

«Շտիգեն» ՍՊԸ¹

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0069, Դավիթ Անհաղթ 23, տարածք 6

Հեռ՝ (+374 11) 230023

Էլ. փոստ՝ info@shtigen.com

Ինտերնետային կայք՝ shtigen.com

«Դայմենշն» ՓԲԸ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

Փակ բաժնետիրական ընկերություն²

Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0019, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք

Հեռ՝ (+374 10) 545670

Էլ. փոստ՝ info@dimension.am

Ինտերնետային կայք՝ www.dimension.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՐԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

Երևան 2024

¹ Այսուհետ «Շտիգեն» ՍՊԸ տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Թողարկող:

² Այսուհետ «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ընկերություն տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Տեղաբաշխող:

Արժեթղթի դասը, տեսակը	Անվանական արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը	Ոչ փաստաթղթային
Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի քանակը	15,000 (տասնհինգ հազար) հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը	1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն	Ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

5

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ERROR!

BOOKMARK NOT DEFINED.

1. Տեղեկատվություն թողարկողի և թողարկողի գործունեության վերաբերյալ 8

2. Թողարկողին և թողարկողի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր 16

3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ 23

4. Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ 28

6. Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները 32

7. Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը 34

8. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները 38

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 44

9. Ռիսկային գործոններ 44

10. Հիմնական տեղեկատվություն 46

11. Առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) արժեթղթերի հետ կապված տեղեկատվություն 39

12. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները 58

13. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը 79

14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն 69

**ԲԱԺԻՆ 3. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

70

15. Անկախ աուդիտորները 70

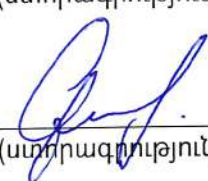
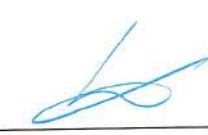
16. Ռիսկային գործոններ 71

17. Տեղեկատվություն թողարկողի մասին 76

18. Բիզնեսի նկարագիրը	78
ԲԱԺԻՆ 4. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	79
19. Թողարկողի կառուցվածքը	79
20. Հիմնական միջոցները	80
21. Չարգացման վերջին միտումները	82
22. Թողարկողի կառավարման մարմինները	84
23. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը	89
24. Հսկող անձինք	92
25. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	93
26. Կանոնադրական կապիտալը	93
27. Էական պայմանագրերը	95
28. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	95
29. Այլ տեղեկատվություն	96
ԲԱԺԻՆ 5. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	96
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման պայմաններ	98
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Հայտ ֆիզիական անձ ներդրողների համար	106
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Հայտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար	109
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5: Ֆինանսական հաշվետվություններ	112

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Հայկ Շեկյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ և տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	16.12.2024 (ամսաթիվ)
Տիգրան Գասպարյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	16.12.2024 (ամսաթիվ)
Սոֆյա Սարգսյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	16.12.2024 (ամսաթիվ)
Վախթանգ Աբրահամյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	16.12.2024 (ամսաթիվ)
Հայկ Գրիգորյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	16.12.2024 (ամսաթիվ)

<u>Հայկ Շեկյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>16.12.2024</u> (ամսաթիվ)
<u>Արշավիր Մկրտչյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>16.12.2024</u> (ամսաթիվ)
<u>Լեյլա Առաքելյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>ՄՌԿ և կորպորատիվ մշակույթի ղեկավար</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>16.12.2024</u> (ամսաթիվ)
<u>Լևոն Մովսիսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Դայմենշն ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>16.12.2024</u> (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

<u>Հայկ Շեկյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>16.12.2024</u> (ամսաթիվ)
---	---------------------------	--	--------------------------------

Տեղաբաշխողը Թողարկողի վերաբերյալ Ազդագրում արտացոլված տեղեկատվության ստուգման, ճշտման կամ ճշգրտման հնարավորություն չունի, ուստի և չի տալիս որևէ երաշխիք և չի ստանձնում պատասխանատվություն նշված տեղեկություններում սխալների, թերությունների կամ ապակողմնորոշիչ տվյալների հայտնաբերման դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես «Շտիգեն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն (այսուհետ՝ նաև՝ Թողարկող կամ Ընկերություն) պարտատոմսերի ազդագրի (այսուհետ՝ Ազդագիր) ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում: Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Թողարկողի և/կամ «Դայմենշն» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ **Տեղաբաշխող**) գլխամասային գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ վերջիններիս ինտերնետային կայքերում՝ shtigen.com, www.dimension.am:

2022, 2023 և 2024 թվականների դրությամբ ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների աղբյուրը Թողարկողի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններն են:

Սույն ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը, բացառությամբ տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել, ինչպես նաև ներկայացված տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Շտիգեն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ
ընկերություն

ռուսերեն՝ «Штиген» общество с ограниченной
ответственностью
անգլերեն՝ “Shtigen” Limited Liability Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Շտիգեն» ՍՊԸ
ռուսերեն՝ "Штиген" ООО
անգլերեն՝ “Shtigen” LLC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք.Երևան, Դ. Անհաղթ 23, տարածք 6

Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝ Թողարկողը գրանցված է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում, գրանցման համարը՝ 273.110.48849 / 2011-10-13

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան,

Դ. Անհաղթ 23, տարածք 6

ՀՎՀՀ 01574905

Կապի միջոցները

Հեռ՝ (+374 11) 230023

Էլ. փոստ՝ info@shtigen.com

Ինտերնետային կայք՝ shtigen.com

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն

Կոնսոլիդացված անձ

Ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսերին առնչվող հարցերի առաջացման դեպքում կարելի է դիմել Կազմակերպության Գլխավոր ֆինանսական Տնօրեն՝

Արշավիր Մկրտչյանին

Հեռ՝ 091 472541

Էլ. փոստ՝ arshavir.mkrtchyan@shtigen.com

Ինտերնետային կայք՝ shtigen.com

1.2. Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել է տնտեսագիտության թեկնածու Հայկ Շեկյանի կողմից 2011 թ.-ին՝ նպատակ ունենալով խնայող և անվտանգ արևային էներգետիկ համակարգերն ու տեխնոլոգիական լուծումները հասանելի դարձնել Հայաստանի, ինչպես նաև տարածաշրջանի բնակիչների և բիզնեսների համար:

Ընկերության նպատակը նորագույն էներգետիկայի ոլորտում մատչելի, բարձրորակ և կայուն ծառայություններ ապահովելն է, նորագույն էներգետիկայի շուկան զարգացնելը՝ քայլելով համաշխարհային շուկայի զարգացման միտումներին համընթաց, ինչպես նաև նորագույն էներգետիկայի ոլորտի զարգացման միջոցով նպաստել ՀՀ տնտեսության հավասարակշռված և կայուն զարգացմանը:

2020-2022 թ-երի ընթացքում «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հիմնեց դուստր ընկերություններ, որոնք, իրենց հերթին, գործունեություն են ծավալում էլեկտրական շարժունակության («Անդրոն» ՓԲԸ) և էլեկտրաէներգիայի ազատականացված շուկաներում («Էներեքս» ՓԲԸ)՝ որպես պաշտոնական ներկայացուցիչներ առաջարկելով էլեկտրական մեքենաներ, մատակարարում ավելի մատչելի էլեկտրաէներգիա, ինչպես նաև հնարավորություն ստեղծվեց Ֆոնդի միջոցով կապիտալ ներդրումներ կատարել «կանաչ» բիզնեսներում («Շտիգեն ՎիՍի» պայմանագրային ոչ հրապարակային փակ ներդրումային ֆոնդ)՝ այդպիսով ապահովելով էներգետիկ անկախության լիարժեք շղթան:

Ընկերությունը նաև մշակել և իրականացնում է կրթական ծրագրեր. Shtigen Academy-ն դասընթացներ է կազմակերպում դպրոցների, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների և բուհերի համար:

Ընկերությունը, այսպիսով, նպատակ ունի նորագույն էներգետիկայի ոլորտում բազմակողմանի, մատչելի, բարձրորակ և կայուն ծառայություններ մատուցելով և քայլելով համաշխարհային շուկայի զարգացման միտումներին համընթաց, նպաստել նորագույն էներգետիկայի ոլորտի զարգացմանը՝ այդպիսով նպաստելով նաև ՀՀ տնտեսության հավասարակշռված և կայուն առաջընթացին:

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն կարևորում է էկոլոգիապես գիտակից հասարակություն ձևավորելու անհրաժեշտությունը, որը կունենա նորագույն էներգետիկայի և էներգաարդյունավետ լուծումների վերաբերյալ պատշաճ գիտելիքներ, ուստի այդ ուղղությամբ ևս ջանքեր են գործադրվում:

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն իր կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվությունը վերանվանել է «Կորպորատիվ ազգային պատասխանատվություն» (ԿԱՊ), որի ներքո իրականացնում է ազգային, կրթական, մշակութային, բնապահպանական նշանակության ծրագրեր՝ նպաստելով այլընտրանքային մտածողության ձևավորմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների պահպանմանը, կրթական միջավայրի

ձևավորմանը, գիտելիքի տարածմանը և շրջակա միջավայրի պահպանությանը: Ընկերությունը ԿԱՊ-ի շրջանակում իրականացնում է «Արևածագ» նախագիծը, որի շրջանակում VIVA բարեգործական հիմնադրամի օժանդակությամբ արևային ջրատաքացուցիչներ է տեղադրում Արցախից բռնի տեղահանված և Հայաստանի սահմանամերձ բնակավայրերում բնակություն հաստատած ընտանիքների տներում:

Արդեն 4-րդ տարին է ինչ Ընկերությունը ներառված է 1000 խոշարագույն հակրատուների ցանկում, ինչպես նաև ՀՀ Հարկային մարմինների կողմից ճանաչվել է Օրինապահ Հարկատու:

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջարկում է արևային տեխնոլոգիաներով աշխատող սարքեր (արևային վահանակ, ջրատաքացուցիչ, գեներատոր), ջեռուցման և հովացման համակարգեր, կուտակիչ մարտկոցներ, օդի ֆիլտրման ու վիրուսազերծման և այլ սարքեր: Նպատակը նորագույն էներգետիկայի ոլորտում մատչելի, բարձրորակ և կայուն ծառայություններ ապահովելն է, նորագույն էներգետիկայի շուկան զարգացնելը՝ քայլելով համաշխարհային շուկայի զարգացման միտումներին համընթաց, ինչպես նաև նորագույն էներգետիկայի ոլորտի զարգացման միջոցով նպաստել ՀՀ տնտեսության հավասարակշռված և կայուն զարգացմանը: «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն կարևորում է էկոլոգիապես գիտակից հասարակություն ձևավորելու անհրաժեշտությունը, որը կունենա նորագույն էներգետիկայի և էներգաարդյունավետ լուծումների վերաբերյալ պատշաճ գիտելիքներ, ուստի այդ ուղղությամբ ևս ջանքեր են գործադրվում:

1.3 Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը

2024թ.-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 100,050,000 (մեկ հարյուր միլիոն հիսուն հազար) ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է թվով՝ 100,050 (մեկ հարյուր հազար հիսուն) հատ, յուրաքանչյուրը՝ 1,000 (մեկ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով բաժնեմասերից:

2024թ.-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմող 100,050 (մեկ հարյուր հազար հիսուն) հատ, յուրաքանչյուրը՝ 1,000 (մեկ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով բաժնեմասերը լրիվ վճարված են, տեղաբաշխված են և սեփականության իրավունքով պատկանում են Ընկերության հիմնադրին, ով հանդիսանում է Ընկերության միակ մասնակիցը:

2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը պատկանում է միակ մասնակցին, որը հանդիսանում է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը:

1.4. Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջարկում է էներգետիկ անկախություն ձեռք բերելու համակարգային լուծումներ՝ ներառելով արևային տեխնոլոգիաներով աշխատող սարքեր (արևային վահանակ, ջրատաքացուցիչ, գեներատոր), ջեռուցման և հովացման համակարգեր, կուտակիչ մարտկոցներ:

Իր բիզնես նպատակներին հասնելու համար, ընկերությունը արդեն 10+ տարի է ինչ համագործակցում է արևային համակարգեր և սարքավորումներ արտադրող այնպիսի հայտնի ընկերությունների հետ ինչպիսիք են Huawei, Kstar, Hozon/Neta, Gecko, Hyundai, PhonoSolar, Fronius, Longi և մի շարք այլ առաջատար ընկերությունների հետ:

Ընկերությունը նախագծել, կառուցել ու սպասարկում է տարածաշրջանի խոշորագույն արևային ջերմային կայանը (Grand Sport), ինչպես նաև Հայաստանի խոշորագույն արևային կայանները (Masrik-1, Solar 5, Green Energy, ArSun):

Գեղարքունիքի մարզում գտնվող Masrik-1 արևային կայանը, որը համարվում է Հայաստանի խոշորագույն արևային կայանը, կառուցել է «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն: 62 ՄՎտ դրվածքային հզորությամբ Masrik-1 կայանը, որը զբաղեցնում է 130 հա տարածք, տարեկան արտադրելու է 128.332 ԳՎտժ

Էլեկտրաէներգիա, ինչը կբավարարի ավելի քան 20 000 տուն էլեկտրաէներգիայով ապահովելու համար: Այս ցուցանիշը թույլ կտա խուսափել տարեկան ավելի քան 54 000 տոննա ածխաթթու գազի արտանետումից: «Մասրիկ-1»-ի սեփականատերը վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտի զարգացմամբ զբաղվող միջազգային առաջատար FRV (Fotowatio Renewable Ventures) ընկերությունն է: Գործընկերություն հաստատելով չինական կապալառու CMEK ընկերության հետ՝ FRV-ն կառուցման աշխատանքը պատվիրակել է «Շտիգեն» ՍՊԸ-ին:

«ԷՆԵՐԷՔՍ» ՓԲԸ-ն գործունեություն ծավալելով էլեկտրաէներգետիկական ազատականացված շուկայում, ձեռնարկություններին առաջարկում է էլեկտրաէներգիայի առավել բարենպաստ արժեք՝ հնարավորություն տալով հաճախորդներին ընտրել իրենց լավագույն տարբերակը:

«Անդրոն» ՓԲԸ-ն բերում է ապագան՝ առաջարկելով լիարժեք էլեկտրական մեքենաներ, EV(Electric Vehicle) լիցքավորման հարմարություններ և EV հետ վաճառքի ծառայություն: 2020 թվականից ի վեր Անդրոնը տարբեր բրենդերի պաշտոնական ներկայացուցիչն է ՀՀ-ում: Բանակցություններ են ընթանում մի քանի այլ բրենդերի հետ՝ նպատակ ունենալով ստեղծել բազմաբրենդային EV սուպերմակետ և ապահովել սպասարկման ամբողջ շղթա:

Անդրոն-ը Չինական ավտոարդադրող Neta-ի պաշտոնական ներկայացուցիչն է Հայաստանում, ինչպես նաև չինական Gecko ապրանքանիշի ներկայացուցիչը Հայաստանում և Վրաստանում: 2020թ.-ին Անդրոնը բացեց առաջին EV հետվաճառքի սպասարկման կենտրոնը Հայաստանում:

Շտիգեն ՎիՍԻ-ն պայմանագրային ոչ հրապարակային փակ ներդրումային ֆոնդ է, որը հիմնադրվել է Shtigen ՍՊԸ-ի և 3 ֆիզիկական անձ

գործընկերների կողմից 2022 թվականի դեկտեմբերին: Այն գրանցված է Հայաստանի Կենտրոնական բանկի կողմից: Գրանցման համարը՝ 0070: Ֆոնդը նպատակ ունի կոնսոլիդացնել մասնավոր և ինստիտուցիոնալ ներդրողների ֆինանսական միջոցները և դրանց գերակշիռ մասը առավել ապահով և արդյունավետ ներդնել Հայաստանի «կանաչ» նախագծերում:

Թողարկողի տրամադրության տակ եղած ակտիվների մասին տեղեկատվություն

1.5 Ակտիվների որակը

1.5.1 Ակտիվների համարժեքությունը

2022թ., 2023թ. և 2024թ.-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով կազմակերպության ակտիվների շահութաբերությունը (Զուտ շահույթի հարաբերությունը ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) կազմել է 3.6%, 1.4%, -14.5% իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունն կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 79.7%, 22.5%, -233.0%: Թողարկողը համալրել է Ընկերության կանոնադրական կապիտալ 100 մլն. ՀՀ դրամով 2024թ.-ին, որը դրական ազդեցություն է ունեցել Ընկերության Լևերիջի գործակցի վրա:

1.5.2 Ընդհանուր ակտիվներ

2024թ.-ի դրությամբ Թողարկողի ընդհանուր ակտիվների մեծությունը կազմել է 3,912,882 ՀՀ հազար դրամ: 2024թ.-ի դրությամբ Թողարկողի հիմնական միջոցները, պաշարները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 9.01%, 37.34% և 23.59%:

1.5.3 Ակտիվների իրացվելիությունը

Թողարկողը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների

տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար: Նաև, հարկ է նշել, որ թողարկողի հիմնական միջոցների 60%-ը գրավադրված են ՀՀ բանկերում:

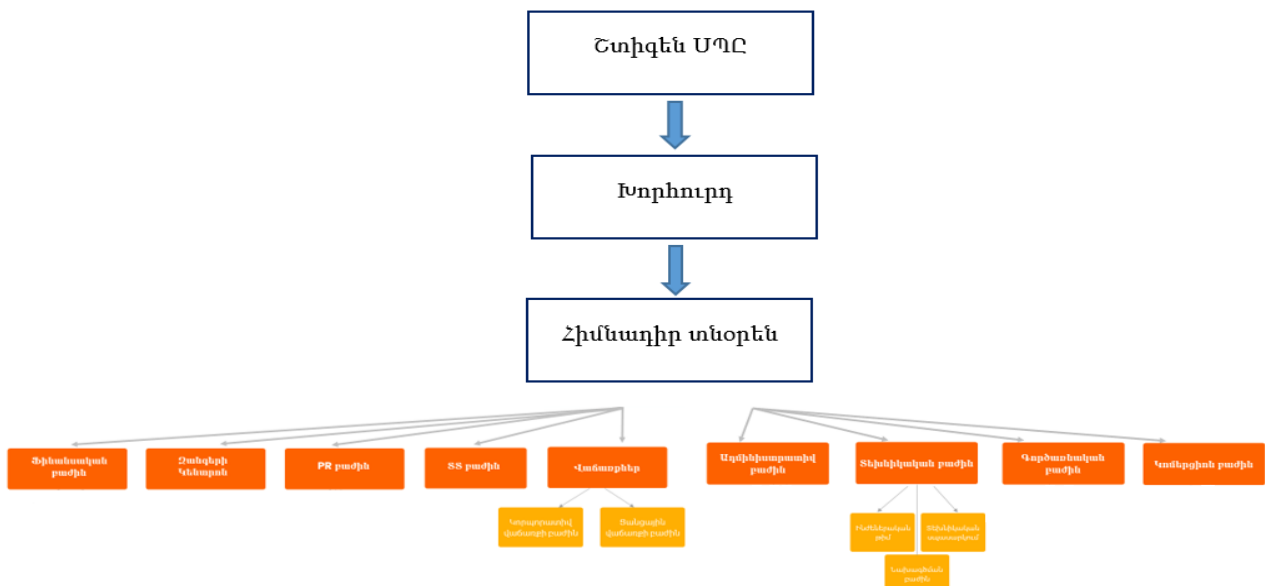
1.6 Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Շտիգեն ՍՊԸ-ն 2024 թվականի դրությամբ ունի 337 աշխատող, որից 258 հաստիքային և 79 աշխատակից քաղիրավական պայմանագրերի շրջանակում:

Շտիգեն ՍՊԸ-ն հանդիսանում է 100% բաժնետեր Անդրոն ՓԲԸ-ում և 90% բաժնետեր Էներեքս ՓԲԸ-ում:

Ընկերությունը ունի հետևյալ վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը

1.7 Թողարկողի մասնաճյուղերը

Թողարկողը Ազդագրի գրանցման պահին չունի մասնաճյուղեր:

2. Թողարկողին և Թողարկողի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Գոյություն ունեն Թողարկողին և վերջինիս գործունեության ոլորտին հատուկ մի շարք գործոններ, որոնք կարող են ուղղակի կամ անուղղակի ձևով ազդեցություն ունենալ թողարկված արժեթղթերի ռիսկայնության մակարդակի վրա:

Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթն ու դրանցից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկերի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից:

Ներդրողները պետք է հասկանան նաև, որ Ազդագիրը չի կարող ներկայացնել Թողարկողի գործունեության հետ կապված բոլոր ռիսկերը: Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքների հետ և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը:

Մրցակցային ոլորտ

ՀՀ շուկայում «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջատար ընկերություններից մեկն է արևային էներգետիկայի լուծումների և տեխնոլոգիաների ներդրման ոլորտում՝ զբաղեցնելով ՀՀ շուկայի ավելի քան 20%-ը:

Արևային էներգետիկայի ոլորտում գործունեություն են ծավալում 3-4 խոշոր ընկերություններ, իսկ մնացած մրցակիցների մեծ մասը փոքր և միջին ընկերություններն են: Որոշ փոքր և միջին ընկերություններ մրցակցությանը դիմանալու նպատակով հաճախ ներկրում են ավելի էժան և ցածրորակ վահանակներ: Սա հաճախ հանգեցնում է հաճախորդների վստահության նվազմանը արևային վահանակների արդյունավետության նկատմամբ: «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հավատարիմ է իր առաջարկած ապրանքների և ծառայություններին որակին, նույնիսկ եթե դա արվում է շահույթի հաշվին՝ ըստ այդմ պահպանելով շուկայում իր բարձր համբավը, առաջատար դիրքն ու կայունությունը:

Հազեցվածության ոլորտ

Համաձայն ՀՀ կառավարության որոշման (<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=149279>) ՀՀ-ում մինչև 2030թ. արևային էներգիայի արտադրության մասնաբաժինը ընդհանուրի մեջ պետք է հասցնել մինչև 15%: Հարկ է նշել որ վերջին տարիների առավել մեծ աճի տեմպի, ինչպես նաև ֆինանսական համակարգի և ՀՀ կառավարության կողմից տարբեր ծրագրերի իրականացման հետևանքով, շուկայի աճի տեմպերը գերազանցում են պլանավորված տեմպերին: Համաձայն ՀԾԿ տրամադրված հաշվետվությունների, եթե 2023 թ-ին արևային էներգիայի մասնաբաժինը ընդհանուրի մեջ կազմում էր 6.5%, ապա 2024 թ-ին այն կազմել է արդեն մոտ 8%: (https://psrc.am/contents/fields/electric_energy/el_energy_reports): Վերը նշված թվերը չեն ներառում ինքնավար արտադրողների այն ծավալները, որոնք որ սպառվել են սեփական կարիքների համար: Տարբեր գնահատականներով այն կազմում է մոտ 4-5%:

Արևային կայանների աճի նման տեմպերը կարող են հանգեցնել ընդհանուր ցանցի ծանրաբեռնվածության, ինչը իր հերթին կարող է սահմանափակել նոր կայանների կառուցումը: Այսպիսի պայմաններում ընկերության զարգացումն ու աճը կարող են դանդաղել: Ընկերությունը նման ռիսկը կանխատեսել է և արդեն իսկ հիմնադրել է նմանատիպ ընկերություն՝ Վրաստանի հանրապետությունում, որտեղ արևային էներգետիկան գրեթե զարգացած չէ և կան աճի մեծ հեռանկարներ:

Օրենսդրական ռիսկ

Վերականգնվող, մասնավորապես արևային էներգիայի ոլորտում օրենսդրական փոփոխությունները (օրինակ՝ հարկեր, սուբսիդիաների կրճատում, նոր արտոնագրեր կամ սահմանափակումներ) կարող են ազդել ընկերության վրա: Օրենսդրական կարգավորումների փոփոխությունները կարող են բարձրացնել ծախսերը և/կամ նվազեցնել շահութաբերությունը: ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը սահմանում է սակագին, որն իր ազդեցությունն ունի շուկայի ընդհանուր պահանջարկի և առաջարկի վրա: Սա նաև կարգավորման ռիսկ է, որի հետ բախվում են արևային վահանակներ ներկրող ընկերությունները սակագների փոփոխման արդյունքում:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները կարող են ազդել Ընկերության ծախսերի և շահույթի մեծության վրա, մասնավորապես, համապատասխան նյութերը և տեխնոլոգիաները ներմուծվում են արտերկրից, վճարելով օրինակ՝ ԱՄՆ դոլարով չինական իենով: Ընկերությունը ներկրում է արևային վահանակներ և էլեկտրական ավտոմեքենաներ Չինաստանից և ունենում է արտարժույթային ռիսկ իր մատակարարներին վճարումներ կատարելիս: ՀՀ դրամի կայունությունը կարևոր նշանակություն ունի ընկերության արտարժույթային ռիսկը կառավարելիս: Ընկերությունն ունենում է բաց արտարժույթային դիրքեր, որոնք արտացոլվում են ընկերության հաշվեկշռում: Ընկերությունը նման ռիսկերից խուսափելու համար աշխատում է շատ մեծ պահեստային մաս չձևավորել, այլ աշխատել առավել դինամիկ՝ խուսափելու արտարժույթի հնարավոր տատանման

հետևանքով առաջացած վնասներից: Աշխատանքներ են տարվում արտարժույթային ռիսկի հեջավորման գործիքակազմի ներդրման ուղղությամբ ևս:

Լոգիստիկ ռիսկեր

Արտասահմանից ներմուծվող ապրանքների (օրինակ՝ արևային վահանակների և տեխնոլոգիաների) մատակարարման հապաղումները կամ մաքսային վարչարարական հնարավոր խնդիրները կարող են բարդացնել կամ դանդաղեցնել նախագծերի իրականացումը: Ընկերությունը աշխատում է արդյունավետ կառավարել ապրանքային պաշարների իր մնացորդներն այնպես, որպեսզի նման հնարավոր ֆորս մաժորային իրավիճակներում կարողանա բավարարել անհրաժեշտ առաջնային պահանջարկը հաճախորդների համար ողջամիտ ժամանակահատվածում՝ միևնույն ժամանակ չունենալով ապրանքանյութական չափից ավելի պաշարներ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ

Ընկերությունը 2024 թ-ի դրությամբ ունի մոտ 555 մլն երկարաժամկետ և 890 մլն կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ:

Կարճաժամկետ վարկի հիմնական նպատակը դա Մասրիկ 1 արևային կայանի աշխատանքների և ծառայությունների հետ կապված ֆինանսավորումն է, որի մարումը ակնալվում է իրականացնել աշխատանքների և ծառայությունների ավարտից և Մասրիկի կողմից վճարումների կատարումից հետո:

Կարճաժամկետ փոխառությունների նպատակն է խթանել ընկերության շրջանառության ավելացումը:

Հարկ է նշել որ 2024 թ-ին արդեն ընկերությունը համալրել է իր կանոնադրական կապիտալը ևս 100 մլն ՀՀ դրամով՝ դրանով իսկ ամրապնդելով իր ֆինանսական

կայության աստիճանը, ինչպես նաև հիմք ստեղծել հետագայում առավել խոշոր և գրավիչ պայմաններով ներգրավվել փոխառու միջոցներ, այդ թվում նաև թողարկել պատատոմսեր:

Ընկերությունն ակտիվորեն օգտվում է ֆինանսական շուկայում առկա գործիքներից և պատշաճ կատարում թե կարճաժամկետ և թե երկարաժամկետ պարտավորություններն գործընկերների և ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ: Եվ չնայած ընկերություն 2024 թ-ի դրությամբ բարձր կախվածության գործակցի (14.91), որը հիմնականում պայմանավորված է Մասրիկ 1 արևային կայանի շինարարության հետ, ընկերությունը հարկ եղած պարագայում կարող է նվազեցնել այդ գործակիցը՝ նվազեցնելով շրջանառության ծավալները:

Որպեսզի առավել մատչելի և կանխատեսելի լինեն ընկերության փոխառու միջոցները, կայացվել է որոշում լրացնել փոխառու միջոցները նաև պարտատոմսերով, որի արդյունքում թե կնվազի փոխառու միջոցների ինքնարժեքը և թե կերկարի այդ միջոցների ժամկետայնությունը:

Իրացվելիության ռիսկ

Ընկերության ընդհանուր իրացվելիության գործակիցը (ընթացիկ ակտիվներ/կարճաժամկետ պարտավորություններ) կազմում է 0.86: Ընդ որում հարկ է նշել, որ ընկերության միջին բիզնես ցիկլը տևում է մոտ 4-5 ամիս, իսկ կարճաժամկետ պարտավորությունները մոտ 6 ամիս և ավելին: Ընկերության ակտիվներ ֆինանսավորվում են կապիտալից բացի վարկերի, փոխառությունների, առևտրային և կրեդիտորական պարտքերի միջոցով, որը կարող է առաջացնել իրացվելիության ռիսկեր: Այուսմենայնիվ, Ընկերությունը կարողանում է կառավարել իր դրամական հոսքերն այնպես, որ համապատասխանեցնի իր պատավորությունների և ակտիվներ ժամկետայնությունները:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների

բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի կորստի: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը:

Ինչպես արդեն նշվեց, բարձ աճի տեմպերի արդյունքում ընկերությունը թևակոխում է զարգացման մեկ այլ փուլ, որտեղ առաջացել է անհրաժեշտություն ներդնելու տարբեր համակարկգեր, այդ թվում հաճախորդների հետ հարաբերությունների կառավարման արդի համակարգ՝ անգլ. CRM: Նման համակարգերի ներդրումը մի կողմից պայմանավորված է դրանց անհրաժեշտությամբ՝ հաճախորդների առավել որակյալ և ժամանակին սպասարկման համար, մյուս կողմից՝ հղի է փոփոխությունների հետևանքով առաջացած գործառնական սխալներով: Ընկերությունը մասնագետներ է ներգրավում նման փոփոխություններն առավել սահուն իրականացնելու և գործընթացը բարեհաջող ավարտին հասցնելու համար:

Արտաքին ռիսկեր

Ներկա պահին ՀՀ կառավարության կողմից ներդրվել են տարբեր ծրագրեր՝ աջակցելու վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտի շահառուներին: Նման ծրագրերի անբարենպաստ փոփոխությունները կամ դադարեցումները կարող են բացասաբար անդրադառնալ ՀՀ-ում արևային էներգետիկայի ոլորտի ընկերությունների գործունեության վրա:

Ինչպես արդեն նշվեց, Շտիգեն ՍՊԸ-ն արդեն իսկ իրականացրել է քայլեր և այժմ ակտիվորեն աշխատում է տարածաշրջանում իր գործունեությունը ընդլայնելու ուղղությամբ՝ նվազեցնելով հնարավոր արտաքին ռիսկերի ազդեցություններն ընկերություն ցուցանիշների վրա:

Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վերականգնվող էներգետիկայի ճյուղի կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև

շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել նաև.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը, հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր

պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում նաև իրացվելիության վրա:

3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Ընկերությունը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էական ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են:

2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվներն աճել են 834,5 մլն. ՀՀ դրամով կամ 27.11%-ով և կազմել 3,9 մլրդ. ՀՀ դրամ 2023թ.-ի դրությամբ 3,07 մլն ՀՀ դրամի հետ համեմատած:

Թողարկողը համալրել է կանոնադրական կապիտալ 100 մլն. ՀՀ դրամով 2024թ.-ին, որը դրական ազդեցություն է ունեցել Ընկերության Լևերիջի գործակցի վրա:

2024թ.-ի դրությամբ պարտավորությունների ծավալը կազմել է մոտ 3,66 մլրդ. ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 27%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ ընդամենը սեփական կապիտալը կազմել է մոտ 246 մլն.. ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 30.09%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ զուտ վնասը կազմել է 506 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի զուտ շահույթը կազմել է 38 մլն. ՀՀ դրամ:

2024թ.-ի դրությամբ գործառնական վնասը կազմել է 560 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի գործառնական շահույթը կազմել է 125 մլն. ՀՀ դրամ:

2024թ.-ի դրությամբ անկախ գնահատողի՝ Բի-Դի-Օ Արմենիա ընկերության կողմից իրականացվել է ներդրման գնահատում կատարված ներդրումների իրական արժեքը որոշելու նպատակով: Ըստ կատարված գնահատման, ներդրումների սկզբնական արժեքը ավելացել է և կազմել է 375,717 մլն. ՀՀ դրամ, որի արդյունքում Ընկերության սեփական

կապիտալը կազմել է 246 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ին կազմել է 189 մլն. ՀՀ դրամ:

2024 թվականին Շտիգեն ՍՊԸ-ն իրականացրել է ՀՀ-ում ամենախոշոր արևային կայանի՝ ՄԱՍՐԻԿ-1-ի կառուցման աշխատանքները: Ի տարբերություն փոքրերի, նմանօրինակ խոշոր նախագծերին բնորոշ է շահութաբերության ավելի ցածր մակարդակ, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունեցել ընկերությունների խմբի մասնավորապես Շտիգեն ՍՊԸ-ի համախառն շահույթի վրա: Նաև, նվազել է Անդրոն ՓԲԸ-ի հասույթը, որը պայմանավորված է ընկերության ռազմավարության փոփոխությամբ, մասնավորապես ընկերությունն իր երկարաժամկետ զարգացման քաղաքականության համաձայն էլեկտրոմոբիլների առուվաճառք իրականացնողից վերափոխվում է դառնալով համապարփակ E-Mobility ծառայություններ առաջարկող:

Անհրաժեշտ է հաշվի առնել որ էլեկտրոէներգիայի շուկան, որում գործունեություն է ծավալում էներեքս ՓԲԸ-ն, ազատականացվել է ՀՀ-ում 2022 թվականից: 2024 թվականին ընկերությունը որդեգրել է ագրեսիվ քաղաքականություն, ամարպնդելու իր դիրքը, որի արդյունքում հասույթի էական ավելացումը չի զուգորդվել շահույթի համապատասխան աճով, սակայն 2025 թվականին, լինելով շուկային կայուն և դինամիկ մասնակից, ընկերության քաղաքականությունը միտված է շահույթի ավելացմանը՝ թե նոր սպառողների ներգրավմամբ, թե մատակարարների հետ ավելի ճկուն և շահավետ փոխահարաբերությունների հաստատմամբ:

2024 թվականին ընկերությունների խումբը առաջնահերթություն էր տվել գործունեության ընդլայնմանը և բիզնեսի դիրքավորմանը երկարաժամկետ հաջողության համար, տարին նշանավորվեց աճի և ռազմավարական ներդրումների վրա ուժեղ կենտրոնացմամբ: Հիմնական նախաձեռնությունների թվում էր նոր շուկաներ մուտք գործելը, մասնավորապես 2024 թվականին կատարվել են ներդրումներ Վրաստանում ընկերություն հիմնելու և շուկայի ուսումնասիրման ուղղությամբ: Հարկ է նշել, որը բացի ուղիղ ներդրումներից, Վրաստանի ուղղության զարգացման նպատակով, ընկերությունը ներգրավվել է վարչական և մասնագիտական մարդկային ռեսուրսներ, ինչը էական ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական արդյունքի վրա և չի արտահայտվել ներդրումներում: Չնայած, վերը նշված ռեսուրսների օգտագործումը կարճաժամկետ հեռանկարում առկա շուկաներում ընկերությանը կարող էր ապահովել լրացուցիչ եկամուտներ, խմբի ղեկավար կազմն իր ռազմավարությանը համահունչ նախընտրել է հեռանկարային ծրագրերի իրականացումը:

Ընկերության նման քաղաքականությունը ամուր հիմք է հանդիսանում ապագա կայուն շահութաբերության համար, սակայն թվարկված ծախսերը, ինչպես նաև այլ ժամանակավոր ծախսերի աճը (մարքեթինգային, շուկայի առաջխաղաղման ծախսեր) ունեցել են կարճաժամկետ բացասական ազդեցություն շահութաբերության ցուցանիշների վրա: 2024 թվականին առանցքին անգամ ընկերությունների խումբը գրանցել է գործառնական և զուտ շահութաբերության բացասական մակարդակ:

2024 թվականին աճել են իրացման և վարչական ծախսերը, մասնավորապես հասույթի աճով պայմանավորված էականորեն աճել են աշխատակիցներին փոխհատուցումները իրացման գծով: Բացի վերը նշվածից վարչական անձնակազմի թվաքանակի աճը միտված է եղել ընկերությունների խմբի ռազմավարական որոշմամ, վերը նշված ընդլայնման քաղաքականության իրականացման նպատակով:

Թողարկողի հիմնական գործունեության ուղղությանը՝ վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտին, բնորոշ է վարկային պրոդուկտներով իրացումը, 2024 թվականին վարկային կազմակերպություններին և բանկերին տրվող միջնորդավճարների տոկոսադրույքերի շեշտակի աճը հանգեցրել է այդ բնույթի ծախսերի ավելացմանը: Հարկ է նշել, որ ղեկավար կազմը վերլուծելով կատարված ծախսերի արդյունավետությունը, մշակել է դրանք օպտիմալացնելու գործիքակազմեր և որդեգրել համապատասխան քաղաքականություն: Բանկային միջնորդավճարների օպտիմալացման ջրջանակներում կազմակերպությունը ընդլայնել է բանկերի հետ համագործակցությունը, նվազեցնելով կախվածությունը առանձին բանկերից:

4. Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ

Կազմակերպության 2024, 2023 և 2022 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական ընկերությունը:

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ -ի հասցեն է՝ Հայաստան, 0010, Երևան

Հանրապետության փող., 22 շենք, 5-րդ հարկ, հեռ.՝ +(374 10) 582 478, 544 301, 544 307, էլ. հասցե՝ info@bakertillyarmenia.com, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.bakertilly.am:

Աուդիտորական կազմակերպության գլխավոր տնօրենն է Վահե Գևորգյանը:

Աուդիտորական Ընկերությանն ընտրությունն իրականացվում է մրցույթի հայտարարման միջոցով:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: Աուդիտորական Ընկերության եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

5. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Ըստ կազմակերպության կանոնադրության Ընկերության կառավարման մարմիններն

են Մասնակիցների ընդհանուր ժողովը, տնօրենների խորհուրդը և Ընկերության միանձնյա գործադիր մարմնի ղեկավարը: Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք:

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ի իրական շահառուն է Հայկ Շեկյանը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից հետ գնված փայմասնակցություններ չեն եղել:

Շտիգեն ՍՊԸ-ն 2024 թվականի դրությամբ ունի 337 աշխատող, որից 258 հաստիքային և 79 աշխատակից քաղիրավական պայմանագրերի շրջանակում:

Թողարկողի կանոնադրությունով սահմանված են Ընկերության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

1. Մասնակիցների ընդհանուր ժողով,
2. Տնօրենների խորհուրդ,
3. Գործադիր մարմնի ղեկավարը:

Ընկերության Մասնակիցների ընդհանուր ժողովը Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն է:

Ընկերության Խորհուրդը բաղկացած է 5 անդամից և ընտրվում է մասնակիցների ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ Ընկերության կանոնադրությանը համապատասխան:

Տնօրինությունը և Գործադիր մարմնի ղեկավարը կառավարում են Ընկերության առօրյա ընթացիկ գործունեությունը:

Կազմակերպության բաժնետերն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը:

Կազմակերպության կառավարման մարմինը ընկերության խորհուրդն է:

Խորհրդի անդամներ՝

N	Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Փորձառությունը
1	Հայկ Շեկյան	Խորհրդի նախագահ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Armenia-India Business Council (AIBC)-ի համահիմնադիր	25 տարի
2	Տիգրան Գասպարյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Պրոֆիքս Քոնսալթինգ ՍՊԸ – 2016-2024 թթ (գործադիր տնօրեն)	13 տարի

3	Սոֆյա Սարգսյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Աշխատում է Synopsys Armenia ընկերությունում	21 տարի
4	Վախթանգ Աբրահամյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Fastex-ի գլխավոր տնօրեն	17 տարի
5	Հայկ Գրիգորյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	SharpeMachine, LLC-ի հիմնադիր և տնօրեն	11 տարի

Գործադիր անդամներ՝

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Փորձառությունը
Հայկ Շեկյան	Գլխավոր տնօրեն և հիմնադիր	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Armenia-India Business Council (AIBC)-ի համահիմնադիր	25 տարի

Արշավիր Մկրտչյան	Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում	35 տարի
Լեյլա Առաքելյան	ՄՌԿ և կորպորատիվ մշակույթի ղեկավար	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում	18 տարի

6. Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Տեսակը	Անվանական, արժեկտրոնային
Ձևը	ոչ փաստաթղթային
Փոխարկելիությունը	ոչ փոխարկելի
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը, արժույթը	100,000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Թողարկման ընդհանուր ծավալը	1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը	15,000 (տասնհինգ հազար) հատ

Տեղաբաշխման ձևը	չերաշխավորված
Տեղաբաշխման օրը	Պարտատոմսերի թողարկման օրը և տեղաբաշխման օրը (օրերը) կսահմանվեն թողարկողի խորհրդի կողմից
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	Պարտատոմսերի արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Տարեկան արժեկտրոնի եկամտաբերությունը	Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնի եկամտաբերությունը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Շրջանառության ժամկետը	Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Շրջանառության ձևը	Բացառապես կարգավորվող շուկայում ազատ շրջանառության իրավունքով
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	ապահովված չեն

Թողարկողի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման նպատակը շրջանառության ծավալի մեծացումն է, քանի որ շուկայում նկատվում է պահանջարկի աճ:

Պարտատոմսերի թողարկման շրջանակներում գոյացած դրամական միջոցները բաշխվելու են հետևյալ ուղղություններով՝

չափման միավոր՝ մլն դրամ

Բիզնես ուղղություն	Ներդրումների ծավալ
Արևային կայանների բաղադրամասեր	650
Էլեկտրական մեքենաների լիցքավորիչների ցանց	100
Կոմերցիոն մեքենաների ներկրում	100
Բանկային երաշխիքներ	450
Ջերմային պոմպերի և կուտակիչ համակարգերի գարգացման վրա	200

Շտիգեն ՍՊԸ գործունեության շրջանակներում վճարներ են նախատեսվում 5 արտաքին մատակարարների: Ընդամենը գումարը կազմելու է շուրջ 650 մլն դրամ առաջին փուլում: Այդ վճարները հնարավորություն են տալու ապահովելու Շտիգենի շրջանառության աճը տարեկան 20-30% չափով:

Կոմերցիոն մեքենաների գործունեության շրջանակներում մատակարարներին վճարներ է նախատեսվում 100 մլն դրամ: Էլեկտրական մեքենաների լիցքավորիչների

ցանցի պատրաստման համար նախատեսվում 100 մլն դրամ և ջերմային պոմպերի և կուտակիչ համակարգերի զարգացման վրա նախատեսվում 200 մլն դրամ:

Նաև, շրջանառության աճը ապահովելու համար անհրաժեշտ է ավելացնել բանկային երաշխիքների ծավալը: Պլանավորվում է ներգրավված միջոցներից 450 մլն դրամ և ուղղել բանկային երաշխիքների ավելացմանը, ինչը հնարավորություն կտա մոտ 500-700 մլն դրամով ավելացնել կազմակերպության շրջանառությունը:

Շրջանառության աճը ապահովելու է կազմակերպության բնականոն զարգացումը, իսկ արդյունքում ստացված շահույթների զգալի մասը ուղղվելու է կապիտալի ավելացմանը, ինչը իր հերթին ավելացնելու է կազմակերպության կայունությունը:

7. Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

7.1 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Թողարկողին ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները կիրապարակվեն Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

Հայտ-հանձնարարականում պարտադիր լրացման դաշտ է համարվում ներդրողի արժեթղթերի հաշվի համարը և արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը: Այդ նպատակով ներդրողները պարտավոր են լիցենզավորված որևէ հաշվի օպերատորի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի

հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

Հետևյալ հղումով ներդրողը կարող է տեսնել այն պահառուների անվանումները և գտնվելու վայրերը, բացառությամբ Կենտրոնական Բանկի, որտեղ կարելի է արժեթղթերի հաշիվ բացել՝ https://cda.am/am/depository_account_operators:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Թողարկողին առաքումից հետո պարտատոմսերի ձեռքբերման համար համապատասխան դրամական միջոցները ներդրողների կողմից պետք է մուտքագրվեն թողարկման նպատակով բացված հաշվեհամարին մինչև հայտ-հանձնարարականի ձեռքբերման օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականը կհամարվի վավեր պատշաճ առաքման և համապատասխան վճարի կատարման հիմքով:

Սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ձեռքբերման օրվա ավարտից հետո, ինչպես նաև պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո Թողարկման հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են ետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը կարող է եկամուտ ստանալ հետևյալ

դեպքերում՝

- Պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից,
- Մինչև մարումը վաճառքի և գնման գների դրական տարբերությունից

(կապիտալի հավելում):

7.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f- արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքի
դիմաց,

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

7.3 Այլ էական տեղեկություններ

Արժեկտրոնի գումարը վճարվում է պարտատոմսերի սեփականատերերին,
արժեկտրոնի հաշվարկման օրը: Եթե արժեկտրոնի հաշվարկման օրը ոչ
աշխատանքային է, ապա վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին
աշխատանքային օրը: Արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով:

8. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

(հազ. դրամ)

ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

այլ կազմակերպությունների համար

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	2024 Աուդիտ անցած	2023 Աուդիտ անցած	2022 Աուդիտ անցած
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	10,620,619	6,144,556	4,621,511
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	(8,884,113)	(4,872,029)	(3,693,236)
Համախառն շահույթ (վնաս)	1,736,506	1,272,527	928,275
Իրացման ծախսեր	(1,232,969)	(515,206)	(303,236)
Վարչական ծախսեր	(826,623)	(725,508)	(511,796)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	(323,086)	31,813	113,243
Գործառնական ալլ եկամուտներ	51,621	134,108	115,649
Գործառնական ալլ ծախսեր	(288,235)	(40,428)	(99,571)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	(559,700)	125,493	129,321
Ֆինանսական ծախս/եկամուտ	(67,422)	(47,870)	(34,004)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ (վնաս)			

Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքներից և պարտավորությունների մարումներից շահույթ (վնաս)			
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)			
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	21,833	(34,470)	24,714
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)			
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	(605,289)	43,153	120,031
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	98,608	(4,480)	(31,723)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	(506,681)	38,673	88,308

ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՈՒ

Ցուցանիշի անվանումը	2024 Առաջին անգամ	2023 Առաջին անգամ	2022 Առաջին անգամ
Հիմնական միջոցներ	352,345	390,344	137,879
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	95,060	4,393	8,311

Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ			
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	609,712	90,819	20,993
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	203,495	68,295	12,798
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,260,612	553,851	179,981
Պաշարներ	1,460,646	1,416,629	1,356,900
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ			
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	922,870	1,068,013	1,005,210
Այլ դեբիտորական պարտքեր	-	13,506	10,000
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	199,729	5,505	43,041
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,940	10,113	10,287
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	18,085	10,753	16,370
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	2,652,270	2,524,519	2,441,808
Ընդամենը ակտիվներ	3,912,882	3,078,370	2,621,789
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	100,050	50	50
Էմիսիոն եկամուտ	(11,699)	-	-
Կուտակված շահույթ	(320,447)	190,233	156,196
Պահուստային կապիտալ	79,508	-	-
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	398,499	(1,253)	(1,279)

Ընդամենը սեփական կապիտալ	245,911	189,030	154,967
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	554,763	849,818	279,066
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	42,122	59,730	
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	596,885	909,548	279,066
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	890,944	348,987	280,739
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	2,158,271	1,613,230	1,885,230
Ստացված ընթացիկ կանխավճարներ			
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,263	-	-
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	17,608	17,575	21,787
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	3,070,866	1,979,792	2,187,756
Ընդամենը պարտավորություններ	3,666,971	2,889,340	2,466,822
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	3,912,882	3,078,370	2,621,789

Ցուցանիշի անվանումը	2024 Աուդիտ անցած	2023 Աուդիտ անցած	2022 Աուդիտ անցած
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	10,113	10,287	56,532
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	276,373	(326,205)	54,929
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(272,520)	(298,091)	(136,721)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	36,547	636,649	37,101
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	50,940	10,113	10,287

ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը	2024 Աուդիտ անցած	2023 Աուդիտ անցած	2022 Աուդիտ անցած
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	-5	773	1,766
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	-233.0%	22.5%	79.7%
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	-14.5%	1.4%	3.6%
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	-4.8%	0.6%	1.9%
Կապիտալի համարժեքության գործակից	0.06	0.06	0.06
Ֆինանսական կախվածության գործակից	14.91	15.29	15.92
Բացարձակ իրացվելության գործակից	0.08	0.01	0.02
Ընթացիկ իրացվելության գործակից	0.38	0.55	0.48
Ընդհանուր իրացվելության գործակից	0.86	1.28	1.12
Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	10.67	5.93	5.56
Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	34.30	61.75	65.84

Պաշարների շրջանառելիության գործակից	6.18	3.51	2.63
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով	59.27	103.89	138.61
Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	4.71	2.79	2.05
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	77.69	131.41	178.96

Ամփոփ Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 1-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

9. Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում՝ ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Ընկերության վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Թողարկողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և, հետևաբար, գնի անկմանը:

Թողարկողի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը՝ պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է: Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերը ձեռք բերման գնից ավելի ցածր գնով:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկը՝ ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները մյուս կողմի նկատմամբ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս (ապահովված պարտատոմսերի դեպքում ավելի քիչ) իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում թողարկողի հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերը իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկը՝ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպե՛ս Ներդրողի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկը՝ տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի

բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը՝ որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

10. Հիմնական տեղեկատվություն

Ընկերության արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են Ընկերության շրջանառության մեծացմանը:

Պարտատոմսերի թողարկման շրջանակներում գոյացած դրամական միջոցները բաշխվելու են հետևյալ ուղղություններով՝

չափման միավոր՝ մլն դրամ

Բիզնես ուղղություն	Ներդրումների ծավալ
Արևային կայանների բաղադրամասեր	650
Էլեկտրական մեքենաների լիցքավորիչների ցանց	100

Կոմերցիոն մեքենաների ներկրում	100
Բանկային երաշխիքներ	450
Ջերմային պոմպերի և կուտակիչ համակարգերի զարգացման վրա	200

Շտիգեն ՍՊԸ գործունեության շրջանակներում վճարներ են նախատեսվում 5 արտաքին մատակարարների: Ընդամենը գումարը կազմելու է շուրջ 650 մլն դրամ առաջին փուլում: Այդ վճարները հնարավորություն են տալու ապահովելու Շտիգենի շրջանառության աճը տարեկան 20-30% չափով:

Կոմերցիոն մեքենաների գործունեության շրջանակներում մատակարարներին վճարներ է նախատեսվում 100 մլն դրամ: Էլեկտրական մեքենաների լիցքավորիչների ցանցի պատրաստման համար նախատեսվում 100 մլն դրամ և ջերմային պոմպերի և կուտակիչ համակարգերի զարգացման վրա նախատեսվում 200 մլն դրամ:

Նաև, շրջանառության աճը ապահովելու համար անհրաժեշտ է ավելացնել բանկային երաշխիքների ծավալը: Պլանավորվում է ներգրավված միջոցներից 450 մլն դրամ և ուղղել բանկային երաշխիքների ավելացմանը, ինչը հնարավորություն կտա մոտ 500-700 մլն դրամով ավելացնել կազմակերպության շրջանառությունը:

Շրջանառության աճը ապահովելու է կազմակերպության բնականոն զարգացումը, իսկ արդյունքում ստացված շահույթների զգալի մասը ուղղվելու է կապիտալի ավելացմանը, ինչը իր հերթին ավելացնելու է կազմակերպության կայունությունը:

11. Առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) արժեթղթերի հետ կապված տեղեկատվություն

Կազմակերպության կողմից թողարկվող պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային են, որոնց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից:

11.1 Պարտատոմսերի պայմանները

Պարտատոմսերի տեսակը	անվանական արժեկտրոնային
Պարտատոմսերի ձևը	ոչ փաստաթղթային
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը	ոչ փոխարկելի
Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN)	թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի քանակը	15,000 (տասնհինգ հազար) հատ
Պարտատոմսերի թողարկման ծավալը	1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ

Պարտատոմսերի ռեեստրը	Պարտատոմսերի ռեեստրը ենթակա է վարման «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	առաջարկվող պարտատոմսերն ապահովված չեն
Տեղաբաշխման ձևը	չերաշխավորված
Տեղաբաշխող	«Դայմենշն» ՓԲԸ-ն, համաձայն Թողարկողի և «Դայմենշն» ՓԲԸ-ի միջև 08.07.2024թ. կնքված պարտատոմսերի չերաշխավորված եղանակով տեղաբաշխման վերաբերյալ պայմանագրի:
Շուկա Ստեղծող	Կազմակերպությունը նախատեսում է օգտվել Շուկա ստեղծողի ծառայություններից:
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը	Արտաբորսայական եղանակով
Պարտատոմսերի թողարկման օրը	Պարտատոմսերի թողարկման օրը և տեղաբաշխման օրը (օրերը) սահմանվում են թողարկողի խորհրդի կողմից: Թողարկման օր է համարվում տեղաբաշխման առաջին օրը:
Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը	Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնի եկամտաբերությունը	Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնի եկամտաբերությունը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից

Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը	Պարտատոմսերի արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Արժեկտրոնների վճարման օրերը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը	փաստացի/փաստացի DCS=Օրերի փաստացի քանակը, D2M2Y2 - D1M1Y1 DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1 DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2 որտեղ՝ D1M1Y1 գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է. D2M2Y2 գործարքի կատարման ամսաթիվն է. D3M3Y3 գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:
Արժեկտրոնի կուտակումը	$AI = FV * \frac{C}{f} * \frac{DCS}{DCC}$ որտեղ AI - կուտակված տոկոս, FV - պարտատոմսերի անվանական արժեք, C - արժեկտրոնի տարեկան անվանական տոկոսադրույք,

	f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4՝ եռամսյակների վճարումների դեպքում: Արժեկտրոնի կուտակումը սկսում է հաշվարկվել պարտատոմսերի թողարկման օրվանից,
Պարտատոմսերի գինը	Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով $DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{FV}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$ որտեղ՝ DP - Պարտատոմսի գինն է, DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է, DCC -գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է, f -արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (4 եռամսյակների վճարումների համար), N -հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը C - միավոր պարտատոմսի տարեկան արժեկտրոնը y - մինչև մարում եկամտաբերություն,

	i – արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոխվում է կախված տվյալ պահից մինչև վերջնական մարումը մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից, FV- պարտատոմսի անվանական արժեք:
Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը	Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը հաշվարկվում է նախորդ կետում ներկայացված բանաձևի միջոցով:
Պարտատոմսերի մարման օրը	Պարտատոմսերի մարման օրը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից
Արժեկտրոնների վճարումը և պարտատոմսերի մարումը	Արժեկտրոնների վճարումը իրականացվելու է ՀՀ դրամով: Պարտատոմսերի մարումը իրականացվելու է ՀՀ դրամով: Արժեկտրոնների վճարումները և պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է արժեկտրոնի վճարման օրվան և/կամ պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրվա վերջի (ժամը 24:00–ի) դրությամբ Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ցուցակի հիման վրա, համաձայն որի Կազմակերպությունը մարման օրը հանձնարական է տալիս իր սպասարկող բանկին՝ համապատասխան վճարումները փոխանցելու Պարտատոմսերի սեփականատերերի՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերում բացված բանկային հաշիվներին: Վճարումներն իրականացվում են անկանխիկ ձևով: Վճարումները չեն փոխանցվում այն սեփականատերերին (անվանատերերին), որոնց բանկային հաշվի մասին տեղեկությունները բացակայում են Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ցուցակում և Կազմակերպությունը այլ կերպ չի տիրապետում այդ տեղեկությանը: Այս դեպքում այդ սեփականատերերի

	վճարումները երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում փոխանցվում են նոտարի դեպոզիտ:
Պարտատոմսերի մարման կատարում և/կամ արժեկտրոնների վճարում	Պարտատոմսերի մարման օրը և/կամ արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսի սեփականատիրոջ բանկային հաշվին համապատասխան վճարումների մուտքագրում: Պարտատոմսերի արժեկտրոնների կատարման (վճարման) օրերը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից: Պարտատոմսերի մարման օրը կորոշվի թողարկողի խորհրդի կողմից:
Պարտատոմսերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակում	Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:
Ցուցակումը	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Ընկերությունը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

11.2 Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Վեճերի և դատական գործընթացների առկայության դեպքերում վերջիններս կարգավորվելու են ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

11.3 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվությունը հետևյալն է.

Համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 70-րդ հոդվածի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում նրան պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

1. առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,

2. երկրորդ հերթին բավարարվում են այն քաղաքացիների պահանջները, որոնց առջև լուծարվող իրավաբանական անձը պատասխանատվություն է կրում նրանց կյանքի կամ առողջությունը վնաս պատճառելու համար համապատասխան պարբերական վճարումների կապիտալացման միջոցով,

3. երրորդ հերթին վճարվում է աշխատանքային պայմանագրով աշխատող անձանց արձակման նպաստների, աշխատավարձի և հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունը,

4. չորրորդ հերթին մարվում է պետական բյուջե կատարվող պարտադիր վճարների պարտքը,

5. հինգերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում մնացած պարտատերերի հետ՝ բացառությամբ ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի,

6. վեցերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի հետ:

Յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են հինգերորդ հերթին: Ընդ որում, Թողարկողի հետ փոխկապակցված անձանցից ներգրավված վարկերը և/կամ փոխառությունները ստորադաս են սույն Ազդագրի շրջանակներում թողարկված պարտատոմսերի նկատմամբ, և դրանց գծով պարտատերերի պահանջները ենթակա են բավարարման պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջներն ամբողջությամբ բավարարելուց հետո:

11.4 Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքներն են՝

1. Ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ

գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին,

2. Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենսդրությամբ թույլատրվող գործողություններ,

3. Գրավադրել պարտատոմսերը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

4. Իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը բացառապես Հայաստանի ֆոնդային բորսա ԲԲԸ-ում (այսուհետ նաև՝ **Բորսա**) (ֆոնդային բորսայում առևտրի թույլտվություն ստացած և/կամ ցուցակված լինելու դեպքում) «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ **Օրենք**) սահմանված կարգով: Ընդ որում, ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Օրենքով արգելվում է կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր,

5. Օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

11.5 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ՀՀ դրամով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա վերջի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Թողարկողը պարտավոր է մինչև պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրը մինչև ժամը 12:00 վարվող համապատասխան բանկային դրամական հաշվի վրա ապահովել հերթական արժեկտրոնների վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը: Արժեկտրոնային վճարումների

համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ (ընդ որում, կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր (հարյուրավոր) թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական (հարյուրերորդական) միավորը հավասար է 0-ից 4-ի և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական (հարյուրերորդական) միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Թողարկողը արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով առևտրային բանկում թողարկման նպատակով բացված համապատասխան հաշվից: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ

դատարանի (<< օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն
<< օրենսդրության:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ
բանաձևը՝

$$ԱԳ=(FV \times C)/ f,$$

որտեղ՝

ԱԳ-ն արժեկտրոնի գումարն է,

FV-մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C-տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված
տոկոսներով,

f-ն մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (արժեկտրոնների
եռամսյակային վճարման դեպքում $f=4$)

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI=FV \times C / f \times DCS / DCC$$

AI-կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV-մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C-տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով

f – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը,

(արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում $f=4$),

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում՝

DCS-գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],

DCC- արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],

D1M1Y1- գործարքի կատարման օրվա նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2- գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3- գործարքի կատարման օրվա հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

11.6 Արժեթղթերի մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի
խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մեկնարկի օրը միևնույն օրն է:

Մեկ պարտատոմսինը՝ 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ է:
Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է
պարտատոմսերի մարման օրվա նախորդող օրը: Պարտատոմսերի մարման
գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի
սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Թողարկողը պարտավոր է մինչև մարման գումարների վճարման օրվա ժամը
12:00 վարվող համապատասխան բանկային դրամական հաշվի վրա ապահովել
վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը:

Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի
սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման
օրը /մինչև աշատանքային օրվա վերջը: Եթե մարման օրը ոչ աշատանքային օր
է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող
աշատանքային օրը:

Թողարկողը մարման գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով: Դրամական
միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի
սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և

հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի մասնակի մարումներ կամ վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում: Կազմակերպությունը պարտատոմսերի հետգնում չի նախատեսում իրականացնել:

11.7 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Արժեթղթերի եկամտաբերությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

11.8.Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

Պարտատոմսերի թողարկման/առաջարկի ծրագրի վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի միակ մասնակցի կողմից 2024թ.-ի դեկտեմբերի 6-ի որոշմամբ: Որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Թողարկողի խորհրդի կողմից առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացվել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատվում են Թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

11.9 Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված, Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումից, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի խորհրդի կողմից, ինչպես նաև Արժեթղթերի շուկայի մասին օրենքի և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսա պարտատոմսերը Բորսայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար, և համաձայն գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ

ցուցակելու դեպքում վերջիններիս շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն Բորսայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը Բորսայում (առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ լինելու ցուցակված դեպքում) Օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր, բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները (ՀՀ ԿԲ և ֆինանսական. շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներ, թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքներ):

11.10 Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգը և նկարագիրը

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից

Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների փոփոխության արդյունքում առաջացած լրացուցիչ ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտը ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

- ✓ **Շահութահարկ** (Իրավաբանական անձանց դեպքում),
- ✓ **Եկամտային հարկ** (Ֆիզիկական անձանց դեպքում):

Պարտատոմսերից կարելի է եկամուտ ստանալ հետևյալ տեսքով.

1. Տոկոսային եկամուտ (պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը)
2. Կապիտալի հավելած (ծեղքբերման պահից հետո պարտատոմսի գնի աճը, հաշվարկվում է որպես մինչև մարման օրը պարտատոմսի վաճառքի և գնման գնի դրական տարբերություն)

Շահութահարկ

Շահութահարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ գործող ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք: Հարկվող շահույթը հարկատուի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի

համապատասխան հոդվածներով սահմանված համախառն եկամտի և սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Այս պահին շահութահարկի դրույքը 18 տոկոս է:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց շահութահարկի դրույքաչափը պարտատոմսերում ներդրումներից ստացված եկամտի համար կազմում է 10 տոկոս: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող Ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել են մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը: Վերոնշյալ հարկային արտոնությունները չի տարածվում Ընկերության պարտատոմսերի վրա: Ընկերության պարտատոմսերը այս պահին չեն ընկում վերոնշյալ արտոնության տակ և եթե օրենքի փոփոխություն լինի Ընկերությունը լրացուցիչ կտեղեկացնի դրա վերաբերյալ:

Եկամտային հարկ

Եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ֆիզիկական անձանց համար պարտատոմսերից ստացված միայն տոկոսային եկամուտն է ենթակա հարկման, իսկ հարկման դրույքաչափը ներկայումս

սահմանված է 10%: Թողարկողի պարտատոմսերում ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող Ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են ռեզիդենտի եկամտային հարկից: Բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է 2 տարուց: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող Ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել են մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:

12. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար

Առաջարկի ընդհանուր ծավալը

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը, ինչպես նաև տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա են որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական եղանակով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը ենթակա է որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ազդագրի լրացում, որը կապված է Ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է Տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 10 (տասը) աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո:

Եթե առկա են հետ վերադարձման ենթակա դրամական միջոցներ, ապա դրանք վերադարձվում են Տեղաբաշխողի կողմից հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու

մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակամիջոցի համար: ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ Օրենքի համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով: Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Տեղաբաշխողը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Վերջնական պայմաններին վերաբերվող տեղեկությունները

Թողարկման վերջնական պայմանների հրապարակում

Կազմակերպությունը ծրագրային ազդագրի գրանցումից հետո արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանների հրապարակումը նախատեսում է կատարել կազմակերպության պաշտոնական ինտերնետային հասցեում՝ shtigen.com, տեղաբաշխումից առնվազն 2 աշխատանքային օր առաջ:

Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Թողարկողին ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց

պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները կիրապարակվեն Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

Հայտ-հանձնարարականում պարտադիր լրացման դաշտ է համարվում ներդրողի արժեթղթերի հաշվի համարը և արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը: Այդ նպատակով ներդրողները պարտավոր են լիցենզավորված որևէ հաշվի օպերատորի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

Հետևյալ հղումով ներդրողը կարող է տեսնել այն պահառուների անվանումները և գտնվելու վայրերը, բացառությամբ Կենտրոնական Բանկի, որտեղ կարելի է արժեթղթերի հաշիվ բացել՝ https://cda.am/am/depository_account_operators:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Թողարկողին առաքումից հետո պարտատոմսերի ձեռքբերման համար համապատասխան դրամական միջոցները ներդրողների կողմից պետք է մուտքագրվեն թողարկման նպատակով բացված հաշվեհամարին մինչև հայտ-հանձնարարականի ձեռքբերման օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականը կհամարվի վավեր պատշաճ առաքման և համապատասխան վճարի կատարման հիմքով:

Սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ձեռքբերման օրվա ավարտից հետո, ինչպես նաև պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո Թողարկման հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են ետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել:

Տեղաբաշխման նպատակով Ընկերության անունով բացված բանկային համապատասխան հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից և պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը ստանալուց անմիջապես հետո Տեղաբաշխողը Դեպոզիտարիա է ներկայացնում պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարական Թողարկողի տեղաբաշխման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար: Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Թողարկողը տեղաբաշխման նպատակով բացված համապատասխան բանկային հաշվեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Թողարկողին, եթե այն առաքվել է Թողարկողի հետ միայն ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով (կամ առձեռն՝ գրասենյակ այցելելով) և

ստացվել է հասցեատիրոջ կողմից առաքման ստացման հաստատում՝ լրացնելով համապատասխան հայտը:

Թողարկողի հետ կապի միջոցներն են՝ հասցե՝ ՀՀ, ք.Երևան, Դ. Անհաղթ 23, տարածք 6, «Շտիգեն» ՍՊԸ, էլեկտրոնային փոստ՝ investment@shtigen.com, հեռ. (+374 11) 230023:

Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ծրագրային ազդագրի Հավելված 4-ում: Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ծրագրային ազդագրի Հավելված 5-ում: Հայտին կից ներկայացվում են.

- ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անձը հաստատող փաստաթղթի

(առկայության դեպքում սոցիալական քարտի կամ հանրային ծառայության համարանիշ պարունակող փաստաթղթի) պատճենները (կամ տեղեկանք հանրային ծառայությունների համարանիշ չստանալու վերաբերյալ)

- իրավաբանական անձի դեպքում՝ պետական գրանցման վկայականը (ՀՀ պետական ռեգիստրում գրանցված ռեզիդենտ իրավաբանական անձի, ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց ՀՀ-ում ստեղծված մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների դեպքում նաև գործող ղեկավարի գրանցման ներդիրը) կամ միասնական պետական գրանցամատյանից տրված քաղվածքը, լիազորված անձի դեպքում նաև լիազորագիրը:

Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում Թողարկողի խորհրդի կողմից:

Տեղաբաշխման ժամանակ հայտ–հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին ետ վերադարձման գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվի փոխանցմամբ:

Նվազագույն և առավելագույն գումարները, որոնք կարող են նշվել ձեռքբերման (բաժանորդագրության) հայտերում:

Թողարկման ընթացքում կարող են լինել Պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական և գումարային սահմանափակումներ, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Հայտի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը: Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները

պարտատոմսերի հայտերը պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները

Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձիք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ում բացված ՀՀ դրամային 2500010587010500 համապատասխան բանկային հաշվեհամարին: Համապատասխան հայտերը բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ “Հայաստանի ֆոնդային բորսա” ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.amx.am :

Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևի և ժամկետները

Տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում: Հրապարակային տեղաբաշխումն սկսելու պահից յուրաքանչյուր 30-րդ օրվա ավարտից հետո ոչ ուշ, քան 15-րդ օրը, ինչպես նաև տեղաբաշխման ավարտից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, Թողարկողը պարտավոր է ԿԲ ներկայացնել հաշվետվություն՝ տեղաբաշխման ընթացքի և

արդյունքների մասին՝ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ձևով և կարգով:

Նախապատվության իրավունքի իրականացման կարգը

Ֆոնդային բորսայից դուրս տեղաբաշխման ժամանակ պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը ավելի վաղ է ստացվել:

Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

Առաջարկի գինը

Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f- արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքի դիմաց,

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

Ներդրողները պարտավոր են լիցենզավորված որևէ հաշվի օպերատորի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

Հետևյալ հղումով ներդրողը կարող է տեսնել այն պահառուների անվանումները և գտնվելու վայրերը, բացառությամբ Կենտրոնական Բանկի, որտեղ կարելի է արժեթղթերի հաշիվ բացել՝ https://cda.am/am/depository_account_operators:

Տեղաբաշխման պլանը

Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն արվում է ՀՀ-ում և ուղղված է ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Ֆոնդային բորսայից դուրս տեղաբաշխման դեպքում ներդրողները Թողարկողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտ-հանձնարարականի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Թողարկողին է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները:

Տեղաբաշխումը

Չերաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ (գրանցված ԿԲ-ի կողմից, գրանցման համար 14, լիցենզիա 0014, գրանցման հասցե՝ ՀՀ, գ. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք):

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «Դայմենշն» ՓԲԸ-ն պարտավորվել է լավագույն ջանքերի գործադրմամբ տեղաբաշխել Թողարկողի կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերը:

Տեղաբաշխման պայմանները

Համաձայն Թողարկողի և Տեղաբաշխողի միջև կնքված արժեթղթերի չերաշխավորված պայմանագրի Տեղաբաշխման վճարը կազմում է տեղաբաշխված ծավալի 0.85 տոկոսը:

Տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական եղանակով, իսկ պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով «Շտիգեն» ՍՊԸ-ի անունով բացված բանկային հաշվեհամարին:

Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրավար՝ վերջինիս համակարգում գործող որևէ Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (այսուհետ նաև **Դեպոզիտարիայի ենթապահառու**)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ +374 60 615 555, +374 10 543 321):

Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշիվ:

13. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսային տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար: Ընդ որում պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու դիմումը կարող է չբավարարվել Բորսայի կողմից:

Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ և պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի հիման վրա դրանց դիմաց կատարված վճարումները կվերադարձվեն 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Տեղաբաշխման արդյունքում առևտրի թույլտվություն ստանալու համար Բորսայի կողմից սահմանված նվազագույն անհրաժեշտ ծավալը չբավարարելու դեպքում՝ տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ իր հետագա գործընթացներով: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, մինչև փաստացի վճարման օրը կուտակված արժեկտրոնային եկամուտները ևս ենթակա են վերադարձման գնորդներին:

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Բորսայի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերը առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու դեպքում Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքումից հետո ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Բացի սույն Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2022, 2023 և 2024 թվականների համար), որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են հավելված 3-ում:

Խորհրդատուներ

Սույն Ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը չի օգտվել երրորդ անձ խորհրդատուների ծառայություններից՝ բացի «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ կողմից տրամադրված խորհրդատվությունից և Տեղաբաշխողի կողմից մատուցվող տեղաբաշխման ծառայությունից:

Թողարկողը օգտվել է «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ կողմից տրամադրված խորհրդատվությունից՝ Ազդագրում ներառելով վերջինիս կողմից տրամադրված կանխատեսումները և Թողարկողի շահույթի հետ կապված գնահատումները:

Թողարկողը չի օգտվել այլ երրորդ անձ փորձագետի կամ խորհրդատուի ծառայություններից և չի օգտագործել վերջիններիս մասնագիտական կարծիքը սույն Ազդագրում:

Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների երաշխավորողի վերաբերյալ տեղեկություններ.

Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների երաշխավորող չկա, քանի որ տեղաբաշխվող պարտատոմսերն առանց ապահովման են:

Թողարկողի վարկանիշը

Թողարկողը վարկանշող կազմակերպությունների կողմից չի վարկանիշավորվել:

ԲԱԺԻՆ 3.ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

15. Անկախ աուդիտորները

Կազմակերպության 2024, 2023 և 2022 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական ընկերությունը:

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ -ի հասցեն է՝ Հայաստան, 0010, Երևան
Հանրապետության փող., 22 շենք, 5-րդ հարկ, հեռ.՝ +(374 10) 582 478, 544 301,
544 307, էլ. հասցե՝ info@bakertillyarmenia.com, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝
www.bakertilly.am:

Աուդիտորական կազմակերպության գլխավոր տնօրենն է Վահե Գևորգյանը:

Աուդիտորական կազմակերպությանն ընտրությունն իրականացվում է մրցույթի հայտարարման միջոցով: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: Աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

16. Ռիսկային գործոններ

Գոյություն ունեն Թողարկողին և վերջինիս գործունեության ոլորտին հատուկ մի շարք գործոններ, որոնք կարող են ուղղակի կամ անուղղակի ձևով ազդեցություն ունենալ թողարկված արժեթղթերի ռիսկայնության մակարդակի վրա:

Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթն ու դրանցից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկերի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից:

Ներդրողները պետք է հասկանան նաև, որ Ազդագիրը չի կարող ներկայացնել Թողարկողի գործունեության հետ կապված բոլոր ռիսկերը: Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքների հետ և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը:

Մրցակցային ռիսկ

ՀՀ շուկայում «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջատար ընկերություններից մեկն է արևային էներգետիկայի լուծումների և տեխնոլոգիաների ներդրման ոլորտում՝ զբաղեցնելով ՀՀ շուկայի ավելի քան 20%-ը:

Արևային էներգետիկայի ոլորտում գործունեություն են ծավալում 3-4 խոշոր ընկերություններ, իսկ մնացած մրցակիցների մեծ մասը փոքր և միջին

ընկերություններն են: Որոշ փոքր և միջին ընկերություններ մրցակցությանը դիմանալու նպատակով հաճախ ներկրում են ավելի էժան և ցածրորակ վահանակներ: Սա հաճախ հանգեցնում է հաճախորդների վստահության նվազմանը արևային վահանակների արդյունավետության նկատմամբ: «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հավատարիմ է իր առաջարկած ապրանքների և ծառայություններին որակին, նույնիսկ եթե դա արվում է շահույթի հաշվին՝ ըստ այդմ պահպանելով շուկայում իր բարձր համբավը, առաջատար դիրքն ու կայունությունը:

Հազեցվածության ռիսկ

Համաձայն ՀՀ կառավարության որոշման (<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=149279>) ՀՀ-ում մինչև 2030թ. արևային էներգիայի արտադրության մասնաբաժինը ընդհանուրի մեջ պետք է հասցնել մինչև 15%: Հարկ է նշել որ վերջին տարիների առավել մեծ աճի տեմպի, ինչպես նաև ֆինանսական համակարգի և ՀՀ կառավարության կողմից տարբեր ծրագրերի իրականացման հետևանքով, շուկայի աճի տեմպերը գերազանցում են պլանավորված տեմպերին: Համաձայն ՀԾԿ տրամադրված հաշվետվությունների, եթե 2023 թ-ին արևային էներգիայի մասնաբաժինը ընդհանուրի մեջ կազմում էր 6.5%, ապա 2024 թ-ին համար այն հասնում է արդեն մոտ 8%: (https://psrc.am/contents/fields/electric_energy/el_energy_reports): Վերը նշված թվերը չեն ներառում ինքնավար արտադրողների այն ծավալները, որոնք որ սպառվել են սեփական կարիքների համար: Տարբեր գնահատականներով այն կազմում է մոտ 4-5%:

Արևային կայանների աճի նման տեմպերը կարող են հանգեցնել ընդհանուր ցանցի ծանրաբեռնվածության՝ մասնավորապես ամառվա ամիսների ցերեկային ժամերին, որի հետևանքով կարող են նկատվել արևային վահանակների նոր վաճառքների տեմպերի նվազում ապագայում: Այսպիսի պայմաններում ընկերության զարգացումն ու աճը կարող են դանդաղել: Արևային վահանակներ ներկրող ընկերությունները հանդիպում են հազեցվածության ռիսկի հատկապես ամռանը ցերեկային ժամերին, երբ կլանվող էլեկտրաէներգիայի ծավալը հասնում է առավելագույնին: Այստեղ խնդիր է առաջանում տվյալ ժամանակահատվածում

սպառողների պահանջարկի բավարարման համար, ինչը հանգեցնում է ոլորտի հագեցվածության ռիսկի: Ընկերությունը ընդունել է աշխարհագրական դիվերսիֆիկացիայի ռազմավարություն և մասնավորապես արդեն իսկ հիմնադրել է համանման ընկերություններ Վրաստանի հանրապետությունում, որտեղ արևային էներգետիկան գրեթե զարգացած չէ և կան աճի մեծ հեռանկարներ:

Օրենսդրական ռիսկ

Վերականգնվող, մասնավորապես արևային էներգիայի ոլորտում օրենսդրական փոփոխությունները (օրինակ՝ հարկեր, սուբսիդիաների կրճատում, նոր արտոնագրեր կամ սահմանափակումներ) կարող են ազդել ընկերության վրա: Օրենսդրական կարգավորումների փոփոխությունները կարող են բարձրացնել ծախսերը և/կամ նվազեցնել շահութաբերությունը: ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը սահմանում է սակագին, որն իր ազդեցությունն ունի շուկայի ընդհանուր պահանջարկի և առաջարկի վրա: Սա նաև կարգավորման ռիսկ է, որի հետ բախվում են արևային վահանակներ ներկրող ընկերությունները սակագների փոփոխման արդյունքում:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները կարող են ազդել Ընկերության ծախսերի և շահույթի մեծության վրա, մասնավորապես, համապատասխան նյութերը և տեխնոլոգիաները ներմուծվում են արտերկրից, վճարելով օրինակ՝ ԱՄՆ դոլարով չինական իենով: Ընկերությունը ներկրում է արևային վահանակներ և էլեկտրական ավտոմեքենաներ Չինաստանից և ունենում է արտարժույթային ռիսկ իր մատակարարներին վճարումներ կատարելիս: ՀՀ դրամի կայունությունը կարևոր նշանակություն ունի ընկերության արտարժույթային ռիսկը կառավարելիս: Ընկերությունն ունենում է բաց արտարժույթային դիրքեր, որոնք արտացոլվում են ընկերության հաշվեկշռում: Ընկերությունը նման ռիսկերից խուսափելու համար աշխատում է շատ մեծ պահեստային մաս չձևավորել, այլ աշխատել առավել դինամիկ՝ խուսափելու արտարժույթի հնարավոր տատանման

հետևանքով առաջացած վնասներից: Աշխատանքներ են տարվում արտարժույթային ռիսկի հեջավորման գործիքակազմի ներդրման ուղղությամբ ևս:

Լոգիստիկ ռիսկեր

Արտասահմանից ներմուծվող ապրանքների (օրինակ՝ արևային վահանակների և տեխնոլոգիաների) մատակարարման հապաղումները կամ մաքսային վարչարարական հնարավոր խնդիրները կարող են բարդացնել կամ դանդաղեցնել նախագծերի իրականացումը: Ընկերությունը աշխատում է արդյունավետ կառավարել ապրանքային պաշարների իր մնացորդներն այնպես, որպեսզի նման հնարավոր ֆորս մաժորային իրավիճակներում կարողանա բավարարել անհրաժեշտ առաջնային պահանջարկը հաճախորդների համար ողջամիտ ժամանակահատվածում՝ միևնույն ժամանակ չունենալով ապրանքանյութական չափից ավելի պաշարներ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ

Ընկերությունը 2024 թ-ի դրությամբ ունի մոտ 555 մլն երկարաժամկետ և 890 մլն կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ:

Կարճաժամկետ վարկի հիմնական նպատակը դա Մասրիկ 1 արևային կայանի աշխատանքների և ծառայությունների հետ կապված ֆինանսավորումն է, որի մարումը ակնալվում է իրականացնել աշխատանքների և ծառայությունների ավարտից և Մասրիկի կողմից վճարումների կատարումից հետո:

Կարճաժամկետ փոխառությունների նպատակն է խթանել ընկերության շրջանառության ավելացումը:

Հարկ է նշել որ 2024 թ-ին ընկերությունը համալրել է իր կանոնադրական կապիտալը ևս 100 մլն ՀՀ դրամով՝ դրանով իսկ ամրապնդելով իր ֆինանսական կայության աստիճանը, ինչպես նաև հիմք ստեղծել հետագայում առավել խոշոր և գրավիչ պայմաններով ներգրավվել փոխառու միջոցներ, այդ թվում նաև թողարկել պարտատոմսեր:

Ընկերությունն ակտիվորեն օգտվում է ֆինանսական շուկայում առկա գործիքներից և պատշաճ կատարում թե կարճաժամկետ և թե երկարաժամկետ պարտավորություններն գործընկերների և ֆինանսական հաստատությունների

նկատմամբ: Եվ չնայած ընկերություն 2024 թ-ի դրությամբ բարձր կախվածության գործակցի (14.91), որը հիմնականում պայմանավորված է Մասրիկ 1 արևային կայանի շինարարության հետ, ընկերությունը հարկ եղած պարագայում կարող է նվազեցնել այդ գործակիցը՝ նվազեցնելով շրջանառության ծավալները:

Որպեսզի առավել մատչելի և կանխատեսելի լինեն ընկերության փոխառու միջոցները, կայացվել է որոշում լրացնել փոխառու միջոցները նաև պարտատոմսերով, որի արդյունքում թե կնվազի փոխառու միջոցների ինքնարժեքը և թե կերկարի այդ միջոցների ժամկետայնությունը:

Իրացվելիության ռիսկ

Ընկերության ընդհանուր իրացվելիության գործակիցը (ընթացիկ ակտիվներ/կարճաժամկետ պարտավորություններ) կազմում է 0.86: Ընդ որում հարկ է նշել, որ ընկերության միջին բիզնես ցիկլը տևում է մոտ 4-5 ամիս, իսկ կարճաժամկետ պարտավորությունները մոտ 6 ամիս և ավելին: Ընկերության ակտիվեր ֆինանսավորվում են կապիտալից բացի վարկերի, փոխառությունների, առևտրային և կրեդիտորական պարտքերի միջոցով, որը կարող է առաջացնել իրացվելիության ռիսկեր: Այուսմենայնիվ, Ընկերությունը կարողանում է կառավարել իր դրամական հոսքերն այնպես, որ համապատասխանեցնի իր պատավորությունների և ակտիվներ ժամկետայնությունները:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի կորստի: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը:

Ինչպես արդեն նշվեց, բարձ աճի տեմպերի արդյունքում ընկերությունը թևակոխում է զարգացման մեկ այլ փուլ, որտեղ առաջացել է անհրաժեշտություն ներդնելու տարբեր համակարկգեր, այդ թվում հաճախորդների հետ

հարաբերությունների կառավարման արդի համակարգ՝ անգլ. CRM: Նման համակարգերի ներդրումը մի կողմից պայմանավորված է դրանց անհրաժեշտությամբ՝ հաճախորդների առավել որակյալ և ժամանակին սպասարկման համար, մյուս կողմից՝ հղի է փոփոխությունների հետևանքով առաջացած գործառնական սխալներով: Ընկերությունը մասնագետներ է ներգրավում նման փոփոխություններն առավել սահուն իրականացնելու և գործընթացը բարեհաջող ավարտին հասցնելու համար:

Արտաքին ռիսկեր

Ներկա պահին ՀՀ կառավարության կողմից ներդրվել են տարբեր ծրագրեր՝ աջակցելու վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտի շահառուներին: Նման ծրագրերի անբարենպաստ փոփոխությունները կամ դադարեցումները կարող են բացասաբար անդրադառնալ ՀՀ-ում արևային էներգետիկայի ոլորտի ընկերությունների գործունեության վրա:

Ինչպես արդեն նշվեց, Շտիգեն ՍՊԸ-ն արդեն իսկ իրականացրել է քայլեր և այժմ ակտիվորեն աշխատում է տարածաշրջանում իր գործունեությունը ընդլայնելու ուղղությամբ՝ նվազեցնելով հնարավոր արտաքին ռիսկերի ազդեցություններն ընկերություն ցուցանիշների վրա:

17. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Շտիգեն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

ռուսերեն՝ «Штиген» общество с ограниченной ответственностью

անգլերեն՝ “Shtigen” Limited Liability Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Շտիգեն» ՍՊԸ

ռուսերեն՝ "ШТИГЕН" ООО
անգլերեն՝ "Shtigen" LLC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

Թողարկողը գրանցված է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում,
գրանցման համարը՝ 273.110.48849

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0069, Դավիթ Անհաղթ 23, տարածք 6

Ստեղծման տվյալներ՝

Ստեղծման տվյալներ՝

Շտիգեն ՍՊԸ (Shtigen LLC) Հայաստանի առաջատար արևային էներգիայի ընկերություններից մեկն է, որն առաջարկում է վերականգնվող էներգիայի լուծումներ: Այն հիմնադրվել է 2011 թվականին և ունի մի քանի դուստր ընկերություններ, որոնք զբաղվում են տարբեր բնագավառներում ներդրումներով, E-mobility-ի զարգացմամբ ՀՀ-ում և խորհրդատվական ծառայություններով:

Շտիգեն ՍՊԸ-ն մասնագիտացած է արևային էներգիայի տարբեր համակարգերի նախագծման, տեղադրման և սպասարկման մեջ: Դրանք ներառում են ցանցին միացած (on-grid), ցանցից անջատ (off-grid) և հիբրիդային համակարգեր:

Ընկերությունը համագործակցում է տարբեր ընկերությունների և կազմակերպությունների հետ՝ տեղադրելով խոշոր արևային կայաններ, ինչպիսիք են Գեղարքունիքի մարզի Աղբերք համայնքում կառուցված 5 ՄՎտ հզորությամբ կայանը:

Կազմակերպությունն իրավաբանական գրանցում է ստացել 2011 թվականի հոկտեմբերի 13-ին:

Կապի միջոցները՝

հեռ. +(374 11) 230023

էլ. Փոստ՝ info@shtigen.com

ինտերնետային կայք՝ shtigen.com

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն

Թողարկողի մասնաճյուղերը՝ մասնաճյուղեր չունի

Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու ամսաթիվը կազմակերպության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

18. Բիզնեսի նկարագիրը

18.1 Հիմնական գործունեությունը

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջարկում է էներգետիկ անկախություն ձեռք բերելու համակարգային լուծումներ՝ ներառելով արևային տեխնոլոգիաներով աշխատող սարքեր (արևային վահանակ, ջրատաքացուցիչ, գեներատոր), ջեռուցման և հովացման համակարգեր, կուտակիչ մարտկոցներ:

Իր բիզնես նպատակներին հասնելու համար, ընկերությունը արդեն 10+ տարի է ինչ համագործակցում է արևային համակարգեր և սարքավորումներ արտադրող այնպիսի հայտնի ընկերությունների հետ ինչպիսիք են Huawei, Kstar, Hozon/Neta, Gecko, Hyundai, PhonoSolar, Fronius, Longi և մի շարք այլ առաջատար ընկերությունների հետ:

Ընկերությունը նախագծել, կառուցել ու սպասարկում է տարածաշրջանի խոշորագույն արևային ջերմային կայանը (Grand Sport), ինչպես նաև Հայաստանի խոշորագույն արևային կայանները (Masrik-1, Solar 5, Green Energy, ArSun):

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն կարևորում է էկոլոգիապես գիտակից հասարակություն ձևավորելու անհրաժեշտությունը, որը կունենա նորագույն էներգետիկայի և էներգաարդյունավետ լուծումների վերաբերյալ պատշաճ գիտելիքներ, ուստի այդ ուղղությամբ ևս ջանքեր են գործադրվում:

Կազմակերպությունը մշտապես կատարելագործում է իր գործունեությունը՝ համապատասխանեցնելով շուկայի պահանջներին, և աշխատանքներ է տանում առաջարկվող պրոդուկտների տեսականին ընդլայնելու ուղղությամբ:

18.2 Հիմնական շուկաները

Թողարկողի ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաների նկարագիրը

Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում և Վրաստանում:

Մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

ՀՀ շուկայում «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջատար ընկերություններից մեկն է արևային էներգետիկայի լուծումների և տեխնոլոգիաների ներդրման ոլորտում՝ զբաղեցնելով ՀՀ շուկայի ավելի քան 20%-ը:

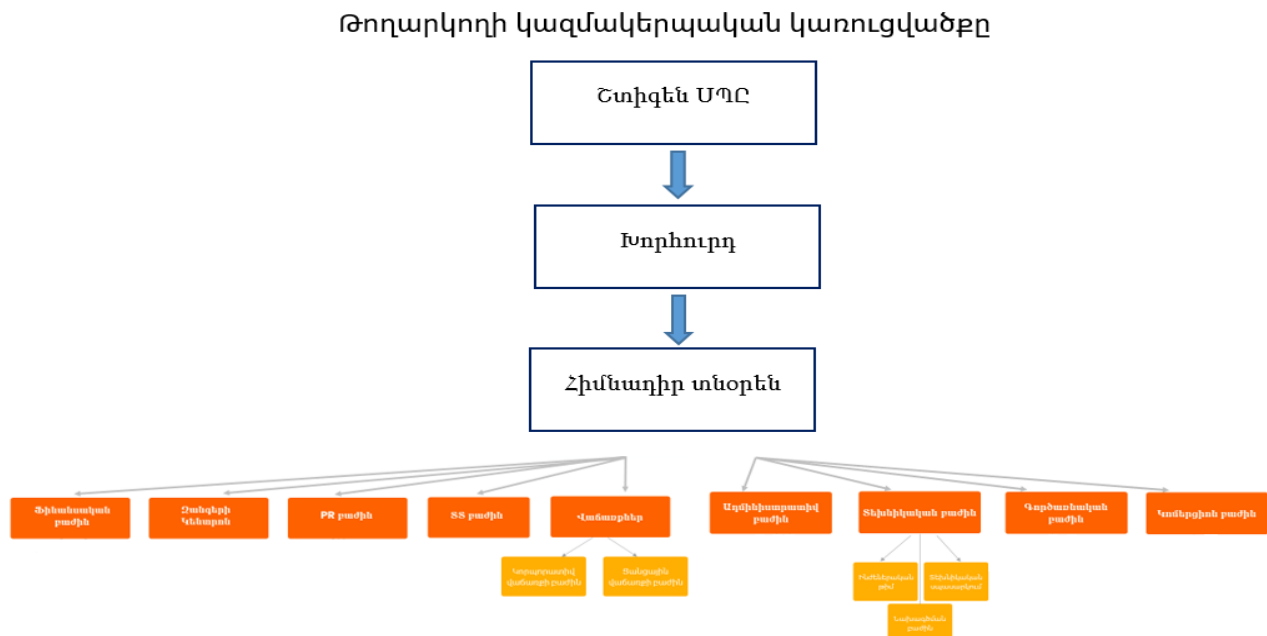
Արևային էներգետիկայի ոլորտում գործունեություն են ծավալում 3-4 խոշոր ընկերություններ, իսկ մնացած մրցակիցների մեծ մասը փոքր և միջին ընկերություններն են: Որոշ փոքր և միջին ընկերություններ մրցակցությանը դիմանալու նպատակով հաճախ ներկրում են ավելի էժան և ցածրորակ վահանակներ: Սա հաճախ հանգեցնում է հաճախորդների վստահության նվազմանը արևային վահանակների արդյունավետության նկատմամբ: «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հավատարիմ է իր առաջարկած ապրանքների և ծառայություններին որակին, նույնիսկ եթե դա արվում է շահույթի հաշվին՝ ըստ այդմ պահպանելով շուկայում իր բարձր համբավը, առաջատար դիրքն ու կայունությունը:

19. Թողարկողի կառուցվածքը

Թողարկողը չի համարվում է խմբի անդամ:

Թողարկողը հանդիսանում է «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն:

Ստորև ներկայացված է Ընկերության ներքին ակազմակերպական կառուցվածքը:

20. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունը իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի համագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 352,345 հազար ՀՀ դրամ, որից արտադրական և տնտեսական գույքի արժեքը կազմել է 293 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ Շարժական գույքը՝ 58 մլն. ՀՀ դրամ 2024թ.-ի դրությամբ:

Կազմակերպության կողմից իր հիմնական միջոցների օգտագործումը սահմանափակող հանգամանքներ առկա չեն:

Կազմակերպության հիմնական միջոցներն ունեցել են հետևյալ կազմը և կառուցվածքը:

2024	Տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Շարժական գույք	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	478,471	85,142	563,613
Կուտակված մաշվածություն	184,760	26,508	211,268

Զուտ հաշվեկշռային արժեք	293,711	58,634	352,345
-------------------------	---------	--------	---------

21. Զարգացման վերջին միտումները

2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվներն աճել են 834,5 մլն. ՀՀ դրամով կամ 27.11%-ով և կազմել 3,9 մլրդ. ՀՀ դրամ 2023թ.-ի դրությամբ 3,07 մլն ՀՀ դրամի հետ համեմատած:

Թողարկողը համալրել է կանոնադրական կապիտալ 100 մլն. ՀՀ դրամով 2024թ.-ին, որը դրական ազդեցություն է ունեցել Ընկերության Լևերիջի գործակցի վրա:

2024թ.-ի դրությամբ պարտավորությունների ծավալը կազմել է մոտ 3,66 մլրդ. ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 27%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ ընդամենը սեփական կապիտալը կազմել է մոտ 246 մլն.. ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 30.09%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ զուտ վնասը կազմել է 506 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի զուտ շահույթը կազմել է 38 մլն. ՀՀ դրամ:

2024թ.-ի դրությամբ գործառնական վնասը կազմել է 560 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի գործառնական շահույթը կազմել է 125 մլն. ՀՀ դրամ:

2024թ.-ի դրությամբ անկախ գնահատողի՝ Բի-Դի-Օ Արմենիա ընկերության կողմից

իրականացվել է ներդրման գնահատում կատարված ներդրումների իրական արժեքը որոշելու նպատակով: Ըստ կատարված գնահատման, ներդրումների սկզբնական արժեքը ավելացել է և կազմել է 375,717 մլն. ՀՀ դրամ, որի արդյունքում Ընկերության սեփական կապիտալը կազմել է 246 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ին կազմել է 189 մլն. ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության գործունեության ցուցանիշների վերաբերյալ առավել ամբողջական պատկերացում կազմելու համար պոտենցիալ ներդրողները կարող են ծանոթանալ Կազմակերպության տարեկան հաշվետվություններին, որոնք տեղադրված են Կազմակերպության պաշտոնական կայքի (shtigen.com) «Հաշվետվություններ» բաժնում:

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ ԿԱՄ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Թողարկողի գործունեության և շահույթի վերաբերյալ Ազդագրում արտացոլված բոլոր կանխատեսումներն ու գնահատումները, որոնք նաև արտացոլված են ստորև բերվող աղյուսակում, կազմված են վերջինիս կողմից և հիմնված են "ԲԻ-ԴԻ-Օ ԱՐՄԵՆԻԱ" ՓԲԸ կողմից 2025թ.-ի մարտ ամսին տրամադրված գործարար ծրագրի վրա (*կցվում է Ազդագրին*):

Շահութաբերության ցուցանիշներ	2025	2026	2027	2028
գործառնական շահույթի մարժա	2.33%	2.40%	2.79%	3.30%
ֆինանսական	1.54%	1.65%	2.08%	2.58%

մարժա				
զուտ շահույթի մարժա	1.27%	1.35%	1.70%	2.11%

Ֆինանսական կախվածության գործակիցներ	2025	2026	2027	2028
Պարտավորություններ / Ընդհանուր կապիտալ	10.53	7.93	5.96	4.49
Պարտավորություններ / Ընդհանուր ակտիվներ	0.91	0.89	0.86	0.82
Ընդհանուր կապիտալի գործաից	0.09	0.11	0.14	0.18

Տարիների ընթացում ընկերությունների Թողարկողը գործունեության ծավալների կայուն աճը ապահովելու և բնականոն զարգացումը ֆինանսավորելու համար շարունակաբար ներգրավվել է փոխառու միջոցներ: Հարկ է նշել, որ հաշվի առնելով նաև ընկերությունների հետագա զարգացման ռազմավարությունները սեփականատերը կարևորել է սեփական կապիտալի մեծացման անհրաժեշտությունը և 2024 թվականի ընթացքում Շտիգեն ՍՊԸ ընկերության կանոնադրական կապիտալի համալրում է տեղի ունեցել 100 մլն դրամի չափով: Բացի այդ, կապիտալի իրական արժեքի արտացոլման նպատակով, 2024 թվականի համար կատարվել է ընկերության կողմից կատարված ներդրումների, մասնավորապես ֆինանսական գործիքների վերագանահատում, ինչը դրական արդյունք է ունեցել կապիտալի ձևավորման հարցում:

Մոտակա տարիների գործունեության և շահույթի կանխատեսումներում Ընկերությունը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

- ✓ Ոլորտի ուսումնասիրություն և միտումների բացահայտում. ապագա պահանջարկի գնահատումը օգնում է արդյունավետ պլանավորել ռեսուրսներն ու ներդրումները: Լինելով տեխնոլոգիական նորամուծությունների կենտրոնում, ինչպիսիք են արհեստական բանականությունն և բլոկչեյնը, թույլ են տալիս ընկերությանը մնալ արդիական և շահույթ գեներացնել նոր հնարավորություններից:
- ✓ Հաճախորդակենտրոն մոտեցում. հաճախորդների կարծիքներին առաջնահերթություն տալը մեծացնում է գոհունակությունն ու հավատարմությունը,

ինչն էլ նպաստում է դրական արձագանքների վերաբաշխմանը և տարածմանը: Հաճախորդների հետադարձ կապի կանոնավոր հավաքագրումը և համապատասխան քայլեր ձեռնարկելը օգնում են բարելավել ապրանքներն ու ծառայությունները, դրանք ավելի լավ համապատասխան դարձնելով շուկայի պահանջներին:

- ✓ Հետազոտություն և զարգացում. այսպիսի ներդրումները խթանում են նորարարությունը՝ ընկերությանը հնարավորություն տալով առաջարկել հաճախորդներին գրավիչ առաջադեմ լուծումներ: Ընկերությունը իրականացնում է կանոնավոր թարմացումներ և նոր ապրանքների գործարկում, որոնք ապահովում են ընկերության առաջարկելի ծառայությունների թարմությունն ու մրցունակությունը:

22. Թողարկողի կառավարման մարմինները

Ըստ կազմակերպության կանոնադրության Ընկերության կառավարման մարմիններն են Մասնակիցների ընդհանուր ժողովը, տնօրենների խորհուրդը և Ընկերության միանձնյա գործադիր մարմնի ղեկավարը: Ընկերությունը 2024 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ ունի 177 աշխատակից:

1. Մասնակիցների ընդհանուր ժողով

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է,

Տարեկան ժողովը գումարվում է հերթական ֆինանսական տարվա ավարտից հետո

6 ամսվա ընթացքում:

Ժողովի որոշումներն ընդունվում են ժողովին մասնակցող՝ քվեարկող բաժնեմասերի սեփականատերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ, եթե «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ձայների ավելի շատ քանակ սահմանված չէ:

Ժողովի իրավասություններն են՝

- 1) կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ.
- 2) Ընկերության տնօրենների խորհրդի ձևավորումը, խորհրդի անդամների նշանակումը կամ լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.
- 3) Ընկերության գործադիր մարմնի (միանձնյա կամ կոլեգիալ) ձևավորումը, նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.
- 4) Ընկերության վերակազմակերպումը.
- 5) Ընկերության լուծարումը.
- 6) ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը.
- 7) բաժնեմասերի անվանական արժեքի փոքրացման, բաժնեմասերի ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Ընկերության կողմից տեղաբաշխված բաժնեմասերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Ընկերության կողմից ձեռք բերված բաժնեմասերի մարման ճանապարհով կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը.
- 8) բաժնեմասերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնեմասերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը.
- 9) Ընկերության գործադիր մարմնի (միանձնյա կամ կոլեգիալ) ձևավորումը, լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, ինչպես նաև Ընկերության գործադիր մարմնի լիազորությունները ժամանակավորապես իրականացնող պաշտոնատար անձի նշանակումը.

- 10) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.
- 11) Ընկերության վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրությունը և նրանց (նրա) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Ընկերության վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրության հարցերը ժողովին վերապահված լինելու դեպքում քննարկվում են բացառապես տարեկան ժողովներում: Ընկերության վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրության հարցն արտահերթ ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Ընկերության վերստուգիչ հանձնաժողովի (վերստուգողի) կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.
- 12) Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների հաշվի, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը: Նշված հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ժողովներում: Եթե սահմանված ժամկետում տարեկան ժողովը տեղի չի ունեցել, ապա արտահերթ ժողով կարող է հրավիրվել միայն Ընկերության լուծարման կամ սույն ենթակետում նշված հարցերը քննարկելու համար: Նշված հարցերով հրավիրված արտահերթ ժողովում այլ հարցեր քննարկվել չեն կարող, բացառությամբ սույն ենթակետում նշված հարցերով կայացված որոշումներով պայմանավորված կանոնադրական կապիտալի նվազեցման դեպքերի.
- 13) ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
- 14) հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը.
- 15) խոշոր գործարքների կնքման մասին որոշման ընդունումը.
- 16) Ընկերության կողմից տեղաբաշխված բաժնեմասերի ձեռքբերումը և հետգնումը.
- 17) Ընկերության ղեկավար պաշտոնատար անձանց աշխատանքի վարձատրության պայմանների որոշումը.
- 18) օրենքով և կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

2. Ընկերության Տնօրենների խորհուրդ

Ընկերության տնօրենների խորհուրդը ստանձնում է Ընկերության ձեռնարկատիրական գործունեության առաջնորդումը և ռազմավարական կառավարումը:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է գործադիր մարմնի և Ընկերության գործունեության վերահսկողության համար: Տնօրենների խորհուրդը նաև խորհրդատվություն է մատուցում գործադիր մարմնին: Իրենց պարտականություններն իրականացնելիս տնօրենների խորհրդի անդամները պետք է առաջնորդվեն Ընկերության շահերով:

Ընկերության տնօրենների խորհրդի բացառիկ լիազորություններն են՝

- 1) Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունների, ներառյալ՝ կորպորատիվ քաղաքականությունների որոշումը, ռազմավարական և տարեկան գործարար ծրագրերի ու դրանց կատարողականների հաստատումը.
- 2) Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների հաստատումը.
- 3) Ընկերության կառավարման պրակտիկայի, գործունեության արդյունավետության գնահատումը և անհրաժեշտության դեպքում փոփոխությունների առաջարկումը.
- 4) ներքին հսկողության պատշաճ համակարգերի, մասնավորապես ռիսկերի, ֆինանսական և հաշվապահական հսկողության, իրավական համապատասխանության համակարգերի պատշաճ գործունեության ապահովումը.
- 5) տարեկան և արտահերթ ժողովների գումարումը.
- 6) մասնակիցների ժողովների օրակարգի հաստատումը.
- 7) ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու տարվա, ամսվա, ամսաթվի հաստատումը, ինչպես նաև բոլոր այն հարցերի լուծումը, որոնք կապված են ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են խորհրդի իրավասությանը՝ «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթների համապատասխան.
- 8) Ընկերության վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամների կամ վերստուգողի (ներքին աուդիտորի) վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման

կարգի և պայմանների վերաբերյալ ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը,

9) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատմանը վերաբերող առաջարկությունների ներկայացումը ժողովին և նրա վճարման չափի սահմանումը.

10) Ընկերության բաժնեմասերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստումը.

11) Ընկերության կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին այն փաստաթղթերի հաստատումը, որոնք վերապահված չեն մասնակիցների ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և որոնց վերապահումը գործադիր մարմնին արգելված է «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով.

12) «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ ու Ընկերության ներքին իրավական ակտերով իր իրավասությանը վերապահված այլ հարցերի լուծումը:

3. Գործադիր մարմին՝ տնօրեն

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության տնօրենը, ով գործում է «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված իր իրավասությունների շրջանակներում:

Ընկերության տնօրենը հաշվետու է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովին և տնօրենների խորհրդին:

Ընկերության տնօրենը՝

- 1) տնօրինում է Ընկերության գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում Ընկերության անունից.
- 2) ներկայացնում է Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում.
- 3) գործում է առանց լիազորագրի.
- 4) տալիս է լիազորագրեր.

- 5) սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային.
- 6) իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
- 7) սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Ընկերության աշխատակիցներին.
- 8) Ընկերության աշխատակիցների դրամական և ոչ դրամական խրախուսումների սահմանումը.
- 9) աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.
- 10) իրականացնում է «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ ու Ընկերության ներքին իրավական ակտերով իր իրավասությանը վերապահված այլ գործառույթներ:

23. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

Կազմակերպության բաժնետերն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը:

Կազմակերպության կառավարման մարմինը ընկերության խորհուրդն է:

Խորհրդի անդամներ՝

N	Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Փորձառությունը

1	Հայկ Շեկյան	Խորհրդի նախագահ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Armenia-India Business Council (AIBC)-ի համահիմնադիր	24 տարի
2	Տիգրան Գասպարյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Պրոֆիքս Քոնսալթինգ ՍՊԸ – 2016-2024 թթ (գործադիր տնօրեն)	12 տարի
3	Սոֆյա Սարգսյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Աշխատում է Synopsys Armenia ընկերությունում	20 տարի
4	Վախթանգ Աբրահամյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Fastex-ի գլխավոր տնօրեն	16 տարի
5	Հայկ Գրիգորյան	Խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	SharpeMachine, LLC-ի հիմնադիր և տնօրեն	10 տարի

Գործադիր անդամներ՝

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Կազմակերպության գործունեությունից	Փորձառությունը
-----------------	-------------------	-----------------	--	-----------------------------------	-----------------------

				դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	
Հայկ Շեկյան	Գլխավոր տնօրեն և հիմնադիր	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Armenia-India Business Council (AIBC)-ի համահիմնադիր	24 տարի
Արշավիր Մկրտչյան	Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում	34 տարի
Լեյլա Առաքելյան	ՄՌԿ և կորպորատիվ մշակույթի ղեկավար	ՀՀ, ք. Երևան	համաձայն կազմակերպության կանոնադրության	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում	17 տարի

Ընկերության և նրա կառավարման մարմինների անդամների միջև սույն փաստաթղթի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախման դեպքեր և հիմքեր չկան:

Ընկերությունը հետևում է ՀՀ-ում ընդունված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին և գիտակցում է, որ արժեթղթերի շուկա մուտք գործելուց հետո անհրաժեշտ է լինելու ամբողջությամբ բավարարել ՀՀ կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին:

Ընկերության կորպորատիվ կառավարման համար ուղեցույց է հանդիսանում ՀՀ

կառավարության կողմից 30.07.2024թ. N 1955-Ն որոշմամբ հաստատված Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը:

24. Հսկող անձինք

Ընկերության հսկող անձ է հանդիսանում ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը, ում պատկանում է Ընկերության 100% բաժնեմասը:

25. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

Պարմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2022, 2023 և 2024 թվականների անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված հաշվետվությունները ներկայացված են սույն Ազդագրի - Հավելված 3-ում: Ցանկության դեպքում ներդրողները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններին կարող են ծանոթանալ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ shtigen.com:

Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվներն աճել են 834,5 մլն. ՀՀ դրամով կամ 27.11%-ով և կազմել 3,9 մլրդ. ՀՀ դրամ 2023թ.-ի դրությամբ 3,07 մլն ՀՀ դրամի հետ համեմատած:

Թողարկողը համալրել է կանոնադրական կապիտալ 100 մլն. ՀՀ դրամով 2024թ.-ին, որը դրական ազդեցություն է ունեցել Ընկերության Լևերիջի գործակցի վրա:

2024թ.-ի դրությամբ պարտավորությունների ծավալը կազմել է մոտ 3,66 մլրդ. ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 27%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ ընդամենը սեփական կապիտալը կազմել է մոտ 246 մլն..
ՀՀ դրամ՝ 2023թ.-ի համեմատ աճելով 30.09%-ով:

2024թ.-ի դրությամբ զուտ վնասը կազմել է 506 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի
զուտ շահույթը կազմել է 38 մլն. ՀՀ դրամ:

2024թ.-ի դրությամբ գործառնական վնասը կազմել է 560 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ
2023թ.-ի գործառնական շահույթը կազմել է 125 մլն. ՀՀ դրամ:

2024 թվականին Շտիգեն ՍՊԸ-ն իրականացրել է ՀՀ-ում ամենախոշոր արևային
կայանի՝ ՄԱՍՐԻԿ-1-ի կառուցման աշխատանքները: Ի տարբերություն փոքրերի,
նմանօրինակ խոշոր նախագծերին բնորոշ է շահութաբերության ավելի ցածր
մակարդակ, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունեցել ընկերությունների խմբի
մասնավորապես Շտիգեն ՍՊԸ-ի համախառն շահույթի վրա:
Նաև, նվազել է Անդրոն ՓԲԸ-ի հասույթը, որը պայմանավորված է ընկերության
ռազմավարության փոփոխությամբ, մասնավորապես ընկերությունն իր
երկարաժամկետ զարգացման քաղաքականության համաձայն էլեկտրոմոբիլների
առուվաճառք իրականացնողից վերափոխվում է դառնալով համապարփակ E-Mobility
ծառայություններ առաջարկող:

Անհրաժեշտ է հաշվի առնել որ էլեկտրոէներգիայի շուկան, որում գործունեություն է
ծավալում էներգիա ՓԲԸ-ն, ազատականացվել է ՀՀ-ում 2022 թվականից: 2024
թվականին ընկերությունը որդեգրել է ագրեսիվ քաղաքականություն, ամարպնդելու իր
դիրքը, որի արդյունքում հասույթի էական ավելացումը չի զուգորդվել շահույթի

համապատասխան աճով, սակայն 2025 թվականին, լինելով շուկային կայուն և դինամիկ մասնակից, ընկերության քաղաքականությունը միտված է շահույթի ավելացմանը՝ թե նոր սպառողների ներգրավմամբ, թե մատակարարների հետ ավելի ճկուն և շահավետ փոխահարաբերությունների հաստատմամբ:

2024 թվականին ընկերությունների խումբը առաջնահերթություն էր տվել գործունեության ընդլայնմանը և բիզնեսի դիրքավորմանը երկարաժամկետ հաջողության համար, տարին նշանավորվեց աճի և ռազմավարական ներդրումների վրա ուժեղ կենտրոնացմամբ: Հիմնական նախաձեռնությունների թվում էր նոր շուկաներ մուտք գործելը, մասնավորապես 2024 թվականին կատարվել են ներդրումներ Վրաստանում ընկերություն հիմնելու և շուկայի ուսումնասիրման ուղղությամբ: Հարկ է նշել, որը բացի ուղիղ ներդրումներից, Վրաստանի ուղղության զարգացման նպատակով, ընկերությունը ներգրավվել է վարչական և մասնագիտական մարդկային ռեսուրսներ, ինչը էական ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական արդյունքի վրա և չի արտահայտվել ներդրումներում: Չնայած, վերը նշված ռեսուրսների օգտագործումը կարճաժամկետ հեռանկարում առկա շուկաներում ընկերությանը կարող էր ապահովել լրացուցիչ եկամուտներ, խմբի ղեկավար կազմն իր ռազմավարությանը համահունչ նախընտրել է հեռանկարային ծրագրերի իրականացումը:

Ընկերության նման քաղաքականությունը ամուր հիմք է հանդիսանում ապագա կայուն շահութաբերության համար, սակայն թվարկված ծախսերը, ինչպես նաև այլ

Ժամանակավոր ծախսերի աճը (մարքեթինգային, շուկայի առաջխաղաղման ծախսեր) ունեցել են կարճաժամկետ բացասական ազդեցություն շահութաբերության ցուցանիշների վրա: 2024 թվականին առանցքին անգամ ընկերությունների խումբը գրանցել է գործառնական և զուտ շահութաբերության բացասական մակարդակ:

2024 թվականին աճել են իրացման և վարչական ծախսերը, մասնավորապես հասույթի աճով պայմանավորված էականորեն աճել են աշխատակիցներին փոխհատուցումները իրացման գծով: Բացի վերը նշվածից վարչական անձնակազմի թվաքանակի աճը միտված է եղել ընկերությունների խմբի ռազմավարական որոշմամ, վերը նշված ընդլայնման քաղաքականության իրականացման նպատակով:

Թողարկողի հիմնական գործունեության ուղղությանը՝ վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտին, բնորոշ է վարկային պրոդուկտներով իրացումը, 2024 թվականին վարկային կազմակերպություններին և բանկերին տրվող միջնորդավճարների տոկոսադրույքերի շեշտակի աճը հանգեցրել է այդ բնույթի ծախսերի ավելացմանը: Հարկ է նշել, որ ղեկավար կազմը վերլուծելով կատարված ծախսերի արդյունավետությունը, մշակել է դրանք օպտիմալացնելու գործիքակազմեր և որդեգրել համապատասխան քաղաքականություն: Բանկային միջնորդավճարների օպտիմալացման շրջանակներում կազմակերպությունը ընդլայնել է բանկերի հետ համագործակցությունը, նվազեցնելով կախվածությունը առանձին բանկերից:

**Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին
տեղեկատվություն**

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Ընկերությունը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում:

26. Կանոնադրական կապիտալը

26.1. Կանոնադրական կապիտալը

2024թ.-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 100,050,000 (մեկ հարյուր միլիոն հիսուն հազար) ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է թվով՝ 100,050 (մեկ հարյուր հազար հիսուն) հատ, յուրաքանչյուրը՝ 1,000 (մեկ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով բաժնեմասերից:

2024թ.-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմող 100,050 (մեկ հարյուր հազար հիսուն) հատ, յուրաքանչյուրը՝ 1,000 (մեկ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով բաժնեմասերը լրիվ վճարված են, տեղաբաշխված են և սեփականության իրավունքով պատկանում են Ընկերության հիմնադիրին, ով հանդիսանում է Ընկերության միակ մասնակիցը:

2024թ.-ի դրությամբ Ընկերության միակ մասնակիցն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը:

26.2. Կանոնադրությունը

Համաձայն Թողարկողի կանոնադրության Հոդված 1.1-ի՝ Թողարկողի գործունեության նպատակը շահույթի ստացումն է: Ընկերության հիմնական գործունեությունն է նորագույն էներգետիկայի ոլորտում մատչելի, բարձրորակ և կայուն ծառայություններ ապահովելը, նորագույն էներգետիկայի շուկան զարգացնելը՝ քայլելով համաշխարհային շուկայի զարգացման միտումներին համընթաց, ինչպես նաև նորագույն էներգետիկայի ոլորտի զարգացման միջոցով նպաստել ՀՀ տնտեսության հավասարակշռված և կայուն զարգացմանը: «Շտիգեն» ՍՊԸ-ն առաջարկում է էներգետիկ անկախություն ձեռք բերելու համակարգային լուծումներ՝ ներառելով արևային տեխնոլոգիաներով աշխատող սարքեր (արևային վահանակ, ջրատաքացուցիչ, գեներատոր), ջեռուցման և հովացման համակարգեր, կուտակիչ մարտկոցներ:

27. Էական պայմանագրերը

Ընկերությունում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Ընկերության կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Ընկերության վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

28. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն ներկայացվող Ազդագրում չի օգտագործվել:

Բացի Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

29. Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Կազմակերպության պաշտոնական կայքում՝ shtigen.com հասցեով, իսկ թղթային տարբերակով՝ ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Կազմակերպության գրասենյակ՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0069, Դավիթ Անհաղթ 23, տարածք 6:

Հավելված 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Կապիտալի համարժեքության գործակից = Սեփական կապիտալ / Ընդհանուր ակտիվներ

Ֆինանսական կախվածության գործակից = Ընդամենը պարտավորություններ / Սեփական կապիտալ

Բացարձակ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընթացիկ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ + Ընթացիկ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընդհանուր իրացվելիության գործակից = Ընթացիկ ակտիվներ / Ընթացիկ պարտավորություններ

Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների

գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = $365 / (\text{Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ} / \text{Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը})$

Պաշարների շրջանառելիության գործակից = $\text{Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք} / \text{Պաշարների միջին արժեքը}$

Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով = $365 / (\text{Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք} / \text{Պաշարների միջին արժեքը})$

Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = $\text{Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք} / \text{Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը}$

Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = $365 / (\text{Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք} / \text{Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը})$

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ

----- 2025 թ.

«Շտիգեն» ՍՊԸ

անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի
պարտատոմս

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ----- 2024 թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «Շտիգեն» ՍՊԸ-ում ՀՀ, ք. Երևան, 0069, Դավիթ Անհաղթ 23, տարածք 6

Ընդհանուր տեղեկություններ (Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)		
	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«Շտիգեն» ՍՊԸ
	Տեղաբաշխող	չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է

		«Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ
	Սերիան	
	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 11.3-րդ կետում
	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
	Առաջարկի գինը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից

		առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Անվանական արժեքը	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
	Քանակը	15,000 (տասնհինգ հազար) հատ
	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը	Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ

	(լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	որոշումն ընդունվել է Թողարկողի միակ մասնակցի որոշմամբ: Հաջորդ թողարկումները ենթակա են որոշման Թողարկողի խորհրդի կողմից:
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից

		պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ոչ կիրառելի
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Անվանական արժեքով
	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	Չի նախատեսվում
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում

	Այլ տեղեկություններ	
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փութ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«Դայմենշն» ՓԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք
	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Այլ տեղեկություններ		
	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն որևէ կարգավորվող շուկայում առևտրի

	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստացման և/կամ ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲ ընկերությունը:
	Արժեթղթի վարկանիշը	Ոչ կիրառելի
	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Ենթակա է որոշման թողարկողի խորհրդի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից

		առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
--	--	---

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Հայտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար

«Շտիգեն» ՍՊԸ -ի թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման Հայտ

(ֆիզիկական անձանց համար)

Հայտի ներկայացման ամսաթիվը և
ժամանակը

(օր, ամիս, տարի, ժամ, րոպե)

Ֆիզիկական անձի անվանումը

(Անուն, Ազգանուն)

Էլ. փոստի հասցեն, հեռախոսահամարը

ՀԾՀ

Ռեզիդենտությունը

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Սույն Հայտի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Էմ Բի Զի Գրուպ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Պարտավորումների ձեռքբերման ամսաթիվը

(օր, ամիս, տարի)

Ձեռք բերվող պարտավորումների արժույթը

☐

ՀՀ դրամ

Ձեռք բերվող պարտավորումների քանակը՝
հազար

քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտավորումների միավորի
ձեռքբերման գինը

գինը թվերով

Ձեռք բերվող պարտավորումների
ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր
գումարը

ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի բանկային հաշվի համարը

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի
անունը

Արժեթղթերի հաշվի համարը

Սույն Հայտով, հավաստում ենք, որ Հայտը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել ենք պարտատոմսի Ծրագրային ազդագրին, թողարկման վերջնական պայմաններին, ընդունում և համաձայն ենք դրանցում նշված պայմաններին և պատրաստակամ ենք ստանձնել Ընկերության թողարկած պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Ընկերությանը ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն Հայտի բավարարման դեպքում Հայտը կհանդիսանա մեր և Ընկերության միջև պատշաճ ձևակերպված և վավեր պայմանագիր՝ մեր կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման (առքի) վերաբերյալ:

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ դրամային 2500010587010500 հաշվին են մուտքագրվում մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ժամը 14:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները մուտքագրված են համարվում դրանց վճարման օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են Կրկնաշաբաթ 14:00-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Հայտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար

«Շտիգեն» ՍՊԸ -ի թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման Հայտ

(իրավաբանական անձանց համար)

Հայտի ներկայացման ամսաթիվը և
ժամանակը

(օր, ամիս, տարի, ժամ, րոպե)

Իրավաբանական անձի անվանումը

(ֆիրմային անվանում, կազմակերպչական ձև)

Պետոնագիտորի գրանցման տվյալները

(գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)

Գրանցման վայրի հասցեն, էլ. փոստի
հասցեն, հեռախոսահամարը

ՀՎՀՀ

Ռեզիդենտությունը

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Սույն Հայտի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Էմ Բի Զի Գրուպ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Պարտավորումների ձեռքբերման ամսաթիվը

(օր, ամիս, տարի)

Ձեռք բերվող պարտավորումների արժույթը

☐

ՀՀ դրամ

Ձեռք բերվող պարտավորումների քանակը՝
հազ

քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտավորումների միավորի
ձեռքբերման գինը

գինը թվերով

Ձեռք բերվող պարտավորումների
ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր
գումարը

ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի բանկային հաշվի համարը

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի
անունը

Արժեթղթերի հաշվի համարը

Սույն Հայտով, հավաստում ենք, որ Հայտը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել ենք պարտատոմսի Ծրագրային ազդագրին, թողարկման վերջնական պայմաններին, ընդունում և համաձայն ենք դրանցում նշված պայմաններին և պատրաստակամ ենք ստանձնել Ընկերության թողարկված պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Ընկերությանը ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն Հայտի բավարարման դեպքում Հայտը կհանդիսանա մեր և Ընկերության միջև պատշաճ ձևակերպված և վավեր պայմանագիր՝ մեր կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման (առքի) վերաբերյալ:

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ դրամային 2500010587010500 հաշվին են մուտքագրվում մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ժամը 14:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները մուտքագրված են համարվում դրանց վճարման օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են Կրկյալ աշխատանքային օրը 14:00-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5: Ֆինանսական հաշվետվություններ

«ՇՏԻԳԵՆ»

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՆԿԱԽ
ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2024թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2025

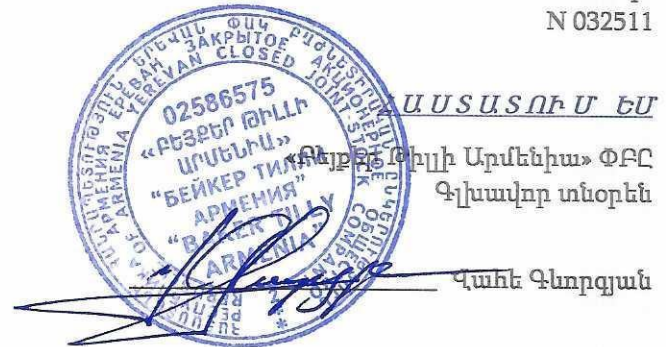
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	3
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	6
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (շարունակություն)	7
ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	8
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	9
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	10
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	11

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
22 Հանրապետության փող.
0010 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Հեռ. +374(10) 544-301/307/309
Էլ. փոստ: info@bakertillyarmenia.com
www.bakertilly.am

4.06.2025թ.
N 032511

ԱՆԿԱՌ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՇՏԻԳԵՆ» ՍՊԸ մասնակցին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Շտիգեն» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերության (հետայսու՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր բնկերությունների (հետայսու՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքներն ու դրամական հոսքերը՝ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ADVISORY · ASSURANCE · ACCOUNTING · TAX

Baker Tilly Armenia CJSC trading as Bakertilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Խումբն կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

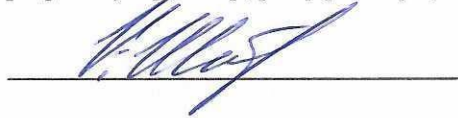
Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Խմբի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ Խումբն կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Մեղրակ Բադալյան

Աուդիտոր

4 հունիսի 2025թ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ		2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	298,823	318,884
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	5	53,522	71,460
Ոչ նյութական ակտիվներ		95,060	4,393
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար		40,750	
Բանկային ավանդներ	6	132,414	64,497
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	133,135	30,307
Ներդրումներ այլ կազմակերպություններում	8	436,548	26,322
Տրված փոխառություններ	9	70,360	37,988
		1,260,612	553,851
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	10	1,460,646	1,416,629
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	11	922,870	1,068,013
Շահութահարկի գծով ակտիվ		-	3,506
Բանկային ավանդներ	6	199,729	5,505
Տրված փոխառություններ	9	18,085	10,753
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	12	50,940	20,113
		2,652,270	2,524,519
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		3,912,882	3,078,370

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (շարունակություն)

Հազար դրամ		2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կապիտալ և պահուստներ	13		
Կանոնադրական կապիտալ		100,050	50
Կուտակված շահույթ/(վնաս)		(320,447)	190,233
Վերագնահատման պահուստ		79,508	-
Լրացուցիչ կապիտալ		392,124	-
Էմիսիոն վնաս		(11,699)	-
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ		127	-
Փոքրամասնության բաժնեմաս		6,248	(1,253)
		245,911	189,030
Երկարաժամկետ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	554,763	849,818
Վարձակալության գծով պարտավորություն	15	42,122	59,730
		596,885	909,548
Կարճաժամկետ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	890,944	348,987
Վարձակալության գծով պարտավորություն	15	17,608	17,575
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	2,158,271	1,613,230
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		3,263	-
		3,070,086	1,979,792
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		3,912,882	3,078,370

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2025թ. հունիսի 4-ին:

Հայկ Շեկյան

Տնօրեն

Ծանե Դանիկյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature)

1-27 ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԲԱԺԱՆԵԼԻ ՄԱՍԸ

ՀԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ		2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Հասույթ	17	10,620,619	6,144,556
Վաճառքի ինքնարժեք	18	(8,884,113)	(4,872,029)
Համախառն շահույթ		1,736,506	1,272,527
Այլ եկամուտ		51,621	134,108
Իրացման ծախսեր	19	(1,232,969)	(515,206)
Վարչական ծախսեր	20	(826,623)	(725,508)
Այլ ծախսեր		(288,235)	(40,428)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		(559,700)	125,493
Ֆինանսական եկամուտ/(ծախս), զուտ		(67,422)	(47,870)
Այլ ֆինանսական հոդվածներ		21,833	(34,470)
Շահույթ մինչև հարկերը		(605,289)	43,153
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	21	98,608	(4,480)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		(506,681)	38,673
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(506,681)	38,673

1-27 ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՆ ՍՈՒՅՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԲԱԺԱՆԵԼԻ ՄԱՍԸ

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽԱՐԱԲՎԱԾ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Կուտակված վաճառքի/շահույթ/ (վնաս)	Էմիսիոն վնաս	Վերագնահատման պահուստ	Լրացուցիկ կապիտալ	Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	Փոքրամասնության բաժնեմաս	Ընդամենը
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	50	156,196	-	-	-	-	(1,279)	154,967
Տարվա շահույթ	-	38,647	-	-	-	-	26	38,673
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	38,647	-	-	-	-	26	38,673
Շահաբաժիններ	-	(4,610)	-	-	-	-	-	(4,610)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(4,610)	-	-	-	-	-	(4,610)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	50	190,233	-	-	-	-	(1,253)	189,030
Տարվա շահույթ	-	(510,680)	-	(11,699)	-	127	3,999	(518,253)
Ներդրման իրական արժեքով վերաչափում	-	-	-	-	392,124	-	-	392,124
Ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	3,502	83,010
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(510,680)	-	(11,699)	79,508	127	7,501	(43,119)
Թողարկված կանոնադրական կապիտալ	100,000	-	-	-	-	-	-	100,000
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	100,000	-	-	-	-	-	-	100,000
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,050	(320,447)	-	(11,699)	79,508	127	6,248	245,911

1-27 ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՆ ՍՈՒՑԸ ՀԱՄԱԽԱՐԱԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԲԱԺԱՆՆԵՐԻ ՄԱՍԸ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր</i>		
Տարվա արդյունք	(516,202)	38,673
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	172,138	62,674
Դեբիտորական պարտքերի պահուստ	-	(51,835)
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	-	(70,995)
Հիմնական միջոցների օտարում	294	21,568
Ֆինանսական ծախս	67,422	47,870
Հատկացումներ արձակուրդային պահուստին	102,872	66,363
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(89,087)	4,480
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս/(օգուտ)	(21,833)	34,470
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	(284,396)	153,268
<i>Փոփոխություններ՝</i>		
Պաշարներում	(44,017)	(59,729)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերում	145,143	(42,237)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերում	545,224	(356,694)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր	361,954	(305,392)
Վճարված շահութահարկ	(85,581)	(20,813)
Գործառնական գործունեությունից/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր	276,373	(326,205)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(43,766)	(261,328)
Ներդրումներ չկապակցված ընկերություններում	-	(10,350)
Փոխառությունների տրամադրում	(39,704)	(32,371)
Ավանդների հավաքագրում/(ներդրում)	(262,141)	(21,940)
Ստացված տոկոսային եկամուտ	73,091	27,898
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր	(272,520)	(298,091)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված վարկեր, զուտ	236,771	740,084
Տոկոսների վճարում	(200,224)	(98,825)
Շահարաժինների վճարում	-	(4,610)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	36,547	636,649
<i>Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ</i>	40,400	12,353
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	427	(12,527)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	10,113	10,287
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	50,940	10,113

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համախմբված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են «Շտիգեն» ՍՊԸ (հետայսու՝ «Մայր ընկերություն») և նրա դուստր խումբների՝ «Էներքս» ՓԲԸ, «Անդրոն» ՓԲԸ, «Շտիգեն Ընկերություն» ՍՊԸ, «Չինարեն» ՍՊԸ և Վրաստանում գործող՝ «Շտիգեն Գրուփ» ՍՊԸ (բոլորը միասին հետայսու՝ «խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները:

Մայր խմբին են պատկանում «Էներքս» ՓԲԸ բաժնետոմսերի՝ 90%, «Անդրոն» ՓԲԸ՝ բաժնետոմսերի 100%, «Շտիգեն Գրուփ» ՍՊԸ՝ 95%, «Չինարեն» ՍՊԸ՝ 90% և «Շտիգեն Ընկերություն» ՍՊԸ՝ 51%: Խմբին են պատկանում նաև Շտիգեն Վենչուրս ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 30%: Վերջինս դասակարգվել է որպես մայր խմբի հետ ասոցիացված կազմակերպություն:

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել է 2011թ-ին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների ներքո՝ ՀՀ քաղաքացի Հայկ Վալերիկի Շեկյանի կողմից: Խմբի գրասենյակը գտնվում է 0033, ՀՀ ք. Երևան, Վիկտոր Համբարձումյան 119, բն 23:

Մայր խմբի գործունեության հիմնական նպատակը խնայող և անվտանգ արևային էներգետիկ համակարգերի կառուցումն է: Խումբն նախագծել, կառուցել և սպասարկում է տարածաշրջանի խոշորագույն արևային ջերմային կայանը (Grand Sport), ինչպես նաև Հայաստանի խոշորագույն արևային էլեկտրակայանները (Masrik 1, , ArSun, Solar 5 և այլն):

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությանը և ֆինանսական շուկային բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև երկարատև ռազմական հակամարտությունը թևակոխել է հակամարտության կարգավորման փուլ: Երկու երկրների միջև խաղաղ բանակցությունները և սահմանազատման գործընթացը դեռ ընթացքի մեջ են, ինչը կարող է որոշակի անորոշություն ստեղծել բիզնես միջավայրում:

Վերջին տարիներին Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և կարողացել է գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: 2024թ-ին տնտեսական ակտիվության բարձր մակարդակը շարունակաբար նպաստել է մակրոտնտեսական ցուցանիշների աճին: Նշված գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 5.9% աճի 2024թ-ին (2023թ-ին՝ 8.3%): Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ տնտեսության վերականգնումը կշարունակվի, թեպետ ավելի դանդաղ տեմպերով: 2024թ. օգոստոսի 23-ին «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատել է Հայաստանին շնորհված BB- վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: Նմանապես, 2024թ. հուլիսի 26-ին «Fitch» վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատել է Հայաստանին շնորհված BB- վարկանիշը՝ կայուն հեռանկարով:

Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով, մասնավորապես խմբի հիմնական գործունեության ուղղությունը՝ վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտը, հռչակված է որպես ռազմավարական ուղղություն և կառավարության կողմից

պարբերաբար իրականացվում են ոլորտի զարգացմանն ուղղված քայլեր: Կառավարության եներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագիրը սահմանում է վերականգնվող եներգետիկայի ոլորտի զարգացման նոր նշանդներ, մասնավորապես նախատեսվում է մինչև 2030 թվականը նպաստել 1000 ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանների կառուցմանը:

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ իր ընթացիկ իրացվելիության վիճակը բավարար է կայուն գործունեության համար: Խումբն պարբերաբար վերանայում է իր իրացվելիության մակարդակը և, անհրաժեշտության դեպքում, պատրաստ է կիրառել իրացվելիության աջակցության համապատասխան գործիքակազմ:

Տվյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա:

2 ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից: Համախմբված հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) և սկզբնական արժեքի մեթոդով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 22-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԲ) և ՀՀՄՄԲ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2024թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2023թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Փոփոխություններ Այսահովազրական պայմանագրերում» ՀՀՄՄ 17, ներառյալ ՀՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՀՀՄՄ 4 փոփոխություններ)
- «Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ» (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՄ 17-ի և ՀՀՄՄ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՀՀՄՄ 17 փոփոխություն)
- «Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում» (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություններ)
- «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ և ՀՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2)
- «Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ» (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություն)

Բացառությամբ ՀՀՄՄ 1 փոփոխությունների և ստորև ներկայացված ՀՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2-ի՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում», փոփոխությունների, մյուս ստանդարտներ և փոփոխություններ էական ազդեցություն չեն ունեցել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ և ՀՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում»

ՀՀՄՄ 1 փոփոխությունները և ՀՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2-ը տրամադրում են ուղեցույց և օրինակներ օգնելու կազմակերպություններին կիրառելու էականության վերաբերյալ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը բացահայտելիս: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին տրամադրել ավելի օգտակար տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին՝ փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականության բացահայտման պահանջը հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականության բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները կիրառեն էականության հայեցակարգը:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԲ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

«Փոխանակելիության բացակայություն» (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)

«Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

ՀՀՄՍ 18 «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»

3 ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 396.56 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 413.89 դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՀՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Խմբի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որն արտացոլված է այլ ծախսերում: Խմբի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին և դասակարգված չեն որպես իրական արժեքով չափվող շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունն աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Խմբի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Խումբն հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Խումբն գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկդում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Խումբն դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, վարձակալության գծով պարտավորությունները: Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրության ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.3 Սեփական կապիտալ

Խմբի կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնեմասերի նոմինալ արժեքը:

Կուտակված շահույթը/(վնասը) ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը/(վնասը):

Վերագնահատման պահուստը ներկայացնում է ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը:

Լրացուցիչ կապիտալը ներկայացնում է որպես ֆինանսական գործիք դասակարգված ներդրումների իրական արժեքով վերագնահատումից առաջացած աճը:

Սեփականատիրոջ հետ բոլոր գործարքներն առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.4 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբն վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.5 Հասույթ

Հասույթը ճանաչվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Խմբի կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրային գեղջերը:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբն առաջնորդվում է 5-րդ պայմանագրի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի զինը
- 4 Բաշխել գործարքի զինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբն բավարարում է կատարման իր պարտականությունը հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

4 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հազար դրամ

	Մեքենա- սարքավոր- ումներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադր- ատնուե- սկան գույք	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,063	23,750	55,637	112,007	211,457
Ավելացում	161,091	44,721	26,902	10,822	243,536
Օտարում	(23,693)	-	-	-	(23,693)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	157,461	68,471	82,539	122,829	431,300
Ավելացում	7,409	16,671	10,616	9,070	43,766
Օտարում	(272)	-	(50)	(383)	(705)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	164,598	85,142	93,105	131,516	474,361
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>					
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,468	10,610	29,687	17,813	73,578
Տարվա հաշվարկ	22,191	7,158	7,693	3,921	40,963
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(2,125)	-	-	-	(2,125)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,534	17,768	37,380	21,734	112,416
Տարվա հաշվարկ	30,325	8,740	17,748	6,720	63,533
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(21)	-	(35)	(355)	(411)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,838	26,508	55,093	28,099	175,538
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	121,927	50,703	45,159	101,095	318,884
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	98,760	58,634	38,012	103,417	298,823

Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսը բաշխվել է իրացման ծախսերին՝ 8,815 հազար դրամ, վարչական ծախսերին՝ 54,718 հազար դրամ (2023թ.՝ իրացման ծախսերին՝ 7,450 հազար դրամ, վարչական ծախսերին՝ 24,135 հազար դրամ, վաճառքի ինքնարժեքին՝ 9,378 հազար դրամ):

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խմբի հիմնական միջոցները՝ 68,293 հազար դրամ սկզբնական արժեքով գրավադրվել են բանկերում որպես ապահովման միջոց:

Խմբի հիմնական միջոցներում ներառված HOZON NETA U PRO մակնիշի ավտոմեքենան՝ 13,500 հազար դրամ սկզբնական արժեքով, գրավադրված է «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ում՝ որպես վարկի գծով ապահովման միջոց:

5 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՁԵՎՈՎ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Հազար դրամ	Գրասենյակային տարածք
<i>Սկզբնական արժեք</i>	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Ավելացում	89,252
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	89,252
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	89,252
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա հաշվարկ	17,792
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,792
Տարվա հաշվարկ	17,938
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,730
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	71,460
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	53,522

Օգտագործման իրավունքի ձեռնարկի ակտիվների մաշվածության ծախսը բաշխվել է վարչական ծախսերին՝ 17,938 հազար դրամ (2023թ. վարչական ծախսերին՝ 17,792 հազար դրամ):

6 ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մայր գումար	Հաշվեկշռված տոկոս
Արևմտահայկական ՓԲԸ	9.9%	72,000	2,111
Արևմտահայկական ՓԲԸ (Էներգիա)	9.9%	245,415	12,617
		317,415	14,728

7 ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Տարեկան մնացորդ	30,307	12,798
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված (տե՛ս ծանոթ. 21)	102,828	17,509
Տարեկան մնացորդ	133,135	30,307

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2024թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2024թ. դեկտեմբերի 31
Հատուցումներ աշխատակիցներին	22,375	18,610	40,985
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	5,564	(5,564)	-
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստ	2,368	-	2,368
Հարկային վնաս	-	89,782	89,782
	30,307	93,307	133,135

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2023թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2023թ. դեկտեմբերի 31
Հատուցումներ աշխատակիցներին	12,798	9,577	22,375
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	5,564	5,564
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստ	-	2,368	2,368
	12,798	17,509	30,307

8 ՆԵՐՂՐՈՒՄՆԵՐ ԱՅԼ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Մայր ընկերությունն ունի 19 տոկոս մասնակցություն «Սոլար-5» ՍՊԸ, «Այ Թի Սի» ՍՊԸ և «Ռեպ Քառ» ՍՊԸ կանոնադրական կապիտալում: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անկախ գնահատողի՝ Բի-Ղի-Օ Արմենիա, կողմից իրականացվել է ներդրման գնահատում իրական արժեքը որոշելու նպատակով: Արդյունքում, ներդրման սկզբնական արժեքը ավելացել է և կազմել է 375,717 հազար դրամ:

Վերագնահատվել են նաև մասնակցությունը Sharpmachine LLC-ում հինք ընդունելով շուկայական արժեքը և Հայեկոնոմբանկ ԲԲԸ-ի 7799 հասարակ բաժնետոմսերը հիմք ընդունելով ընկերության կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունները: Արդյունքում, ներդրման սկզբնական արժեքները ավելացել են և կազմել համապատասխանաբար՝ 18,671 հազար դրամ և 39,775 հազար դրամ :

Ներդրման արժեքի աճի չափով ձևավորվել է լրացուցիչ կապիտալ սեփական կապիտալում:

9 ՏՐՎԱԾ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Մայր գումար	Հաշվեգրված տոկոս
Իրավաբանական անձիք	71,450	10,221
Ֆիզիկական անձիք	6,500	283
	77,950	10,495

10 ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապրանքներ	362,927	358,542
Անավարտ արտադրություն	6,849	2,854
Հումք և նյութեր	1,090,870	1,055,233
	<u>1,460,646</u>	<u>1,416,629</u>

11 ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԵՎ ԱՅԼ ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	688,492	507,449
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	(10,675)
	<u>688,492</u>	<u>496,774</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	164,328	382,136
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	49,889	27,801
Այլ	20,161	161,302
	<u>234,378</u>	<u>571,239</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	<u>922,870</u>	<u>1,068,013</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գույտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 24 օր (2023թ. 30 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

Խմբի՝ համեմատական ժամանակաշրջանի բոլոր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը վերանայվել են արժեզրկման հայտանիշների առկայության ստուգման համար: Արժեզրկված առևտրային դեբիտորական պարտքերը հիմնականում բիզնես-բիզնես շուկայում աշխատող հաճախորդներից են, որոնք ունեն ֆինանսական դժվարություններ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կորուստի գծով պահուստի մնացորդը համադրվում է տարեսկզբի մնացորդի հետ հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Կորուստների գծով պահուստը տարեսկզբի մնացորդ	10,675	-
Տարվա ընթացքում պահուստի ճանաչում	-	10,675
Տարվա ընթացքում չօգտագործված պահուստի հակադարձում	(10,675)	-
Կորուստների գծով պահուստը տարեվերջի մնացորդ	<u>-</u>	<u>10,675</u>

24 ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 24 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

12 ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ ԵՎ ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	4,922	3,901
Բանկային հաշիվներ	36,018	6,212
Ստեցված հաշիվներ	10,000	10,000
	50,940	20,113

13 ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ

13.1 Կանոնադրական կապիտալ

Հազար դրամ	Կանոնադրական կապիտալ 2024թ.	Կանոնադրական կապիտալ 2023թ.
1 բաժնեմաս	100,050	50

Մայր ընկերության միակ մասնակիցն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը: Կանոնադրական կապիտալն ամբողջությամբ վճարված է:

14 ՎԱՐԿԵՐ ԵՎ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Մայր գումար	Հաշվեկրված տոկոս
Բանկային Վարկեր	1,047,593	7,655
Փոխառություններ		
Փոխկապակցված անձանցից	64,119	-
Չփոխկապակցված անձանցից	206,383	1,629
	270,502	1,629
Լիզինգ	117,321	1,007
	1,435,416	10,291

15 ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վարձակալական պարտավորությունները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարձածամկետ	17,608	17,575
Երկարաժամկետ	42,122	59,730
	59,730	77,305

Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Խումբը դասակարգում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տե՛ս ծանոթագրություն 5):

Յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Խումբն, քանի դեռ առկա չէ ակտիվն այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվն անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Խմբին արգելված է հիմքում ընկած ակտիվը վաճառել կամ գրավադրել: Վարձակալված գրասենյակային և խաղային կենտրոնների տարածքները Խումբն պետք է պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության վերջում գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Վարձակալության գծով պարտավորություններն ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: Ապագա նվազագույն վարձավճարները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտացոլված են ստորև.

Հազար դրամ

	Նավագագույն վարձակալական վճարներ	
	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև մեկ տարի		
Վարձավճարներ	23,760	25,740
Ֆինանսական ծախս	(6,152)	(8,165)
	17,608	17,575
Երկուսից հինգ տարի		
Վարձավճարներ	47,520	71,280
Ֆինանսական ծախս	(5,398)	(11,550)
	42,122	59,730
Ներկա արժեք	59,730	77,305

16 ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԵՎ ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	795,544	482,963
Ստացված կանխավճարներ	926,102	882,676
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	188,299	104,913
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	229,392	126,520
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստ	13,153	13,153
Այլ	5,781	3,005
	<u>2,158,271</u>	<u>1,613,230</u>

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Խմբի արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

17 ՀԱՍՈՒՑԹ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապրանքների իրացումից	10,428,085	6,050,648
Ծառայությունների մատուցումից	192,534	93,908
	<u>10,620,619</u>	<u>6,144,556</u>

18 ՎԱՃԱՌՔԻ ԻՆՔՆԱՐԺԵՔ

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Նյութեր	3,829,961	2,801,232
Ծառայությունների ձեռքբերում	4,102,268	1,703,266
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	951,884	358,153
Մաշվածություն	-	9,378
	<u>8,884,113</u>	<u>4,872,029</u>

19 ԻՐԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ինֆորմացիոն ծառայություն	64,218	60,494
Գովազդի և մարկետինգի ծախսեր	53,315	39,135
Անդամավճարներ	27,123	22,420
Տրանսպորտային ծախսեր	42,213	29,657
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	772,732	330,581
Վարձակալական ծախսեր	46,138	18,408
Մաշվածություն	8,815	7,450
Ապահովագրական ծախսեր	2,415	2,469
Միջնորդավճարներ բանկերին և ՈԻՎԿ-ներին*	212,015	-
Այլ	3,985	4,592
	1,232,969	515,206

*Բանկերին և ՈԻՎԿ-ներին տրված միջնորդավճարները 2023 թվականին դիտարկվել են որպես վարչական ծախսեր, իսկ 2024-ին որպես իրացման ծախսեր:

20 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	476,567	351,303
Առույտորական և խորհրդատվական ծախսեր	44,374	37,384
Բանկային ծախսեր	24,818	20,032
Միջնորդավճարներ բանկերին և ՈԻՎԿ-ներին*	-	106,440
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	27,537	27,761
Փոստի և հաղորդակցության ծախսեր	8,934	4,428
Մաշվածություն և անորսիզացիա	75,298	63,638
Վարձակալական ծախսեր	33,226	36,608
Տրանսպորտային ծախսեր	29,754	15,751
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	37,807	19,947
Հարկերի գծով ծախսեր	32,988	3,929
Այլ	35,320	38,287
	826,623	725,508

*Բանկերին և ՈԻՎԿ-ներին տրված միջնորդավճարները 2023 թվականին դիտարկվել են որպես վարչական ծախսեր, իսկ 2024-ին որպես իրացման ծախսեր:

21 ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	4,220	21,989
Հետաձգված հարկ (տե՛ս ծանոթ. 7)	(102,828)	(17,509)
	(98,608)	4,480

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ-ների)	(605,289)		43,153	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2023թ.՝ 18%)	(108,952)	18.0	7,768	18.0
(Չհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	10,344	(1.7)	(3,288)	(7.6)
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(98,608)	16.3	4,480	10.4

22 ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

22.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

22.2 Կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են դեկլարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաեական ազդեցությունն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը

Այն չափը, որով կարող է ճանաչվել հետաձգված հարկային ակտիվ, կախված է այն հավանականության գնահատումից, թե արդյո՞ք ապագայում հասանելի կլինի եկամուտ, որի դիմաց կիրացվեն նվազեցման ենթակա ժամանակավոր տարբերությունները և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասը: Ի լրումն, անհրաժեշտ է էական դատողություն հարկային միջավայրում իրավական և տնտեսական սահմանափակումների և անորոշությունների գնահատման ժամանակ:

Վարձակալություն

- Վարձակալության ժամկետի որոշումը վարձակալության պայմանագրերի համար, որտեղ խումբն հանդես է գալիս որպես վարձակալ, ինչպես նաև, արդյո՞ք խումբն հիմնավորապես համոզված է, որ կօգտագործի վարձակալության օպցիոնները:
- Վարձակալության պարտավորության չափման համար օգտագործվող վարձակալի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի որոշումը:

23 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

23.1 Էական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

23.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	688,492	496,774
Բանկային ավանդներ	332,143	70,002
Ներդրում ասոցիացված ընկերությունում	420,141	26,322
Տրված փոխառություններ	88,445	48,741
Մնացորդներ դրամարկդում և բանկերում	50,940	10,113
	<u>1,580,161</u>	<u>651,952</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	1,445,707	1,198,805
Վարձակալության գծով պարտավորություն	59,730	77,305
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	801,325	485,968
	<u>2,306,762</u>	<u>1,762,078</u>

24 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Խումբն ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են՝ շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Խումբն ներգրավված չէ սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Խումբն կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբն ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, տոկոսադրույքային ռիսկի և որոշակի այլ գնային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբն գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Խմբի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ արժույթներով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական դեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հազար դրամ

Հոդված

Ֆինանսական ակտիվներ

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

ԱՄՆ դոլար	Եվրո
5,017	15,833
5,017	15,833

Ֆինանսական պարտավորություններ

Վարկեր և փոխառություններ

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

226,254	-
257,423	34,489
483,677	34,489

Զուտ դիրքը

(478,660)	(18,656)
-----------	----------

Հազար դրամ

Հոդված

Ֆինանսական ակտիվներ

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

ԱՄՆ դոլար	Եվրո
-	-
-	-

Ֆինանսական պարտավորություններ

Վարկեր և փոխառություններ

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

838,378	-
142,531	67,328
980,909	67,328

Զուտ դիրքը

(980,909)	(67,328)
-----------	----------

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և այլ արժույթների նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2023թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2023թ.՝ 10%):

Դրամի արժևորումն ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և այլ արժույթների նկատմամբ 10%-ով (2023թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ

ԱՄՆ դոլարի

ազդեցություն

Եվրոյի ազդեցություն

Շահույթ կամ վնաս

2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
(47,866)	(98,091)	(1,866)	(6,733)

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Խմբի արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Խումբն վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խումբն ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները:

2024թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)</i>			
Մինչև 6 ամիս	397,772	454,276	852,048
6 ամսից մինչև 1 տարի	403,553	454,276	857,829
1 տարուց ավելի	-	596,885	596,885
	801,325	1,505,437	2,306,762

2023թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)</i>			
Մինչև 6 ամիս	241,482	183,281	424,763
6 ամսից մինչև 1 տարի	244,487	183,281	427,768
1 տարուց ավելի	-	909,548	909,548
	485,968	1,276,110	1,762,078

Խումբն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Խմբի դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը ցածր են, քան անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը:

25 ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿ

Խումբն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Խմբի կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալն ու կուտակված շահույթը:

Ղեկավարությունը գնահատում է Խմբի կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ):

Հաշվի են առնվում Խմբի վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Խումբն կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով Խումբն կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժնի գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին, թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու համար:

Խումբն վերահսկում է կապիտալը՝ կիրառելով «զուտ պարտքի» և «ճշգրտված սեփական կապիտալի» հարաբերակցությունը.

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	219,983	189,030
Հանած՝ ստորադաս վարկ	-	-
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(50,940)	(10,113)
	169,043	178,917
<i>Ճշգրտված սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	219,983	189,030
Գումարած՝ ստորադաս վարկ	-	-
	219,983	189,030
Զուտ պարտքի և ճշգրտված սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	0.77	0.95

26 ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

26.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Խումբն չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Խմբի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբն համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

26.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

27 ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐ

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են՝ հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող խումբները, ասոցիացված խումբներ: Խումբն կազմված է հետևյալ դուստր և ասոցիացված խումբներից՝

- «Էներեքս» ՓԲԸ 90%,
- «Անդրոն» ՓԲԸ 100%,
- «Շտիգեն Գրուպ» ՍՊԸ 95%,
- «Շտիգեն Ընվայզրի» ՍՊԸ 51%,
- «Չինարեն» ՍՊԸ 90%
- Շտիգեն Վենչուրս ՓԲԸ 30%:

27.1 Վերահսկողություն

Մայր Խմբի միակ մասնակիցն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Շեկյանը (100% բաժնեմաս):

27.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Խմբի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները՝

Հազար դրամ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Մայր ընկերություն		
Ապրանքների վաճառք	20,870	-
Ծառայությունների մատուցում	6,586	-
Ստացված փոխառություններ	2,729,317	6,932,267
Տոկոսային եկամուտ	56,811	-
Ստացված ծառայություններ	12,698	-
Փոխառությունների տրամադրում	1,092,956	-
Փոխառությունների մարում	(999,606)	(6,580,170)
Տոկոսային ծախս	(7,118)	-
	<u>2,912,514</u>	<u>352,097</u>
Դուստր ընկերություններ		
Ապրանքների վաճառք	265	-
Ծառայությունների մատուցում	12,698	-
Ստացված փոխառություններ	1,092,956	-

Տոկոսային եկամուտ	7,118	-
Ապրանքների և հումքի ձեռքբերում	20,870	-
Ստացված ծառայություններ	6,586	-
Փոխառությունների տրամադրում	2,729,317	-
Փոխառությունների մարում	(2,811,670)	-
Տոկոսային ծախս	(56,811)	-
	<u>1,001,329</u>	<u>-</u>
Ասոցիացված ընկերություններ		
Ստացված փոխառություններ	31,571	-
Տոկոսային ծախս	(7,175)	-
	<u>24,396</u>	<u>-</u>

27.3 Գործարքներ ղեկավարության հետ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները Խմբի կանոնադրական կապիտալում մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Հատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում.

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ	<u>38,110</u>	<u>23,577</u>

«Շտիգեն»

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

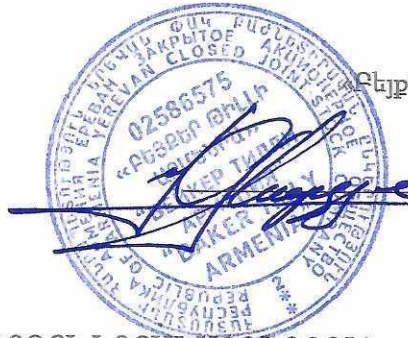
31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2023թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2024

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

23.09.2024թ.
N032422

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

Վահե Գևորգյան

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Շտիգեն» ՍՊԸ մասնակցին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Շտիգեն» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերության (հետայսու՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (հետայսու՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքներն ու դրամական հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Խումբը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հնկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ Խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր

Սեդրակ Բադալյան

ADVISORY · ASSURANCE · ACCOUNTING · TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

**ՇԱՀՈՒՑԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	<i>Ծան.</i>	<u>2023թ.</u>	<i>(հազար դրամ)</i> <u>2022թ.</u>
Հասույթ	5	6,144,556	4,621,511
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(4,872,029)	(3,693,236)
Համախառն շահույթ		1,272,527	928,275
Իրացման ծախսեր	7	(515,206)	(303,236)
Վարչական ծախսեր	8	(725,508)	(511,796)
Այլ եկամուտ	9	134,108	115,649
Այլ ծախսեր	10	(40,428)	(99,571)
Գործառնական շահույթ		125,493	129,322
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս), զուտ		(34,470)	24,864
Ֆինանսական ծախս, զուտ	11	(47,870)	(34,004)
Ասոցիացված կազմակերպության վնասի բաժին		-	(150)
Շահույթ մինչև հարկումը		43,153	120,032
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(4,480)	(31,723)
Զուտ շահույթ		38,673	88,309
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Այլ համապարփակ արդյունք		-	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		38,673	88,309

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	13	390,344	137,879
Ոչ նյութական ակտիվներ		4,393	8,311
Ժամկետային ավանդներ	18	64,497	5,021
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	14	30,307	12,798
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	15	26,322	15,972
Տրամադրված փոխառություններ		37,988	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		553,851	179,981
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	16	1,416,629	1,356,900
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	1,068,013	1,005,210
Շահութահարկի գծով		3,506	-
Տրամադրված փոխառություններ		10,753	16,370
Ժամկետային ավանդներ	18	5,505	43,041
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19	10,000	10,000
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	20	10,113	10,287
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		2,524,519	2,441,808
Ընդամենը ակտիվներ		3,078,370	2,621,789
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	21	50	50
Կուտակված շահույթ		190,233	156,196
Զվերահսկվող բաժնեմաս		(1,253)	(1,279)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		189,030	154,967
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	22	849,818	279,066
Վարձակալության գծով պարտավորություն		59,730	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		909,548	279,066
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	22	348,987	280,739
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	1,613,230	1,885,230
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	21,787
Վարձակալության գծով պարտավորություն		17,575	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		1,979,792	2,187,756
Ընդամենը սեփական կապիտալի պարտավորություններ		3,078,370	2,621,789

23 սեպտեմբերի 2024թ.

Պրոֆիքս Բոնսալինգ ՍՊԸ-ի
ներկայացուցիչ՝ Տիգրան Գասպարյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	(հազար դրամ)			
	Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ(վնաս)	Զվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	50	67,378	(770)	66,658
<i>Համապարփակ եկամուտ</i>				
Տարվա շահույթ	-	88,818	(509)	88,309
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	88,818	(509)	88,309
<i>Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ</i>				
Շահաբաժիններ	-	-	-	-
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-
<i>Փոփոխություններ չվերահսկող բաժնեմասում</i>				
Ներդրումներ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	50	156,196	(1,279)	154,967
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	50	156,196	(1,279)	154,967
<i>Համապարփակ եկամուտ</i>				
Տարվա շահույթ	-	38,647	26	38,673
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	38,647	26	38,673
<i>Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ</i>				
Շահաբաժիններ	-	(4,610)	-	(4,610)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(4,610)	-	(4,610)
<i>Փոփոխություններ չվերահսկվող բաժնեմասում</i>				
Ներդրումներ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	50	190,233	(1,253)	189,030

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Տարվա շահույթ	38,673	88,309
Ճշգրտումներ		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	62,674	38,058
Դեբիտորական պարտքերի պահուստի աճ/(հակադարձում)	(51,835)	62,510
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	(70,995)	(86,007)
Հիմնական միջոցների օտարում	21,568	4,439
Ֆինանսական ծախս/(եկամուտ), զուտ	47,870	34,004
Հատկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	53,210	28,332
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստի աճ	13,153	-
Շահութահարկի գծով ծախս	4,480	31,723
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս/(օգուտ)	34,470	(24,864)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	153,268	176,504
Փոփոխություններ		
Պաշարներում	(59,729)	91,203
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերում	(42,237)	(517,279)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերում	(356,694)	335,004
Գործառնական գործունեությունից/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր	(305,392)	85,432
Վճարված շահութահարկ	(20,813)	(30,503)
Գործառնական գործունեությունից/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(326,205)	54,929
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(261,328)	(98,656)
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	(10,350)	(8,239)
Փոխառությունների տրամադրում	(32,371)	(12,920)
Ավանդների (ներդրում)/ հավաքագրում	(21,940)	(48,062)
Ստացված շահաբաժիններ	-	24,619
Ստացված տոկոսային եկամուտ	27,898	6,537
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(298,091)	(136,721)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր, զուտ	740,084	77,642
Տոկոսների վճարում	(98,825)	(40,541)
Շահաբաժինների վճարում	(4,610)	-
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	636,649	37,101
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	12,353	(44,691)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(12,527)	(1,554)
Դրամական միջոցները տարեսկզբի դրությամբ	10,287	56,532
Դրամական միջոցները տարեվերջի դրությամբ	10,113	10,287

**ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են «Շտիգեն» ՍՊԸ-ի (հետայսու՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների՝ «Էներքս» ՓԲԸ-ի, «Անդրոն» ՓԲԸ-ի և «Շտիգեն Ընկերություն» ՍՊԸ-ի (բոլորը միասին հետայսու՝ «Խումբ») ֆինանսական հաշվետվությունները :

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել է 2011թ-ին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների ներքո՝ ՀՀ քաղաքացի Հայկ Վալերիկի Շեկյանի կողմից: Ընկերության գրամասնական հասցեն է՝ 0033, ՀՀ ք. Երևան, Վիկտոր Համբարձումյան 119, բն 23:

Ընկերության գործունեության հիմնական նպատակը խնայող և անվտանգ արևային էներգետիկ համակարգերի կառուցումն է: Ընկերությունը նախագծել, կառուցել և սպասարկում է տարածաշրջանի խոշորագույն արևային ջերմային կայանը (Grand Sport), ինչպես նաև Հայաստանի խոշորագույն արևային էլեկտրակայանները (Green Energy, ArSun, Solar 5):

Դուստր կազմակերպությունները հիմնադրվել են 2021թ. ՀՀ օրենքների ներքո: Ընկերությանն են պատկանում «Էներքս» ՓԲԸ-ի և «Անդրոն» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 90% և «Շտիգեն Ընկերություն» ՍՊԸ-ի բաժնեմասի 51%: Ընկերությանն են պատկանում նաև Շտիգեն Վենչուրս ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 30%: Վերջինս դասակարգվել է որպես Ընկերության ասոցիացված կազմակերպություն:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ) համաձայն:

Չափման հիմունքներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով:

2.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն Ընկերության գործառնական արժույթն է և որով ներկայացվում են այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.3 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները

հիմնված են պատմական փորձի և այլ տարբեր գործոնների վրա, որոնք ողջամիտ են համարվում՝ ելնելով այդ պահին առկա գիտելիքներից: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և վերջիններին համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են վերանայման ժամանակաշրջանում, եթե գնահատումները ազդեցություն ունեն միայն այդ ժամանակաշրջանի վրա: Եթե ազդեցությունը վերաբերում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջաններին, ապա վերանայումները ճանաչվում են ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ ապագա ժամանակաշրջաններում:

Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին համար, բացահայտված են ստորև.

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության փաստացի ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն փոխվել:

Չափում. Անհուսալի ու կասկածելի պարտքերի պահուստ

Խումբը վերանայում է իր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը՝ դրանց վերականգնելիության ապացույցներ հայտնաբերելու համար: Այդպիսի ապացույցը ներառում է հաճախորդի վճարումների հաշվառումը և հաճախորդի ընդհանուր ֆինանսական դիրքը: Եթե առկա են պարտքի չվերականգնման հայտանիշեր, ապա հաշվարկվում է փոխհատուցվող գումարը և ձևավորվում է պահուստ՝ համապատասխան անհուսալի և կասկածելի պարտքերի համար: Պահուստի գումարը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում: Վարկային ռիսկի ուսումնասիրությունը շարունակական գործընթաց է, և պահուստի գնահատման համար կիրառվող մեթոդաբանությունն ու ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են և համապատասխանաբար ճշգրտվում:

Հնացած և դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստ

Խումբը ուսումնասիրում է իր պաշարների գրառումները՝ դրանց վաճառելիության և օտարման պահին իրացման գուտ արժեքի վերաբերյալ ապացույցներ գտնելու համար: Հնացած և դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստը հիմնվում է ղեկավարության նախկին փորձի վրա՝ հաշվի առնելով պաշարների արժեքը, ինչպես նաև պաշարների յուրաքանչյուր դասի խմբաքանակի շարժը և մակարդակը:

Պահուստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Պաշարների իրացման գուտ արժեքի դիտարկման գործընթացը շարունակական է, և հնացած ու դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստի գնահատման համար կիրառվող մեթոդաբանությունն ու ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են և համապատասխանաբար ճշգրտվում:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողաբար կիրառվել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Խմբի ֆինանսական վիճակի ներկայացման ժամանակ: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է Խմբի բոլոր ընկերությունների կողմից:

3.1 Համախմբման հիմքերը

Դուստր ընկերություններն այն կազմակերպություններն են, որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից: Վերահսկողությունն առկա է, երբ Խումբը կարող է դեկլարել կազմակերպության գործունեության ֆինանսական և գործառնական քաղաքականությունը՝ նրա գործունեությունից օգուտ ստանալու համար:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերված կամ օտարված դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններն ընդգրկված են Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ սկսած վերահսկողության սահմանման ամսաթվից մինչև վերահսկողության դադարեցման ամսաթիվը: Ներխմբային հաշվեկշիռները և ներխմբային գործարքներից չիրացված եկամուտներն ու ծախսերը դուրս են հանվում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

Անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտումներ են արվում դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններում՝ դրանց քաղաքականությունները Խմբի այլ անդամների կողմից կիրառվող քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու համար:

3.2 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը սովորական գործունեության ընթացքում տրամադրված ապրանքի և ծառայությունների համար ստացվելիք գումարն է և չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հանած զեղչերը և վաճառքի հետ կապված հարկերը: Խմբի կողմից ստացված հասույթի ճանաչումը կատարվում է հետևյալ հիմունքով.

Ապրանքի վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների վաճառքը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում ավարտվել է ծառայությունների մատուցումը ըստ առանձին գործարքի, ինչը գնահատվում է որպես փաստացի մատուցված ծառայության և մատուցվող ամբողջ ծառայության հարաբերակցություն:

3.3 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն ու ծախսերը կազմված են հետևյալից.

- Տոկոսային եկամուտ
- Տոկոսային ծախս
- Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող զուտ օգուտ կամ վնաս

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը անմիջականորեն վերագրելի փոխառության ծախսումները այդ ակտիվի արժեքի մասն են կազմում (կապիտալացվում են):

3.4 Աշխատակիցների վարձատրություն

Աշխատավարձերը և աշխատողների այլ հասուցումները չափվում են չգեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, որում համապատասխան ծառայությունը մատուցվել է:

3.5 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ (2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության կապիտալացված ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ/ծախս:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, իսկ արժեքը կարող

է արժանահավատորեն չափվել: Փոխարինված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցի առօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնվելով ակտիվի սկզբնական արժեքի վրա՝ հանած դրա գնահատած մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը, բացառությամբ միջազգային բեռնափոխադրումների համար օգտագործվող փոխադրամիջոցների, որոնց մաշվածությունը ճանաչվում է թողարկված միավորների մեթոդով՝ համաձայն յուրաքանչյուր շահագործված կիլոմետրի: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Մեքենաներ և սարքավորումներ	-5 տարի
Արտադրական տնտեսական գույք	-5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-8 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	-1 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հնկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք մեծացնում են համապատասխան ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելուն պես:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում, սկսած դրանց օգտագործման համար մատչելի լինելու ամսաթվից, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտին և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.8 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարինման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար ծախսումները:

3.9 Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը որպես կանոն հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրով նախատեսված այդ ակտիվին վերաբերող բնութագրերի վրա: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ այլևս չեն գործում ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերը: ՖՀՄՍ 9-ը մեծամասամբ պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման համար գործող ՀՀՄՍ 39-ի պահանջները:

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական պարտավորություններին վերաբերող Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրույթ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերադրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ – Բիզնես մոդելի գնահատում

Խմբի պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետների համապատասխանեցմանը համապատասխան պարտավորությունների մարման ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ – Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ կապված այլ ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, խուսափում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս խուսափում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները:

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի գեղջով կամ հավելավճարով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամկետ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարի չափով, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է պայմանագրի անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսները (կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման պայմանի իրական արժեքն էական չէ սկզբնական ճամանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ – Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ – Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախատեսված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով գուտ շահույթը և վնասը, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ

վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Խումբն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

3.10 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի զուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական

ակտիվների, պայմանագրային ակտիվների, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների, սակայն ոչ՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար: ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում էր ՀՀՄՄ 39-ով:

ՖՀՄՄ 9-ի արժեզրկման մոդելի գործողության ոլորտում գտնվող ակտիվների համար սովորաբար ակնկալվում է, որ արժեզրկումից կորուստները կաճեն և կդառնան առավել փոփոխական:

Խումբը ճանաչում է սպավող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Խումբը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- (i) պարտքային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- (ii) այլ պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը (օրինակ, ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի ընթացքում պարտականությունների չկատարման ռիսկ) էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- (i) հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- (ii) ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Խումբը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալվում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 180 օր ուշացումը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Խումբը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Խումբը չի ակնկալում դուրս գրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն այս ակտիվները դիտարկում է արժեզրկման վկայության առանձին և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի ակտիվները գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Արժեզրկման առանձին վկայություն չհայտնաբերելու դեպքում, այս ակտիվները գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով:

Ակտիվները, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով ակտիվները:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է փոխհատուցման ժամկետների և կրած վնասի գումարի նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը և կատարում է ճշգրտում, եթե ընթացիկ տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինեք նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ պահուստային հաշվում: Եթե Խումբը գտնում է, որ չկա ակտիվը փոխհատուցելու իրատեսական հնարավորություն, համապատասխան գումարները դուրս են գրվում: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը և այդ նվազեցումը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3.11 Վարձակալություն

Երբ Ընկերությանն են փոխանցվում վարձակալված ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները (ֆինանսական վարձակալություն), ակտիվը համարվում է անմիջականորեն գնված ակտիվ: Սկզբնապես որպես ակտիվ ճանաչված գումարը վարձակալված գույքի իրական արժեքի և վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարվելիք նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքի գումարներից փոքրագույնն է: Համապատասխան վարձակալական պարտավորությունը ներկայացվում է որպես պարտավորություն: Վարձակալության վճարները բաղկացած են երկու բաղադրիչից՝ մայր գումարից և տոկոսավճարներից: Տոկոսավճարների բաղադրիչը արտացոլվում է Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, և հաշվարկվում է՝ ներկայացնելով վարձակալության պարտավորության հաստատուն մասը: Մայր գումարի բաղադրիչը նվազեցնում է փոխատուին վճարվելիք գումարի հաշվեկշիռը:

Երբ վարձակալված ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները չեն փոխանցվում Ընկերությանը (գործառնական վարձակալություն), Պայմանագրի կնքման ժամանակ Խումբը գնահատում է, թե արդյո՞ք պայմանագիրը վարձակալական է կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը վարձակալական է կամ պարունակում է վարձակալության իրավունք, եթե այն փոխանցում է, փոխհատուցման դիմաց, հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործումը տվյալ ժամանակահատվածում վերահսկելու իրավունքը: Ստուգելու համար, թե արդյո՞ք պայմանագիրը փոխանցում է առանձնացված ակտիվի օգտագործումը վերահսկելու իրավունքը, Խումբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Խումբը որպես վարձակալ

Խումբը կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների:

վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար, և օգտագործման իրավունքով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են հիմքում ընկած ակտիվներն օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվներ վարձակալության սկզբնական ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կլինի օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, և ճշգրտվում են վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափման պարագայում: Օգտագործման իրավունքով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է վարձակալության գծով ճանաչված պարտավորությունների գումարը, սկզբնական ուղղակի ծախսումները, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալության վճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսավճարներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը խելամուտք են համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսավճար, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և գումարներ, որոնք ակնկալվում է, որ կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գինը, երբ Խումբը խելամուտք են համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումները, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Խմբի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքի հաշվարկման ժամանակ Խումբն օգտագործում է վարձակալության սկզբնական ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը բացառում է օգտագործման իրավունքով ակտիվների, ինչպես նաև կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչումը: Խումբը ճանաչում է այդ վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարները որպես ծախս գծային հիմունքով, վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

3.12 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղջեղով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակաին արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Զեղչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

3.13 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնեմասեր, որոնք հաշվառվում են անվանական արժեքով:

3.14 Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն՝ դրանց հայտարարման ժամանակաշրջանում:

3.15 Համեմատական տվյալներ

Անհրաժեշտության դեպքում համեմատական տվյալները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել:

Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը: Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ):

5. ՀԱՍՈՒՅԹ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ապրանքների վաճառքից	6,050,648	4,376,204
Ծառայությունների մատուցումից	93,908	245,307
	<u>6,144,556</u>	<u>4,621,511</u>

6. ՎԱՃԱՌՔԻ ԻՆՔՆԱՐՇԵՔ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Նյութեր	2,801,232	2,709,931
Ձեռքբերված ծառայություններ	1,703,266	843,743
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	358,153	130,141
Մաշվածություն	9,378	9,421
	<u>4,872,029</u>	<u>3,693,236</u>

7. ԻՐԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ինֆորմացիոն ծառայություն	60,494	35,230
Գովազդի և մարկետինգի ծախսեր	39,135	36,454
Վարձավճարներ	22,420	53,226
Տրանսպորտային ծախսեր	29,657	69,227
Փոխհատուցում աշխատակիցներին	330,581	67,746
Լիզինգի ծախսեր	18,408	30,903
Մաշվածություն	7,450	4,264
Ապահովագրական ծախսեր	2,469	4,296
Այլ ծախսեր	4,592	1,890
	<u>515,206</u>	<u>303,236</u>

8. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	351,303	415,143
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	37,384	21,106
Բանկային ծախսեր	126,472	19,255
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	27,761	14,594
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	4,428	3,274
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախսեր	45,846	24,372
Ակտիվի օգտագործման իրավունքի ամորտիզացիա	17,792	-
Վարձակալություն	36,608	-
Տրանսպորտային ծախսեր	15,751	-
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	19,947	4,573
Չփոխհատուցվող հարկեր	3,929	8,290
Այլ ծախսեր	38,287	1,189
	<u>725,508</u>	<u>511,796</u>

9. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	70,995	86,007
Պարտքային կորուստների գծով պահուստի հակադարձում	51,835	-
Շահաբաժիններից եկամուտ	-	24,619
Այլ	11,278	5,023
	<u>134,108</u>	<u>115,649</u>

10. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Հատկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	-	28,332
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման (արժեզրկման) ծախսեր	-	62,510
Երաշխիքային սպասարկման պահուստի գծով ծախսեր	13,153	-
Այլ ծախսեր	27,275	8,729
	<u>40,428</u>	<u>99,571</u>

11. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍ, ԶՈՒՏ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Ֆինանսական ծախս</i>		
Վարկերից տոկոսային ծախսեր	65,407	40,541
Վարձակալության գծով տոկոսային ծախսեր	10,361	-
	<u>75,768</u>	<u>40,541</u>
<i>Ֆինանսական եկամուտ</i>		
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	14,539	3,485
Ավանդից տոկոսային եկամուտ	13,359	3,052
	<u>27,898</u>	<u>6,537</u>
<i>Ֆինանսական ծախս, զուտ</i>	<u>47,870</u>	<u>34,004</u>

12. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	21,989	36,823
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում (ծանոթագրություն`14)	(17,509)	(5,100)
	<u>4,480</u>	<u>31,723</u>

Արդյունավետ հարկային դրույթաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

	2023թ.	Արդյունավետ հարկային տոկոսադրույք (%)	2023թ.	(հազար դրամ) Արդյունավետ հարկային տոկոսադրույք (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՄ-ների)	43,153		120,032	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%)	7,768	18.00	21,606	18.00
(Զհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	(3,288)	(7.62)	10,117	8.43
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	4,480	10.38	31,723	26.43

13. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական, տնտեսական գույք, գործիքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Օգտագործման իրավունքի գծով ակտիվ	(հազար դրամ) Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
1 հունվարի 2022թ.	12,984	30,658	54,537	31,082	-	129,261
Ավելացում	8,186	-	1,100	81,410	-	90,696
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	(1,107)	(6,908)	-	(485)	-	(8,500)
2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,063	23,750	55,637	112,007	-	211,457
Ավելացում	161,091	44,721	26,902	10,822	89,252	332,788
Օտարում/Դուրսգրում	(23,693)	-	-	-	-	(23,693)
2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	157,461	68,471	82,539	122,829	89,252	520,552
Մաշվածություն						
1 հունվարի 2022թ.	12,025	8,882	15,643	7,460	-	44,010
Տարեկան մաշվածություն	4,550	4,490	14,044	10,545	-	33,629
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	(1,107)	(2,762)	-	(192)	-	(4,061)
2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,468	10,610	29,687	17,813	-	73,578
Տարեկան մաշվածություն	22,191	7,158	7,693	3,921	17,792	58,755
Օտարում/Դուրսգրում	(2,125)	-	-	-	-	(2,125)
2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,534	17,768	37,380	21,734	17,792	130,208
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2022թ.	4,595	13,140	25,950	94,194	-	137,879
31 դեկտեմբերի 2023թ.	121,927	50,703	45,159	101,095	71,460	390,344

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 68,293 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցներ՝ սարքավորումներ, գրավադրվել են բանկերում որպես ապահովման միջոց:

Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

	2023թ.	2022թ. (հազար դրամ)
Վաճառքի ինքնարժեք	9,378	9,121
Վարչական	41,927	20,244
Իրացման	7,450	4,264
	58,755	33,629

14. ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2023թ.	2022թ. (հազար դրամ)
Տարեկգրի մնացորդ	12,798	7,698
Ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված (տե՛ս ծանոթագրություն 12)	17,509	5,100
Տարեվերջի մնացորդ	30,307	12,798

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ

	2022	Ֆինանսական արդյունքով ճանաչում	2023 (հազար դրամ)
Զօգտագործված արձակուրդայինի գծով պահուստ	12,798	9,577	22,375
Անհուսալի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	-	5,564	5,564
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստ	-	2,368	2,368
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	12,798	17,509	30,307
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	12,798	17,509	30,307

	2021	Ֆինանսական արդյունքով ճանաչում	2022 (հազար դրամ)
Զօգտագործված արձակուրդայինի գծով պահուստ	7,698	5,100	12,798
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	7,698	5,100	12,798
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	7,698	5,100	12,798

15. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԶԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

	2023թ.	2022թ.
Կազմակերպություն	Բաժնետոմսերի քանակ, բաժնեչափ (%)	Գումար (հազար դրամ) Բաժնետոմսերի քանակ, բաժնեչափ (%)
Հայէկոնոմբանկ ԲԲԸ	25,076 6,338 հատ բաժնետոմս	14,725 823 հատ բաժնետոմս
Այ Թի Սի ՍՊԸ	570 19% բաժնեմասեր	570 19% բաժնեմասեր
Ռեպ Քառ ՍՊԸ	673 19% բաժնեմասեր	673 19% բաժնեմասեր
Սոլար-5 ՍՊԸ	4 19% բաժնեմասեր	4 19% բաժնեմասեր
	26,322	15,972

16. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ապրանքներ պահեստում	358,542	3,128
Անավարտ արտադրություն	2,854	1,906
Հումք և նյութեր	1,055,233	1,351,866
	<u>1,416,629</u>	<u>1,356,900</u>

17. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	507,449	826,827
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,675)	-
Այլ դեբիտորական պարտքեր	161,302	138
	<u>658,076</u>	<u>826,965</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	382,136	176,653
Դեբիտորական պարտքեր հարկերի գծով	27,801	1,592
	<u>409,937</u>	<u>178,245</u>
	<u>1,068,013</u>	<u>1,005,210</u>

Դեբիտորական պարտքերի իրական արժեքները հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

18. ԺԱՄԿԵՏԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Արժույթ		
ՀՀ դրամ	70,002	48,062
	<u>70,002</u>	<u>48,062</u>

Ավանդների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Բանկի անվանում	Ավանդի մայր գումար	Արժույթ	Ավանդի վերադարձման ամսաթիվ	Տարեկան %	Ավանդի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. (հազար դրամ)	
					Մայր գումար	Հաշվեգրված %
Արմավիրսի ԲԲԸ	5,057,000	ՀՀ դրամ	15/03/2024թ.	8.25%	5,057	88
Արմավիրսի ԲԲԸ	20,000,000	ՀՀ դրամ	15/01/2025թ.	9.75%	20,000	791
Արմավիրսի ԲԲԸ	40,415,000	ՀՀ դրամ	20/02/2025թ.	10.50%	40,415	3,651
					<u>65,472</u>	<u>4,530</u>

19. ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Ընկերությունն իրականացնում է ապառիկ վաճառքներ, որոնց ապահովման համար «Հայէկոնոմբանկ» ՓԲԸ-ում Ընկերության հաշվարկային հաշվում առկա 10,000 հազար դրամ մնացորդը ստեղծվել է:

20. ՄՆԱՅՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ և ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

		(հազար դրամ)
	2023թ.	2022թ.
Կանխիկ միջոցներ	3,901	5,201
Բանկային հաշիվներ	6,212	5,086
	<u>10,113</u>	<u>10,287</u>

21. ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կանոնադրական կապիտալը կազմել է 50,000 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 50,000 ՀՀ դրամ): Կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է 1,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 50 բաժնեմասից: Ընկերության միակ մասնակիցն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Վալերիկի Շեկյանը:

22. ՎԱՐԿԵՐ և ՓՈՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

		(հազար դրամ)
	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	351,380	74,547
Երկարաժամկետ փոխառություն	498,438	204,519
	<u>849,818</u>	<u>279,066</u>
Ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	341,287	280,691
Կարճաժամկետ փոխառություն	7,700	48
	<u>348,987</u>	<u>280,739</u>
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	<u>1,198,805</u>	<u>559,805</u>

Վարկերի ու փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

				(հազար դրամ)	
	Արժույթ	Մարման տարի	Անվանական տոկոսադրույք	2023թ.	2022թ.
Գրավով ապահովված բանկային վարկ (վարկային գիծ)	ՀՀ դրամ	03.10.23	12.50%	45,500	28,600
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	20.02.24	13.50%	19,512	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	16.10.25	13.75%	58,200	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	19.02.24	9.50%	5,246	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.04.24	9.00%	9,720	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.04.24	9.00%	11,108	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.05.24	9.00%	9,511	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.05.24	9.00%	4,323	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	21,587	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	2,746	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	21,972	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	10,686	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	6,850	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	15,283	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	24.05.24	9.25%	16,991	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	18.11.24	9.25%	17,478	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	24.05.24	9.25%	24,287	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	19.02.24	9.50%	29	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.04.24	9.00%	50	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.04.24	9.00%	58	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.05.24	9.00%	49	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.05.24	9.00%	22	-

Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	115	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	15	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	117	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	57	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	36	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	23.07.24	9.25%	84	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	24.05.24	9.25%	90	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	18.11.24	9.25%	93	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	24.05.24	9.25%	117	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	11.05.26	8.50%	344	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	20.02.24	13.50%	151	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	16.10.25	13.75%	319	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	16.05.24	13.50%	1,243	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	16.05.24	13.50%	160,000	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	20.03.23	8.50%	-	2,010
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	14.05.27	8.50%	70,280	87,312
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	01.11.23	13.00%	-	20,000
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	27.11.23	12.50%	-	38,941
Գրավով ապահովված բանկային վարկ (օվերդրաֆտ)	ՀՀ դրամ	16.10.23	11.50%	-	25,377
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	31.03.23	8.50%	-	15,156
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	27.04.23	8.50%	-	8,800
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	19.05.23	8.50%	-	5,035
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	19.05.23	8.50%	-	6,714
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	20.06.23	9.75%	-	4,024
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	04.07.23	9.75%	-	15,737
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	26.07.23	9.75%	-	10,504
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.09.23	10.25%	-	17,058
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	15.09.23	10.25%	-	14,539
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	18.10.23	10.50%	-	9,576
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	18.10.23	10.50%	-	5,283
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	16.11.23	10.00%	-	14,473
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	20.12.23	9.50%	-	3,541
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	20.12.23	9.50%	-	13,775
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	18.10.24	14.00%	-	8,783
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	18.10.24	14.00%	158,398	-
Չապահովված փոխառություններ	ՀՀ դրամ	23.12.30		անտոկոս 506,138	204,567
				1,198,805	559,805

23. ԱՌԵՎՏՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	482,963	277,409
Ստացված կանխավճարներ	882,676	1,458,801
Վճարվելիք հարկեր և պարտադիր վճարներ	104,913	76,913
Չվճարված արձակուրդայինի պահուստ	124,308	71,098
Երաշխիքային սպասարկման գծով պահուստ	13,153	-
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	2,212	1,009
Այլ	3,005	-
	1,613,230	1,885,230

24. ՀԵՏՀԱՇՎԵԿՇՈՒՑԻՆ ԻՐԱՂԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2024թ. փետրվարի 9-ին Վրաստանում գրանցվել է «Չինարեն» ՍՊԸ-ն, որտեղ Ընկերությունը ձեռք է բերել 90 տոկոս մասնաբաժին: Նորաստեղծ ընկերությունը ներգրավված է հոդմային էներգետիկայի ոլորտում:

2024թ. մարտի 27-ին Վրաստանում գրանցվել է «Շտիգեն Գրուփ» ՍՊԸ-ն, որտեղ Ընկերությունը ձեռք է բերել 80 տոկոս մասնաբաժին: Նորաստեղծ ընկերությունը ներգրավված է վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտում:

25. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	658,076	889,475
Ժամկետային ավանդներ	70,002	48,062
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	26,322	15,972
Տրամադրված փոխառություններ	48,741	16,370
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,000	10,000
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	10,113	10,287
	823,254	990,166

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	1,198,805	559,805
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	488,180	278,418
Վարձակալություն	77,305	-
	1,764,290	838,223

26. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈւՂՂՈւԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Ղեկավարությունը լիովին պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների ու Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

1) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով կնվազեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա ֆինանսական ակտիվներից առաջացած ապագա դրամային հոսքերը: Այս ռիսկն առաջանում է ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, տրված փոխառությունները և բանկերում պահվող դրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները: Խումբը որդեգրել է քաղաքականություն՝ ապահովելու, որ ապրանքի ու ծառայությունների վաճառքը կատարվի պատշաճ վարկային պատմություն ունեցող հաճախորդներին, և շարունակաբար վերահսկում է իր դեբիտորական պարտքերի իրավիճակը: Փոխառությունները տրամադրվում են կապակցված կողմերին: Դրամային մնացորդները պահվում են վարկային պորտֆելի բարձր որակ ապահովող ֆինանսական հաստատություններում:

Պարտքային ռիսկի ազդեցությունը

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բերված է ստորև.

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	658,076	889,475
Ժամկետային ավանդներ	70,002	48,062
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	26,322	15,972
Տրամադրված փոխառություններ	48,741	16,370
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,000	10,000
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	3,901	5,086
	817,042	984,965

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը անկարող կլինի կատարել իր պարտավորությունները: Իրացվելիության ռիսկը առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է մեծացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը: Խումբն ունի այդպիսի կորուստների նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգեր, որոնցից են բավարար դրամային միջոցներ և այլ բարձր իրացվելիության ընթացիկ ակտիվներ պահելը, ինչպես նաև համապատասխան վարկային միջոցների առկայությունը:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը՝ ներառյալ գնահատված տոկոսավճարները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5-10 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	1,198,805	1,298,467	188,379	445,837	163,321	500,930
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,613,230	1,613,230	5,217	1,378,792	167,067	62,154
	2,812,035	2,911,697	193,596	1,824,629	330,388	563,084

31 դեկտեմբերի 2022թ.

(հազար դրամ)

	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5-10 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	559,805	606,344	87,967	208,192	76,266	233,919
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,885,230	1,885,230	77,922	1,736,210	71,098	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	21,788	21,788	-	21,788	-	-
	2,466,823	2,513,362	165,889	1,966,190	147,364	233,919

2) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Հնկերության եկամուտների կամ վերջինիս ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքների տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանման ռիսկն է: Հնկերությունը ենթարկվում է արտարժույթի ռիսկին այնքանով, որքանով չեն համապատասխանում Հնկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այն արժույթները, որոնցով արտահայտված են Հնկերության գործառնությունները, ակտիվներն ու պարտավորությունները: Արտարժույթի ռիսկը հիմնականում առաջանում է Հնկերության ներգրավված վարկերից, արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով, ՌԴ ռուբլով:

Ստորև ներկայացված է արտարժույթի ռիսկին Հնկերության ենթարկվածությունը.

31 դեկտեմբեր 2023թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	-	-
	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	838,378	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	142,531	67,328
	<u>980,909</u>	<u>67,328</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(980,909)</u>	<u>(67,328)</u>

31 դեկտեմբեր 2022թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	10,139	8,771
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	109	-
	<u>10,248</u>	<u>8,771</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	344,697	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	113,572	-

Զուտ ենթարկվածություն

458,269	-
(448,021)	8,771

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% արժևորումը (արժեզրկումը) ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման և շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

10% արժևորում

(հազար դրամ)

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Շահույթ/(վնաս)	98,091	44,802	6,733	(877)

10% արժեզրկում

(հազար դրամ)

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Շահույթ/(վնաս)	(98,091)	(44,802)	(6,733)	877

Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը՝ առավելագույնից հասցնելով բաժնետերերի եկամուտները՝ փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանություն ապահովելու միջոցով:

Ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է Խմբի կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի արդյունավետ ֆինանսական կառուցվածք՝ միաժամանակ խուսափելով ավելորդ պարտքերի առաջացումից: Այստեղ հաշվի են առնվում Խմբի՝ պարտքերի տարբեր դասերի ենթակայության մակարդակները: Խումբը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և ճշգրտումներ անում՝ հաշվի առնելով տնտեսական պայմանների փոփոխությունները և համապատասխան ակտիվների ռիսկի առանձնահատկությունները:

27. ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խմբի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

28. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊԶԵՐ

Գործարար միջավայր

Որպես զարգացող շուկայական տնտեսական համակարգ, Հայաստանը շարունակում է անցնել քաղաքական և տնտեսական վերափոխումներ՝ կապված կենտրոնացված պլանավորումից դեպի ազատ շուկա անցման հետ: Հայաստանը չի ավարտել զարգացած ինստիտուցիոնալ համակարգի և ենթակառուցվածքների ձևավորման գործընթացը, որոնք սովորաբար առկա են ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններում:

Նման տնտեսություններում գործող ընկերությունների համար վերը նշվածը առաջացնում է արտաձին գործոնների, ինչպիսիք են հարկային վարչարարությունը, կապիտալի հոսքի վերահսկողությունը, արտարժույթի գործառնությունները, ձևականությունները, արտահանման / ներմուծման սակագները և այլն, շարունակական կամ երբեմն կտրուկ փոփոխությունների բնորոշ ռիսկ, այդ գործոնները կարող են

բացասաբար ազդել Խմբի հետագա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում՝ Խմբի կայունությունն ապահովելու համար:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են զարգացած շուկայական տնտեսություններում, Հայաստանում դեռևս այստեղ չեն կիրառվում:

Հարկեր

Հայաստանի հարկային համակարգին բնորոշ են օրենսդրության հաճախակի փոփոխությունները և Հարկային օրենսգրքի սխալ մեկնաբանությունից և գործնականում սխալ կիրառությունից բխող վիճաբանությունները:

Այդ հանգամանքները կարող են Հայաստանում գործող ընկերությունների համար ստեղծել հարկային ռիսկեր, ինչը բնորոշ է աշխարհի ցանկացած այլ զարգացող շուկայական տնտեսություններին: Դեկլարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հիմնվելով կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական դրույթների և դատական որոշումների իրենց մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց գերակայության դեպքում ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է զգալի լինել:

29. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

Խմբի կապակցված կողմերում ներառվում են նրա մասնակիցը և հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ կատարված գործարքներն ու մնացորդները:

Գործարքներ	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Մասնակից		
Շահաբաժինների վճարում	4,610	-
Փոխառության ստացում	6,932,267	138,518
Փոխառության հետվերադարձ	6,580,170	162,924
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	23,577	8,500
Մնացորդներ	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Մասնակից		
Ստացված փոխառություն	578,189	201,919
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ		
Չվճարված արձակուրդային	22,642	6,919

Business plan

SHTI GEN
GROUP OF COMPANIES

March 2025

Content

- ENERGY SECTOR OVERVIEW AND DEVELOPMENT DIRECTIONS
- SHTIGEN ENERGY SYSTEM
- ANDRON
- SHTIGEN
- ENEREX
- BUSINESS VALUATION RESULTS
- HIGH LEVEL HIRING PLAN
- HIGH LEVEL MARKETING PLAN
- HIGH LEVEL SALES PLAN
- APPENDIX

Shtigen Group Establishment

Global Partners

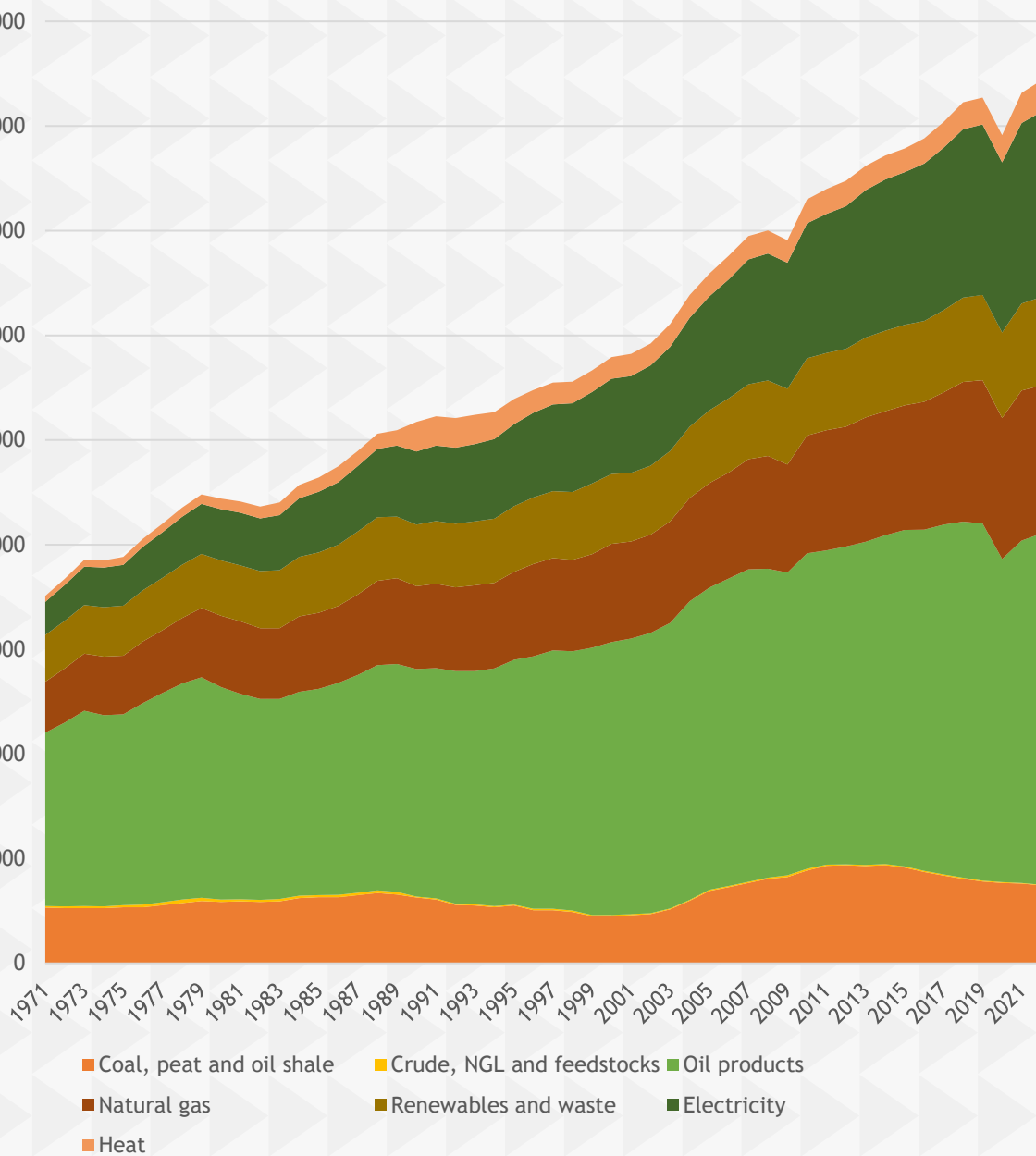
Shtigen Group Ecosystem

ENERGY SECTOR OVERVIEW AND DEVELOPMENT DIRECTIONS

World total final consumption (PJ) 1971-2022

Global Energy Consumption 1971-2022

Historical Shifts and Future Directions

Global energy consumption has experienced significant shifts over the past five decades, reflecting both technological advancements and evolving energy policies. In the early 1970s, fossil fuels—particularly coal, oil, and natural gas—dominated the energy landscape, as industries and economies heavily relied on these sources for development. However, the oil crises of 1973 and 1979 exposed the vulnerabilities of oil dependency, prompting nations to diversify their energy sources and invest in alternative energies. This led to an increased role for natural gas and a renewed interest in coal, especially in the 1980s when coal consumption saw a resurgence due to its abundance and relative affordability.

The steady rise in electricity consumption over this period indicates the global shift toward electrification, driven by rapid industrialization, urbanization, and digital transformation. The adoption of natural gas grew significantly from the 1990s onward, favored for its lower carbon emissions compared to coal and oil. This transition was particularly prominent in Europe and North America, where environmental concerns began influencing energy policies. Renewable energy sources, while initially slow to grow, started gaining momentum in the 2000s as climate change emerged as a central global issue. Technological advancements, along with policies like the Kyoto Protocol (1997) and the Paris Agreement (2015), further accelerated investment in renewables, with a focus on solar, wind, and bioenergy.

By 2022, renewables and waste made up a noticeable part of global energy consumption, although still modest compared to fossil fuels. This growth in renewables highlights a trend toward sustainable energy, supported by government incentives, decreasing technology costs, and a global push for carbon neutrality by mid-century. Today, countries are not only aiming to reduce their reliance on coal and oil but are also setting ambitious targets for renewable energy as part of their climate action plans.

The chart provides insight into the energy transition journey, revealing how the world is moving toward a diversified and sustainable energy future.

Global Energy Landscape

Trends in Fossil Fuels and Renewable Sources

Building on earlier insights, the data underscores the sustained dominance of fossil fuels in the global energy mix, alongside a gradual pivot toward renewable energy sources. In the 1960s and 1970s, oil accounted for nearly half of primary energy use worldwide; however, its share has gradually decreased as natural gas and coal usage expanded to meet rising demand. Currently, natural gas makes up about 25% of the global energy portfolio, serving as a cleaner alternative to more carbon-intensive fuels.

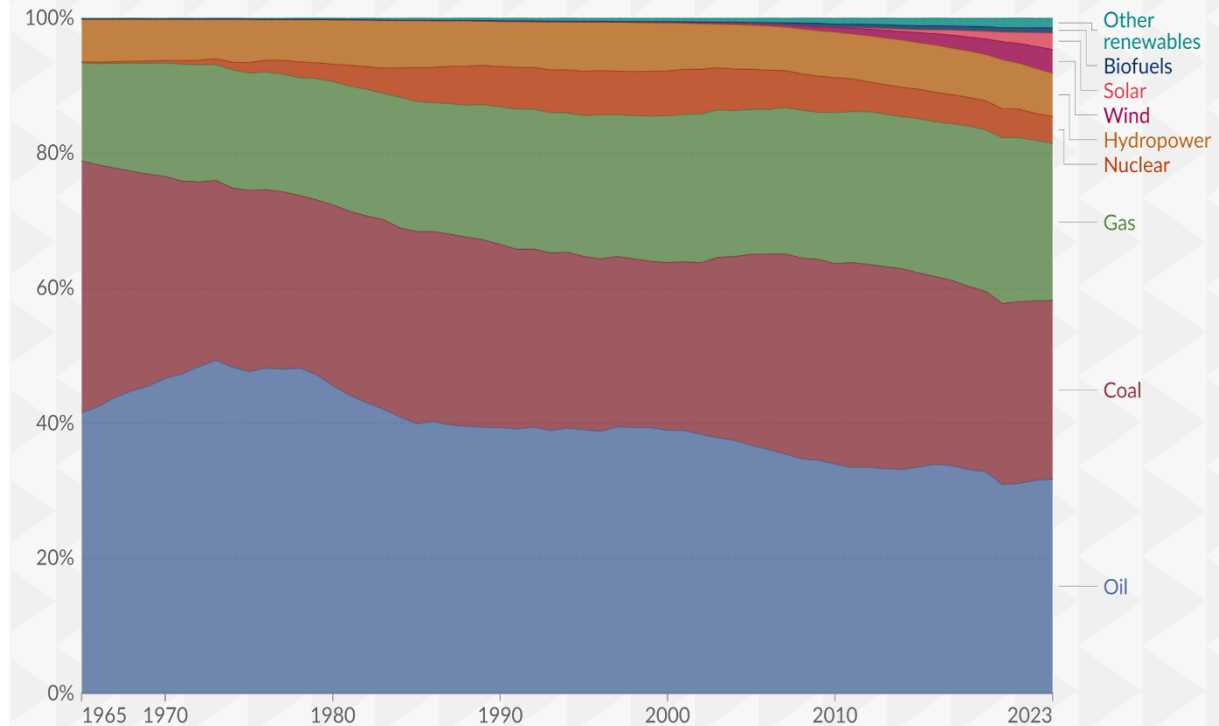
Coal remains significant, contributing around 25-30% to global energy consumption, especially in industrializing regions, though environmental policies are gradually curbing its prevalence.

Renewables—including hydropower, wind, solar, and biofuels—have experienced the fastest growth and now represent about 10% of the total energy mix. Nuclear energy has held a stable share, around 5%, offering a low-carbon option for countries aiming to reduce emissions.

This evolving energy landscape reflects a slow but steady transition toward cleaner sources, as nations increasingly prioritize sustainability and work to meet climate commitments by reducing reliance on fossil fuels.

Energy consumption by source, World

Measured in terms of primary energy¹ using the substitution method².

Data source: Energy Institute - Statistical Review of World Energy (2024)

OurWorldinData.org/energy | CC BY

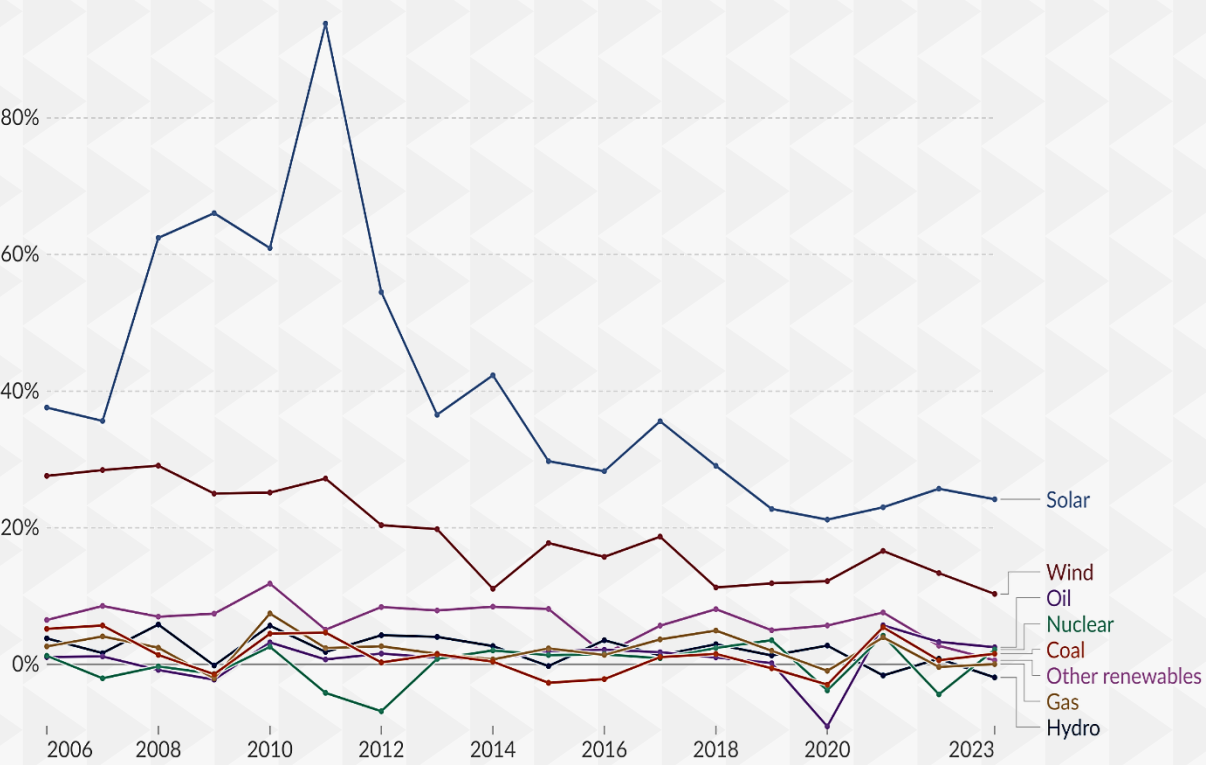
Note: "Other renewables" include geothermal, biomass, and waste energy.

1. Primary energy: Primary energy is the energy available as resources – such as the fuels burnt in power plants – before it has been transformed. This relates to the coal before it has been burned, the uranium, or the barrels of oil. Primary energy includes energy that the end user needs, in the form of electricity, transport and heating, plus inefficiencies and energy that is lost when raw resources are transformed into a usable form. You can read more on the different ways of measuring energy in our article.

2. Substitution method: The 'substitution method' is used by researchers to correct primary energy consumption for efficiency losses experienced by fossil fuels. It tries to adjust non-fossil energy sources to the inputs that would be needed if it was generated from fossil fuels. It assumes that wind and solar electricity is as inefficient as coal or gas. To do this, energy generation from non-fossil sources are divided by a standard 'thermal efficiency factor' – typically around 0.4. Nuclear power is also adjusted despite it also experiencing thermal losses in a power plant. Since it's reported in terms of electricity output, we need to do this adjustment to calculate its equivalent input value. You can read more about this adjustment in our article.

Year-to-year percentage change in primary energy consumption, World

Change in primary energy¹ consumption relative to the previous year, using the substitution method².

Data source: Energy Institute - Statistical Review of World Energy (2024) OurWorldinData.org/energy | CC BY

1. **Primary energy:** Primary energy is the energy available as resources – such as the fuels burnt in power plants – before it has been transformed. This relates to the coal before it has been burned, the uranium, or the barrels of oil. Primary energy includes energy that the end user needs, in the form of electricity, transport and heating, plus inefficiencies and energy that is lost when raw resources are transformed into a usable form. You can read more on the different ways of measuring energy in our article.

2. **Substitution method:** The 'substitution method' is used by researchers to correct primary energy consumption for efficiency losses experienced by fossil fuels. It tries to adjust non-fossil energy sources to the inputs that would be needed if it was generated from fossil fuels. It assumes that wind and solar electricity is as inefficient as coal or gas. To do this, energy generation from non-fossil sources are divided by a standard 'thermal efficiency factor' – typically around 0.4 Nuclear power is also adjusted despite it also experiencing thermal losses in a power plant. Since it's reported in terms of electricity output, we need to do this adjustment to calculate its equivalent input value. You can read more about this adjustment in our article.

The Rise of Solar Energy

A Decade of Shifting Global Energy Patterns

The global trends in year-to-year percentage changes in primary energy consumption demonstrate a marked transition towards renewable energy sources, with solar energy exhibiting the most significant growth over the past two decades.

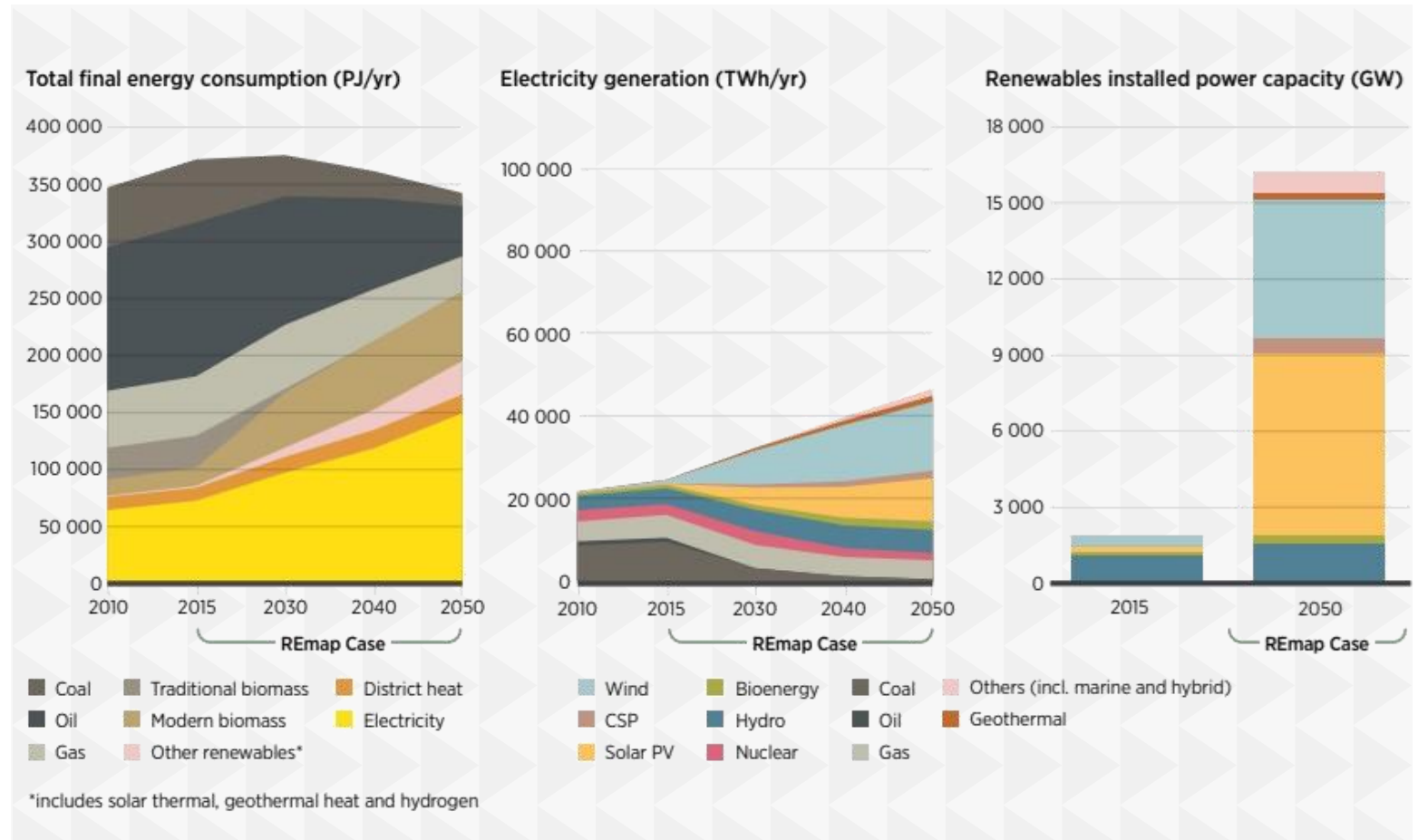
Starting in the early 2010s, solar energy consumption has experienced sharp and sustained increases, positioning it as a key driver in the global shift towards cleaner energy solutions. This trend reflects the growing technological advancements and global initiatives aimed at reducing reliance on fossil fuels and mitigating the impacts of climate change.

In contrast, traditional energy sources such as oil, coal, gas, and nuclear energy have shown more moderate fluctuations, with relatively stable consumption patterns over the same period. Although these sources remain integral to the global energy mix, their growth has been comparatively subdued, reflecting broader efforts to diversify energy sources and reduce carbon emissions. Other renewable sources, such as wind and hydro, have demonstrated steady but less pronounced increases in consumption, further contributing to the overall expansion of renewable energy.

The data underscores a clear global movement towards energy diversification, with solar energy emerging as a key player in the transition to sustainable energy systems. This shift highlights the increasing importance of renewable energy in meeting global energy demands while addressing environmental challenges and promoting long-term energy security.

World energy consumption forecasts*

Total final energy consumption is projected to decline after 2030, driven by significant reductions in coal and oil usage, while electricity, modern biomass, and other renewables experience notable growth. Electricity generation shows a steady increase, with renewables such as wind, solar PV, and hydro playing a dominant role, displacing traditional fossil fuels like coal, oil, and gas. Additionally, renewable installed power capacity is expected to grow exponentially, reaching approximately 15,000 GW by 2050, led primarily by solar PV and wind energy. These trends underscore a decisive global shift towards sustainable energy systems, reducing reliance on conventional energy sources and enhancing renewable energy integration.

Global energy transformation: A roadmap to 2050. IRENA: International Renewable Energy Agency

Renewable Transformation in Eurasia

Country-Specific Pathways to Energy Independence by 2050

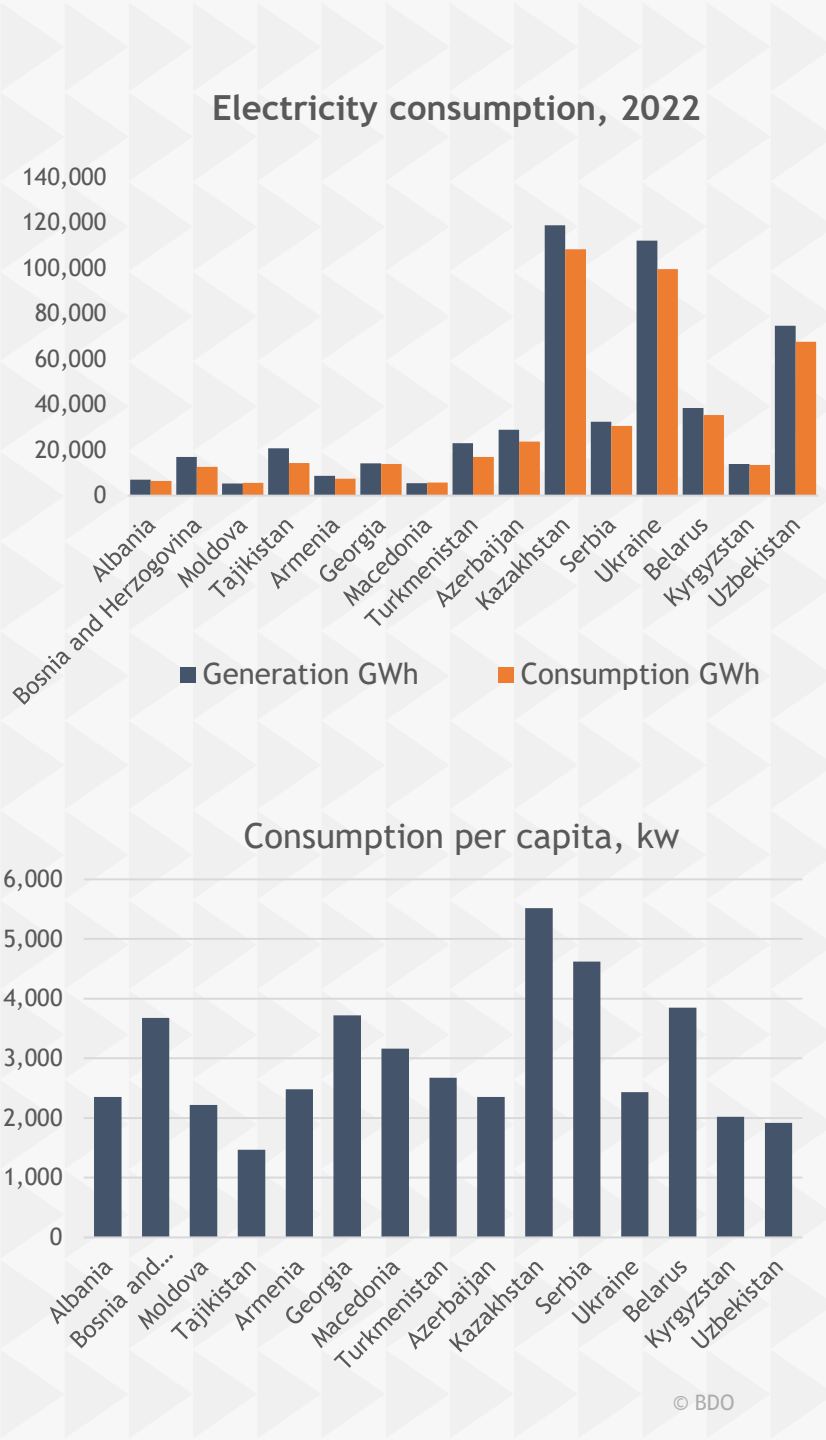
In 2022, electricity consumption per capita across Eurasian countries highlighted distinct economic structures, energy capacities, and strategic priorities. Kazakhstan and Ukraine recorded the highest per capita consumption, driven by large-scale industrial sectors and extensive energy requirements. Kazakhstan’s energy strategy, traditionally reliant on coal, is gradually shifting toward renewables with an ambitious goal of achieving 50% green energy by 2050. Ukraine, prompted by geopolitical tensions and the need for greater resilience, is intensifying efforts to diversify its energy sources, expand solar and wind capacity, and reduce dependence on imports. Serbia, with moderate per capita consumption, is similarly reliant on coal but is aligning with EU energy standards by exploring hydropower and growing investments in wind and solar.

In contrast, Armenia and Georgia, with lower per capita consumption, are leveraging their renewable resources to bolster energy security and reduce import reliance. Armenia’s strategy emphasizes solar energy, complemented by nuclear power, to achieve a balanced, sustainable energy profile. Armenia targets increasing the share of renewables in its energy mix, focusing primarily on solar power, to achieve approximately **30% renewable energy by 2030 and expand further by 2050**. Additionally, **Armenia aims to reduce greenhouse gas emissions by 40% from 1990 levels by 2050**, leveraging a balanced mix of solar, nuclear, and small hydropower to ensure energy security and environmental sustainability.

Georgia, predominantly powered by hydropower, is expanding its renewable infrastructure, positioning itself as a **potential regional exporter of clean energy**. Georgia envisions substantial growth in renewable energy capacity, particularly in hydropower, wind, and solar, by 2050. The country aims to solidify its position as a regional green energy hub, potentially exporting surplus renewable energy to neighboring countries. Georgia’s long-term energy strategy prioritizes reducing fossil fuel dependency, enhancing energy efficiency, and achieving carbon neutrality in alignment with global climate goals.

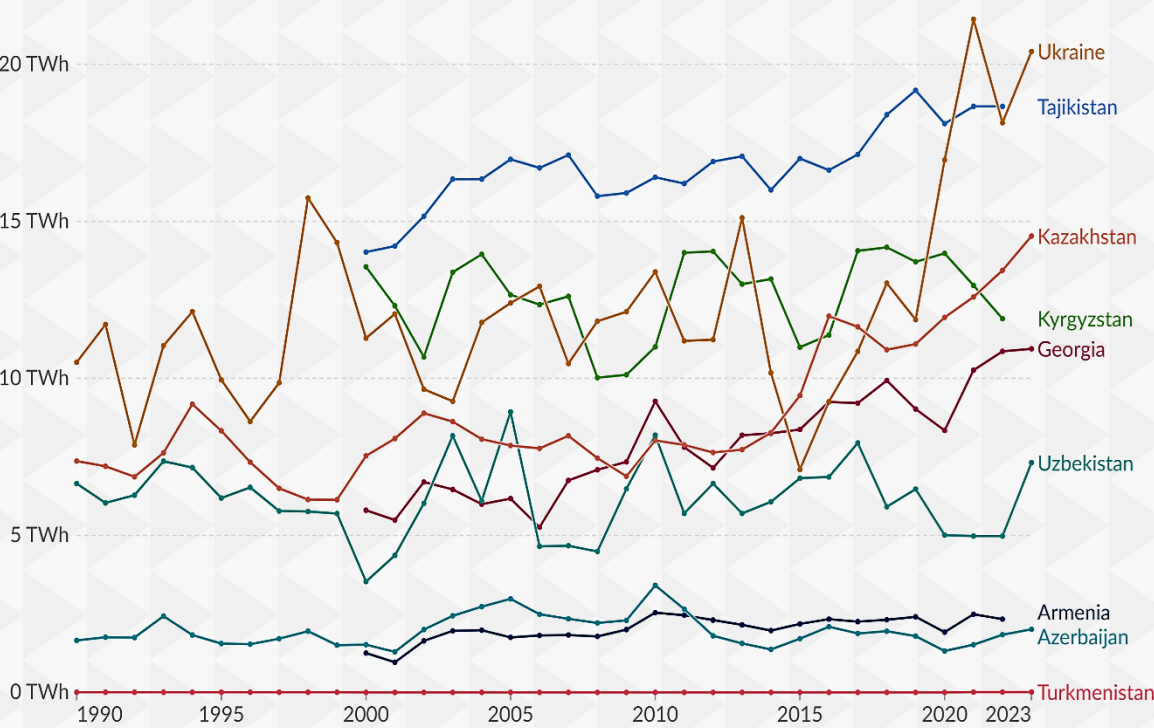
Collectively, these countries are increasingly prioritizing renewables to enhance sustainability and energy independence, each tailoring its approach based on unique resource endowments, regional partnerships, and long-term economic goals.

Source: IEA, World Energy Outlook, 2024

Electricity generation from renewables

Measured in terawatt-hours¹. Renewable sources include hydropower, solar, wind, geothermal, bioenergy, wave and tidal.

Data source: Ember (2024); Energy Institute - Statistical Review of World Energy (2024) OurWorldinData.org/energy | CC BY

1. **Watt-hour:** A watt-hour is the energy delivered by one watt of power for one hour. Since one watt is equivalent to one joule per second, a watt-hour is equivalent to 3600 joules of energy. Metric prefixes are used for multiples of the unit, usually: - kilowatt-hours (kWh), or a thousand watt-hours. - Megawatt-hours (MWh), or a million watt-hours. - Gigawatt-hours (GWh), or a billion watt-hours. - Terawatt-hours (TWh), or a trillion watt-hours.

Renewable Energy in Transition

Country-Level Analysis of Electricity Generation Trends

The trends in electricity generation from renewable sources, measured in terawatt-hours, highlight significant regional differences in renewable energy adoption across several countries.

Ukraine and Tajikistan stand out with the highest levels of renewable energy generation, experiencing sharp increases in recent years. These nations have accelerated their efforts to integrate renewable energy sources such as hydropower, solar, wind, geothermal, bioenergy, waves, and tidal energy into their electricity grids.

Kazakhstan and Kyrgyzstan also demonstrate growing contributions from renewables, although with more fluctuation compared to Ukraine and Tajikistan.

Georgia shows steady progress, while countries like Armenia, Azerbaijan, and Turkmenistan remain at the lower end of the spectrum, reflecting slower adoption and implementation of renewable energy technologies.

Overall, the data underscores a varied pace of renewable energy growth across the region, with some nations making significant strides towards cleaner energy, while others are advancing more gradually. This disparity in renewable energy generation may reflect differences in policy, investment, and natural resource availability among the countries.

Economic Development and Energy Consumption

Country	GDP per capita (USD \$)	Per capita energy consumption (kwh)
Armenia	14,207	17,685
Moldova	13,704	16,006
Georgia	15,487	20,835
Albania	14,596	14,100
Bosnia and Herzegovina	15,893	23,013
Estonia	37,712	47,085
Tunisia	10,396	9,524

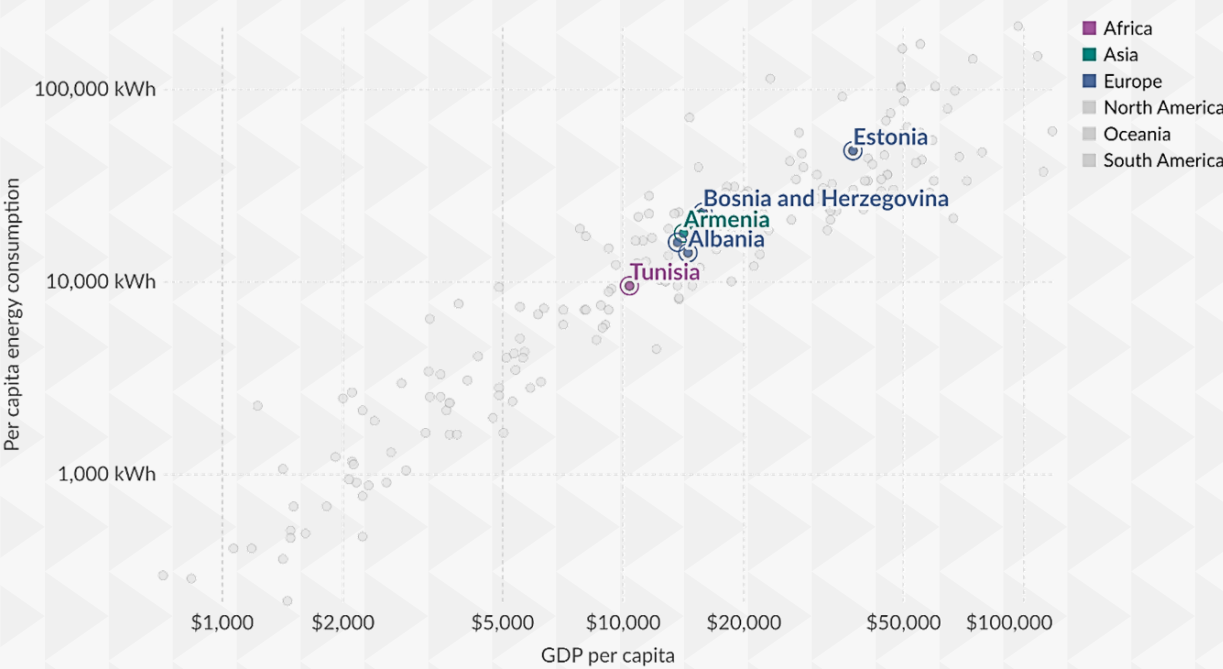
The relationship between economic development and energy consumption reveals key insights across selected countries. Estonia's high GDP per capita of \$37,712 and energy consumption of 47,085 kWh demonstrate a clear link between wealth and energy demands, largely due to its advanced industrial sector. Bosnia and Herzegovina, with a GDP per capita of \$15,893 and energy use of 23,013 kWh, shows significant energy consumption relative to its economic output, possibly indicating reliance on energy-intensive industries or inefficiencies.

In contrast, Tunisia's low GDP per capita of \$10,396 and energy consumption of 9,524 kWh highlight constraints of limited economic growth, industrialization, and energy access. Armenia and Moldova reflect more balanced yet modest growth patterns, with GDPs per capita of \$14,207 and \$13,704, alongside energy consumption of 17,685 kWh and 16,006 kWh, respectively. Meanwhile, Georgia and Albania present similar economic outputs with GDPs of \$15,487 and \$14,596, yet energy consumption varies slightly at 20,835 kWh and 14,100 kWh, suggesting different levels of industrialization and energy efficiency.

Overall, the data demonstrates that while wealthier nations like Estonia tend to consume significantly more energy, moderate-income countries such as Georgia and Bosnia and Herzegovina can achieve substantial economic output with more efficient energy use. This underscores the importance of policies aimed at improving energy efficiency and encouraging renewable energy adoption to support sustainable economic growth across varying income levels.

Energy use per person vs. GDP per capita, 2022

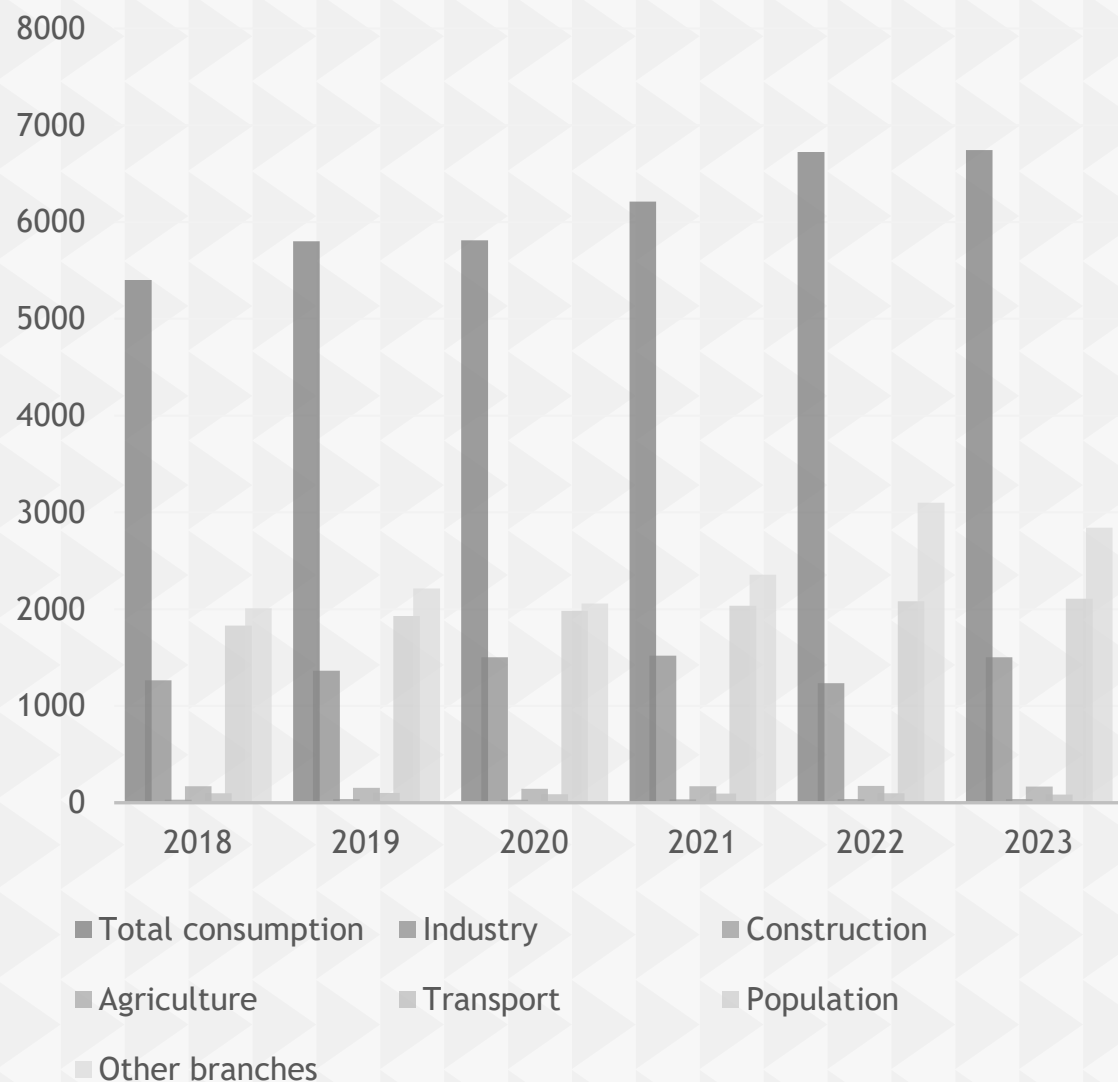
Energy refers to primary energy¹, measured in kilowatt-hours² per person, using the substitution method³. Gross domestic product (GDP) is adjusted for inflation and differences in the cost of living between countries.

Data source: U.S. Energy Information Administration (2023) and other sources
Note: GDP data is expressed in international-\$⁴ at 2017 prices.

1. **Primary energy:** Primary energy is the energy available as resources – such as the fuels burnt in power plants – before it has been transformed. This relates to the coal before it has been burned, the uranium, or the barrels of oil. Primary energy includes energy that the end user needs, in the form of electricity, transport and heating, plus inefficiencies and energy that is lost when raw resources are transformed into a usable form. You can read more on the different ways of measuring energy in our article.
2. **Watt-hour:** A watt-hour is the energy delivered by one watt of power for one hour. Since one watt is equivalent to one joule per second, a watt-hour is equivalent to 3600 joules of energy. Metric prefixes are used for multiples of the unit, usually: - kilowatt-hours (kWh), or a thousand watt-hours. - Megawatt-hours (MWh), or a million watt-hours. - Gigawatt-hours (GWh), or a billion watt-hours. - Terawatt-hours (TWh), or a trillion watt-hours.
3. **Substitution method:** The 'substitution method' is used by researchers to correct primary energy consumption for efficiency losses experienced by fossil fuels. It tries to adjust non-fossil energy sources to the inputs that would be needed if it was generated from fossil fuels. It assumes that wind and solar electricity is as inefficient as coal or gas. To do this, energy generation from non-fossil sources are divided by a standard 'thermal efficiency factor' – typically around 0.4 Nuclear power is also adjusted despite it also experiencing thermal losses in a power plant. Since it's reported in terms of electricity output, we need to do this adjustment to calculate its equivalent input value. You can read more about this adjustment in our article.
4. **International dollars:** International dollars are a hypothetical currency that is used to make meaningful comparisons of monetary indicators of living standards. Figures expressed in international dollars are adjusted for inflation within countries over time, and for differences in the cost of living between countries. The goal of such adjustments is to provide a unit whose purchasing power is held fixed over time and across countries, such that one international dollar can buy the same quantity and quality of goods and services no matter where or when it is spent. Read more in our article: What are Purchasing Power Parity adjustments and why do we need them?

Sector-Wise Energy Consumption Trends 2018-2022 (mln. kWh)

*The volumes of electricity consumption produced and consumed on the spot by autonomous power producers

Energy Production and Consumption in Armenia (2018-2022)

Trends, Sectoral Shifts, and Emerging Economic Dynamics

Between 2018 and 2022, Armenia saw a significant increase in both electric energy production and consumption across various sectors, reflecting broader economic and infrastructural developments. **Energy production grew from 7,791.2 kWh in 2018 to 9,190.1 kWh in 2022**, driven by a combination of internal demand and export opportunities. Notably, energy exports, after a dip in 2021, rebounded to 1,571.2 kWh in 2022.

Sector-wise, energy consumption trends provide insight into shifting economic dynamics. Industrial consumption peaked in 2021 at 1,519.7 kWh but fell sharply to 1,234 kWh in 2022, likely indicating either a slowdown in industrial activities or improved energy efficiency measures in the sector. **During the same period, the population's energy consumption steadily increased from 1,829.5 kWh in 2018 to 2,080.3 kWh in 2022.** This rise reflects growing energy demands among households, likely driven by the adoption of solar panels and electric vehicles, as more individuals shift toward renewable energy sources and sustainable transportation options, along with broader trends of urbanization and increasing use of modern electrical appliances.

The "other branches," which include electricity produced and consumed on-site by autonomous power producers across diverse sectors, experienced the most significant growth, more than doubling from 1,651.6 kWh in 2018 to 2,816.1 kWh in 2022. This sharp increase points to the expansion of economic activities in non-traditional or emerging sectors, likely linked to services, technology, or other non-industrial activities that have been gaining momentum in Armenia. In contrast, public utilities, agriculture, and transport showed more modest but steady growth in electricity consumption. Agriculture, in particular, saw slight increases in energy use, potentially driven by modernization efforts such as advanced irrigation systems and improvements in agricultural processing.

Armenia produced 5,301.3 million kWh of electricity in the first seven months of 2024, marking a 2.8% increase compared to the same period in 2023, according to the National Statistical Committee.

Source: Statistical Committee of RA

Armenia's Renewable Energy Growth

A Strategic Shift Reflected in Electricity Output Trends

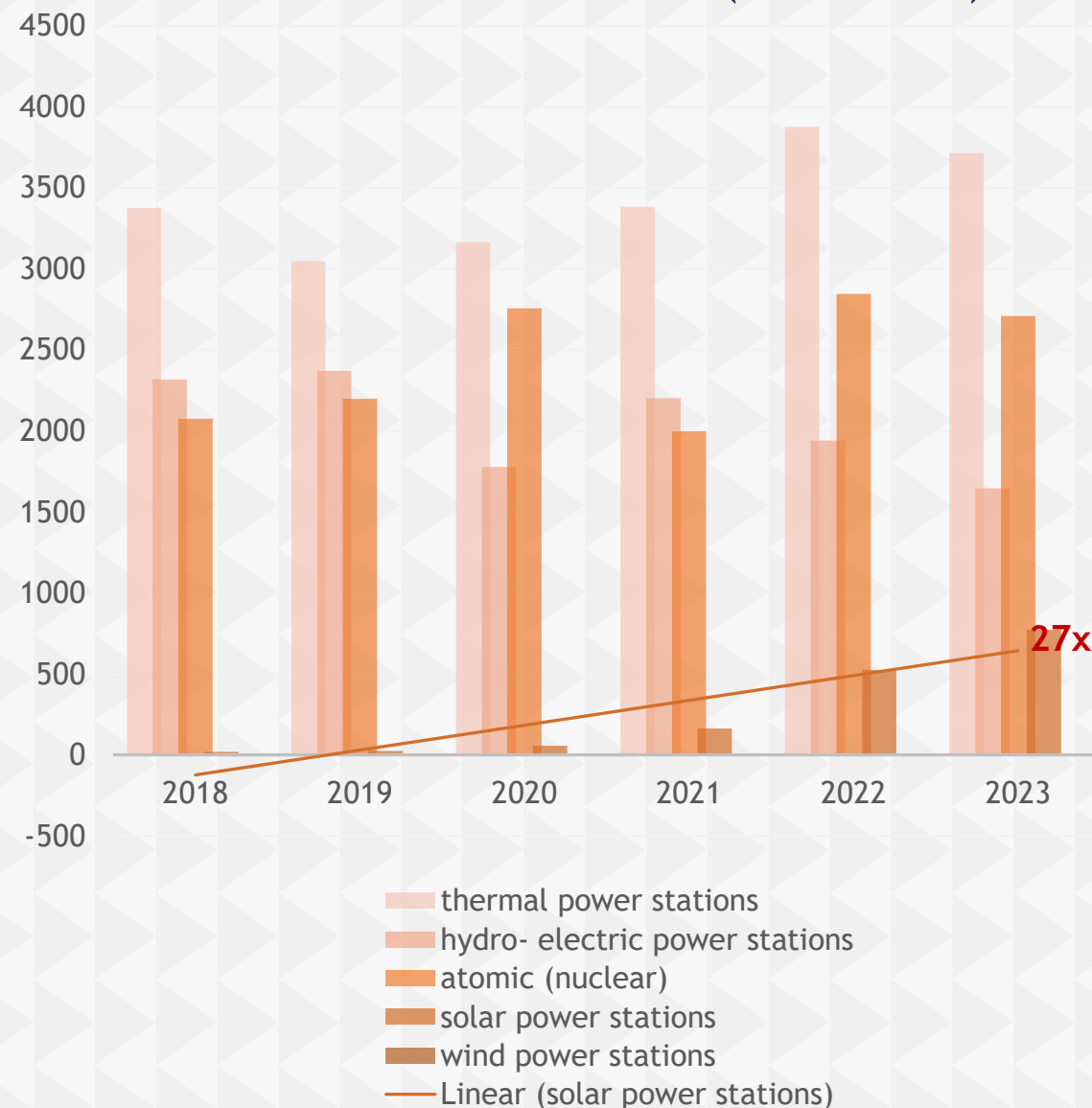
The chart highlights the growing significance of renewable energy in Armenia's energy mix, especially as the global demand for cleaner and more sustainable energy solutions increases. While thermal power stations continue to dominate electricity production, the consistent growth in both wind and solar power generation is indicative of Armenia's shift towards greener energy sources.

In line with this, *the Armenian government has taken several initiatives aimed at expanding renewable energy capacities.* Recognizing the importance of energy independence and reducing carbon emissions, the government has introduced policies to encourage investments in renewable infrastructure, such as solar and wind power projects. Recent years have seen increased attention toward the development of solar power, leveraging the country's sunny climate, and wind energy potential is also being explored, with gradual capacity increases reflected in the chart.

These initiatives not only aim to diversify the energy portfolio but also to *meet Armenia's international climate commitments, reduce reliance on imported energy sources, and ensure a more sustainable future.* The steady rise in renewable energy output in the last few years reflects the country's progressive stance and strategic planning in this sector.

Over this five-year period, solar energy output rose significantly, by 27 times. Starting from a relatively negligible contribution in 2018, the trend shows consistent growth year on year, reaching a substantial output level by 2022. This rapid increase underscores the expanding role of solar power in the energy mix, likely driven by advancements in solar technology, increased investments, and policy support for renewable energy sources.

ELECTRICITY OUTPUT (mln. kWh)

Transforming Armenia's Electricity Sector

Balancing Renewables and Infrastructure Challenges

Armenia is in the process of reforming its electricity sector, with the goal of establishing a competitive wholesale market by 2025. While electricity trading is currently dominated by state control, ongoing reforms aim to invite greater private sector participation, a move expected to attract increased private investment and boost efficiency in the energy sector.

The country's electricity market liberalization efforts are complemented by its strong regional cooperation. Armenia exports approximately 1,000 kWh of electricity annually to neighboring countries like Georgia and Iran under bilateral agreements. These exports are part of Armenia's strategy to leverage its energy production capacity within the region.

Currently, about **70% of Armenia's electricity is generated from low-carbon and renewable sources**. Nuclear energy contributes 31.9%, hydroelectric power provides 26.4%, and solar energy accounts for 5% of the total energy mix. The government aims to increase the share of renewable energy to 30% by 2030, with significant investments planned in solar, wind, and hydro energy.

However, Armenia faces key challenges in its energy sector, particularly the aging grid infrastructure and its heavy reliance on the Metsamor Nuclear Power Plant. Addressing these issues through grid modernization and diversifying energy sources will be critical for ensuring long-term energy stability and reducing greenhouse gas emissions.

In parallel with its energy diversification efforts, Armenia is working on enhancing the stability and security of its electricity supply by expanding renewable energy sources, alongside nuclear and hydro power. This approach not only strengthens energy security but also supports Armenia's broader environmental goals.

Solar Energy Development in Armenia

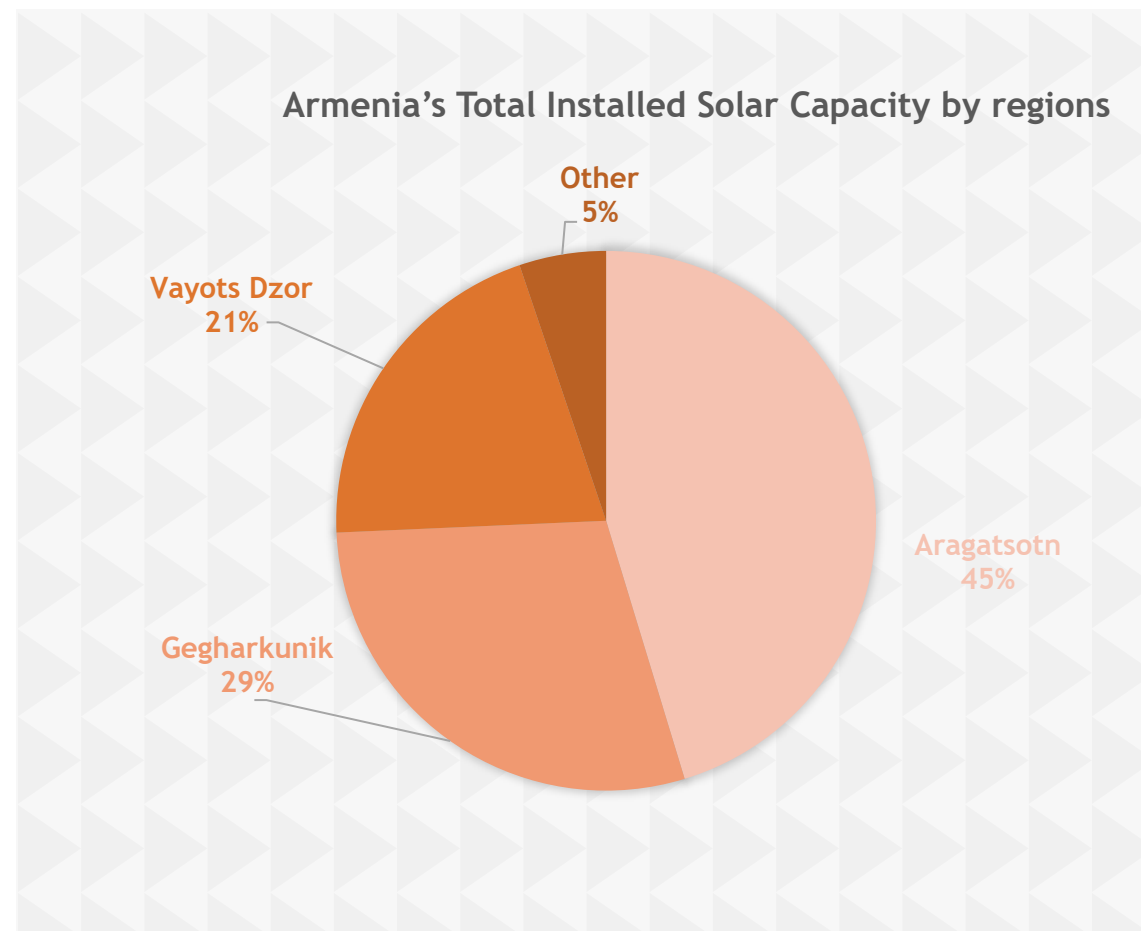
Current Status and Future Prospects

As of January 1, 2023, 60 utility-scale solar farms operates in Armenia with a combined installed capacity of 204.8 MW, generating an average of 444.8 GWh annually. These solar farms are predominantly located in the Aragatsotn (45.3% of total capacity), Gegharkunik (29%), and Vayots Dzor (20.5%) regions, collectively contributing nearly 95% of the country's installed solar capacity. The solar farms vary in size, ranging from 64.91 kW to 5 MW, with the majority (32 out of 60) being at the upper range of 5 MW, which appears to be the preferred size.

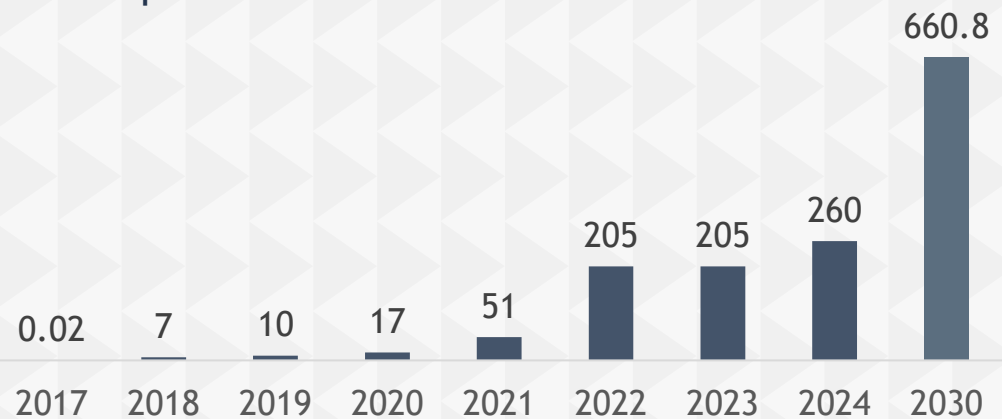
The first solar farm license was issued in November 2017; however, only 12 farms were built within the first three years. In a notable turnaround, 2022 saw substantial growth, with 34 solar farms constructed, accounting for 75% of the total capacity (154 MW out of 204.8 MW).

The development of renewable energy is a key priority outlined in the energy sector development program. By 2030, plans are in place to construct approximately 1,000 MW of solar photovoltaic (PV) plants. Additionally, solar power plants with a combined capacity of 500 MW will be developed, integrating energy storage solutions as needed.

Armenia's strategic investments in solar energy and its efforts to modernize its energy infrastructure align with these global trends, while also addressing regional energy security challenges. As part of the Eurasian energy network, Armenia has the potential to serve as a clean energy hub, fostering regional cooperation in renewable energy development and contributing to the global agenda of reducing carbon emissions and achieving a sustainable energy future.

Capacities of Solar Power Producers in MW

Capacities of Autonomous Power Plants in MW

Solar Energy Development in Armenia

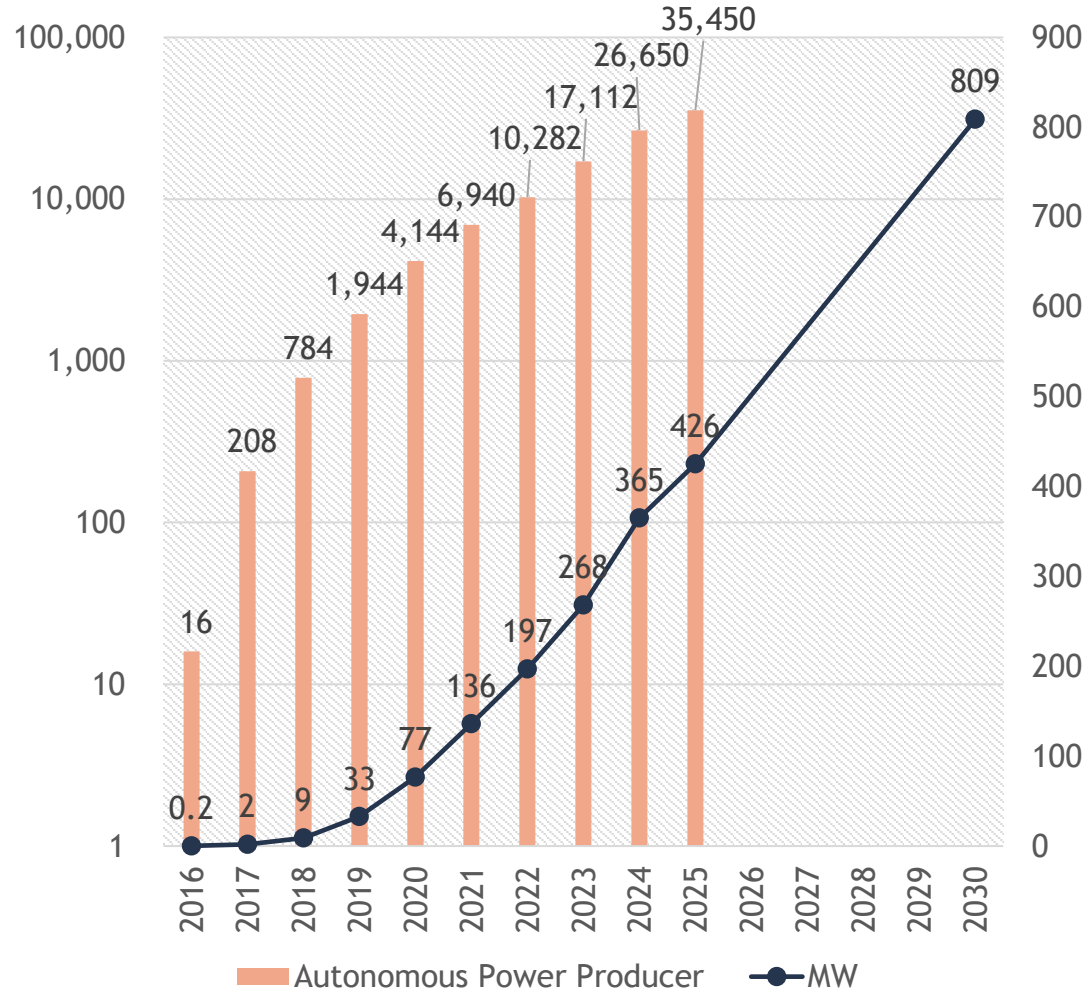
Current Status and Future Prospects

Between 2030 and 2040, the strategy includes establishing wind power stations totaling 500 MW. Collectively, these initiatives aim to increase the capacity of solar and wind power plants to a minimum of 2,000 MW by 2040. Consequently, the proportion of electricity generated from renewable energy sources—including large hydropower—will rise to around 50% of gross final electricity consumption by 2030 and reach 60% by 2040.

As of January 1, 2024, Armenia has operational solar plants with a total capacity of 473 MW, comprising 61 utility-scale plants contributing 205.5 MW and 17,112 autonomous plants with a cumulative capacity of 268 MW. As of September 1, 2024, the autonomous power producers' number was reached to 25,400 the total capacity of whose systems was about 350 MW.

Over the next two years, the government plans to leverage public-private partnerships to construct the industrial-scale solar plants "Masrik-1" and "Ayg-1," with capacities of 55 MW and 200 MW, respectively.

Dynamics of Autonomous Energy Production Growth Rates

The Rise of Autonomous Solar Energy: Key Insights and Future Trends

The Autonomous Solar Energy Production Forecast graph provides a clear depiction of the anticipated growth in both energy production capacity (MW) and the number of autonomous power plants from 2016 to 2025. The data showcases an exponential upward trend in the deployment of autonomous solar power producers, indicating the sector's accelerated expansion.

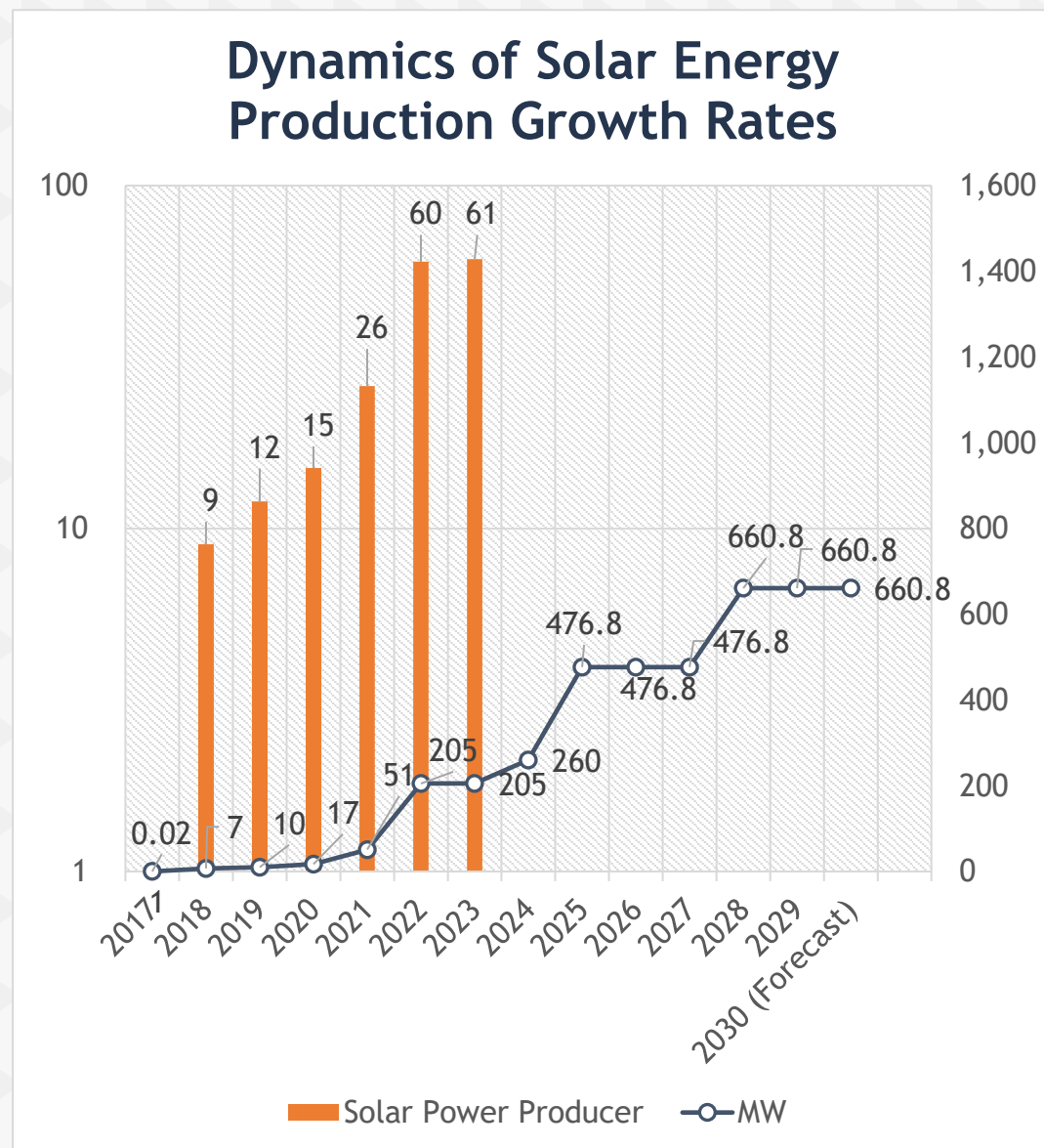
From 2016 to 2025, energy production capacity (measured in megawatts, MW) demonstrates significant growth. In 2016, production stood at a modest 0.2 MW with just 16 plants. By 2017, the capacity increased tenfold to 2 MW, and the number of plants expanded to 208, reflecting the early adoption phase. Growth continued at a steady rate, reaching 9.1 MW in 2018 and 32.9 MW in 2019, correlating with an increase to 784 and 1,944 plants, respectively. This growth is indicative of rising investments, technological advancements, and favorable conditions for solar energy adoption.

The period between 2020 and 2025 marks the most aggressive growth phase. Energy production capacity is forecasted to surge from 76.8 MW in 2020 to an impressive 425.5 MW by 2025. Correspondingly, the number of plants is expected to grow from 4,144 in 2020 to 35,450 plants in 2025. This exponential rise highlights increasing scalability, reduced costs of solar technology, and growing confidence in autonomous solar solutions as a sustainable energy source.

The steep incline in the graph post-2020 is noteworthy, as the energy production rate accelerates sharply. By 2023, the production is forecasted to reach 268.4 MW with 17,112 plants, followed by 365.2 MW and 26,650 plants in 2024, culminating in the 2025 projections. These figures underscore the critical role autonomous solar energy systems are expected to play in achieving energy transition and renewable energy targets.

The forecasted growth in autonomous solar energy production aligns with global trends toward decarbonization and clean energy adoption. The dramatic rise in capacity and plants reflects strong policy incentives, increased private sector participation, and a favorable investment environment. By 2025, the anticipated figures not only position autonomous solar energy as a major contributor to sustainable energy systems but also highlight its potential to meet rising energy demands effectively.

Scaling Solar Energy: Production Capacity and Growth Projections to 2040

The data highlights significant growth in solar energy production capacity (MW) and the number of solar power producers from 2017 to 2023, with substantial forecasts for 2030 and 2040. Production capacity began at a modest 0.02 MW in 2017 with only 1 solar power producer and saw exponential increases, reaching 205 MW in 2022 and stabilizing in 2023. The number of producers also expanded steadily from 1 in 2017 to 61 in 2023, reflecting progressive adoption and deployment of autonomous solar solutions over the years.

Looking ahead, the forecasted production capacity shows continued strong growth. By 2030, production capacity is expected to rise to 660.8 MW, representing more than three times the 2023 level. This upward trend continues into 2040, with projections reaching 1,575 MW, indicating an almost 8-fold increase compared to the current capacity. These forecasts underscore the scaling potential of solar technology, driven by advancements in infrastructure, growing investments, and policy incentives to support renewable energy deployment.

The consistent growth in solar energy production and the expanding role of autonomous power producers emphasize the critical importance of solar energy in the renewable energy transition. The sharp increases in capacity reflect the sector's potential to meet rising energy demands while supporting sustainability goals. Moving forward, efforts to address infrastructure, financing mechanisms, and innovation will be crucial to achieving these ambitious targets for 2030 and 2040.

SHTIGEN ENERGY SYSTEM

Building a Sustainable Future

Policy Drivers and Challenges in Armenia's Solar Sector

Armenia's solar power sector is poised for significant expansion, with installed capacity growing from just 1 MW in 2016 to 300 MW by 2022. The government's ambitious target to increase this capacity to 1,000 MW by 2030, which would account for approximately 15% of the country's electricity generation, presents substantial opportunities for market development.

Key policies such as feed-in tariffs (FiTs) and the net-metering system have been instrumental in driving this growth. FiTs ensure stable returns on investment by guaranteeing prices for electricity generated from renewable sources. Additionally, the net-metering system allows residential and commercial consumers to offset their energy costs by selling excess power back to the grid. **By 2023, over 7,000 residential and commercial users had adopted solar energy systems.** Armenia's high solar irradiation levels, with some regions receiving over 1,720 kWh/m² annually, create ideal conditions for solar power generation. This natural advantage positions Armenia as an attractive market for both local and foreign investors, offering significant growth potential.

However, challenges such as high installation costs and underdeveloped infrastructure in rural areas need to be addressed. Overcoming these barriers will be critical to unlocking the full potential of the solar market and meeting the country's 2030 solar energy targets. Future market development will focus on expanding financing options, improving rural infrastructure, and fostering innovation in solar technology deployment.

Armenia's Solar Power Market

A Growing Hub for Renewable Energy Investments

The solar power market in Armenia is experiencing rapid expansion, fueled by *the country's abundant sunlight and proactive government policies* promoting renewable energy initiatives. The Armenian government is committed to *reducing reliance on imported energy and enhancing local production* through sustainable sources, aiming to create a more energy-independent economy. Several companies, including Shtigen Energy Systems, provide a diverse range of solar products, **such as solar panels, water heaters, and storage batteries**, catering to the growing demand for renewable energy solutions.

The favorable conditions, including *feed-in tariffs and international financial support*, have attracted both local and foreign investors to the market, fostering a competitive landscape. The target market encompasses residential users who seek to lower their energy bills, businesses aiming to decrease operational costs through renewable energy sources, and off-grid rural areas that require reliable power solutions. *As awareness of environmental issues increases and technology advances*, the solar power sector in Armenia is poised for significant growth, providing ample opportunities for further investment and development.

Armenia has significant solar energy potential: average annual solar energy flow per square metre of horizontal surface is 1,720 kWh (the European average is 1 000 kWh), and one-quarter of the country's territory is endowed with solar energy resources of 1,850 kWh/m² per year.

Solar Photovoltaic Solutions

- **Design and Installation:** Tailored PV station designs for residential and commercial needs.
- **Monitoring and Maintenance:** Continuous performance monitoring and routine maintenance to ensure efficiency.

Thermal Systems

- **Simplified Thermal Systems (AHT):** Installation of efficient thermal systems for optimal heating solutions.

Hybrid Energy Solutions

- **Combined and Hybrid Stations:** Innovative designs to meet potential market demand for integrated energy solutions.

HVAC Systems

- **Design, Installation, and Maintenance:** Comprehensive HVAC solutions tailored to meet the growing demand in the market.

Energy Storage Solutions

- **Battery Systems:** Development and installation of energy storage systems to optimize energy use and enhance reliability.

Shtigen Energy Systems

Analyzing Market Position and Service Offerings in Renewable Energy

Shtigen Energy Systems currently holds a market share of 10%-12% in the solar photovoltaic (PV) stations sector, reflecting its position as a significant player within a competitive landscape. This share indicates a solid foothold in a rapidly growing market driven by increasing demand for renewable energy solutions in Armenia.

The company's commitment to quality design and installation, coupled with ongoing maintenance and monitoring services, has enabled it to capture a dedicated customer base seeking reliable solar energy options.

In contrast, Shtigen's market share in thermal systems (AHT) is notably higher, ranging from 26% to 29%. This substantial presence underscores the company's expertise and reputation in providing efficient heating solutions, capitalizing on the rising consumer interest in energy efficiency and cost-effectiveness.

The higher market share in thermal systems highlights Shtigen's ability to meet the evolving needs of customers, positioning it as a leader in this segment amid increasing competition and market demand for innovative thermal solutions.

Competitive Landscape of the Solar Energy Market in Armenia

Key Players and Strategies

The solar energy market in Armenia is marked by a diverse array of companies offering specialized renewable energy products and services, each catering to various client needs across residential, commercial, and regional segments. **Shtigen Energy Systems** holds a prominent position as a comprehensive provider, offering a full spectrum of solar solutions, including solar panels, water heaters, batteries, heating and cooling systems, and air purifiers. With its capacity to handle large-scale solar plant construction and export services, Shtigen demonstrates both technical expertise and a capacity for large-scale project management, distinguishing it in the market.

Among its primary competitors, **SolarOn** and **EcoVille** are key players focused on residential and commercial installations. Their established presence in these segments makes them direct competitors, especially in urban areas and for commercial clients seeking reliable solar installations. Helios Energy also serves the residential and commercial sectors, offering end-to-end solar solutions that directly compete with Shtigen's offerings. This company's emphasis on a full-service approach could attract clients looking for integrated solutions.

Shen Holding sets itself apart by prioritizing eco-friendly solar solutions and emphasizing rural projects, which aligns with Armenia's growing focus on sustainable development in less urbanized areas. This approach gives Shen a unique appeal to environmentally conscious clients and organizations involved in regional development projects. Green Energy Armenia operates with a similar mission, focusing on renewable energy solutions throughout Armenia and catering to clients across the spectrum with a holistic approach to sustainability.

Arpi Solar further intensifies the competitive landscape by offering a range of solar solutions nationwide, appealing to diverse client needs and positioning itself as a versatile service provider. Additionally, Energize Global Services leverages a tech-focused approach, adding another layer of innovation to the market by integrating advanced technology into solar solutions, a factor that may appeal to clients looking for cutting-edge, high-tech solar options.

Shtigen faces competition from companies that vary in both product offerings and strategic focus. While SolarOn, EcoVille, and Helios Energy compete in core markets with residential and commercial solar panel installations, Shen Holding and Green Energy Armenia target eco-friendly and rural projects, and Energize Global Services brings a technology-driven edge. Shtigen's broad product range, experience in large-scale projects, and export capabilities provide it with competitive advantages, though it must continue to innovate and address client-specific needs to maintain its leadership in a dynamic and competitive Armenian solar energy market.

Detailed information about services provided by competitor companies can be found in Appendix 2.

Shtigen's client base

Since 2023, approximately 85% of clients consists of small farms, each with an average annual energy consumption ranging from 5,000 kWh to 20,000 kWh. This consumption level corresponds to the installation of single-phase photovoltaic (PV) solar systems with capacities between 3 kW and 12 kW.

01

Residential Consumers

The residential market represents a significant opportunity for solar energy in Armenia. Homeowners are increasingly looking to reduce their electricity bills and enhance their energy independence. This segment includes both urban and rural households, particularly those situated in areas with high solar irradiation. To attract this market, it is essential to address their needs for affordable installation costs, accessible financing options, and comprehensive information on available solar incentives.

02

Commercial and Industrial Sectors

The commercial and industrial sectors are another key target market for solar power. Businesses are seeking ways to lower operational costs while enhancing their sustainability profiles. This segment encompasses small to medium-sized enterprises (SMEs) as well as larger industrial facilities that consume substantial amounts of electricity. To engage this market, solar solutions must be scalable, and providers should highlight tax incentives and potential returns on investment (ROI) associated with solar installations.

03

Agricultural Sector

The agricultural sector also presents a valuable target market for solar energy. Farmers and agricultural businesses are increasingly interested in utilizing renewable energy to power their operations. This segment can benefit from solar solutions for various applications, including irrigation systems, greenhouse operations, and other farming activities. To effectively penetrate this market, solar providers should offer custom solutions tailored to the specific energy needs of agricultural enterprises, along with access to financing and relevant subsidies.

04

Government and Public Institutions

Local governments, schools, hospitals, and other public entities represent a crucial target market for solar power in Armenia. These institutions are increasingly adopting renewable energy solutions to meet sustainability goals and reduce energy costs. Engaging this segment requires a focus on demonstrating the long-term benefits of solar energy, such as cost savings and enhanced energy resilience, while also navigating the regulatory landscape to facilitate project implementation.

Shtigen SWOT analysis

S

Offers a comprehensive selection of solar-powered devices, including panels, water heaters, generators, storage batteries, air purifiers, and heating/cooling systems.

Established reputation in Armenia as a reliable provider of renewable energy solutions enhances customer trust and brand loyalty.

A team with deep knowledge in solar technology ensures high-quality installations, maintenance, and customer support.

Shtigen actively works to educate consumers on the benefits of solar energy, positioning itself as an authority in renewable solutions.

Emphasis on eco-friendly, high-quality products aligns with environmentally conscious consumers, enhancing brand appeal.

In-depth understanding of Armenia's energy needs, climate conditions, and regulatory environment helps Shtigen tailor its products effectively.

W

Heavy reliance on imported parts and technology could lead to vulnerabilities due to supply chain disruptions, import tariffs, or currency fluctuations.

Solar energy production varies with seasonal changes and weather conditions, potentially limiting product effectiveness during Armenia's winter months.

Limited public understanding of solar benefits may require Shtigen to allocate resources to awareness campaigns and customer education, which could increase costs.

Larger, more established international solar brands may have better economies of scale and access to advanced technology, creating competitive pressure.

Technical issues associated with solar panels and their amortization may result in increased capital expenditures.

O

Growing awareness and demand for clean energy in Armenia create a favorable market for Shtigen's solar solutions.

Increased government policies or subsidies promoting renewable energy could make solar products more affordable and boost sales.

Partnering with government bodies, NGOs, and businesses could lead to large-scale projects and long-term contracts.

With rising traditional energy prices, more consumers and businesses may turn to solar power as a cost-effective alternative.

New developments, such as more efficient solar panels and advanced battery storage, allow Shtigen to offer cutting-edge products.

Demand for off-grid solutions in rural or remote areas presents an opportunity to serve regions with limited access to traditional power infrastructure.

T

Increased competition from both local and international solar companies may pressure Shtigen to lower prices or enhance offerings.

Economic fluctuations or downturns in Armenia could affect consumer purchasing power and reduce demand for solar products.

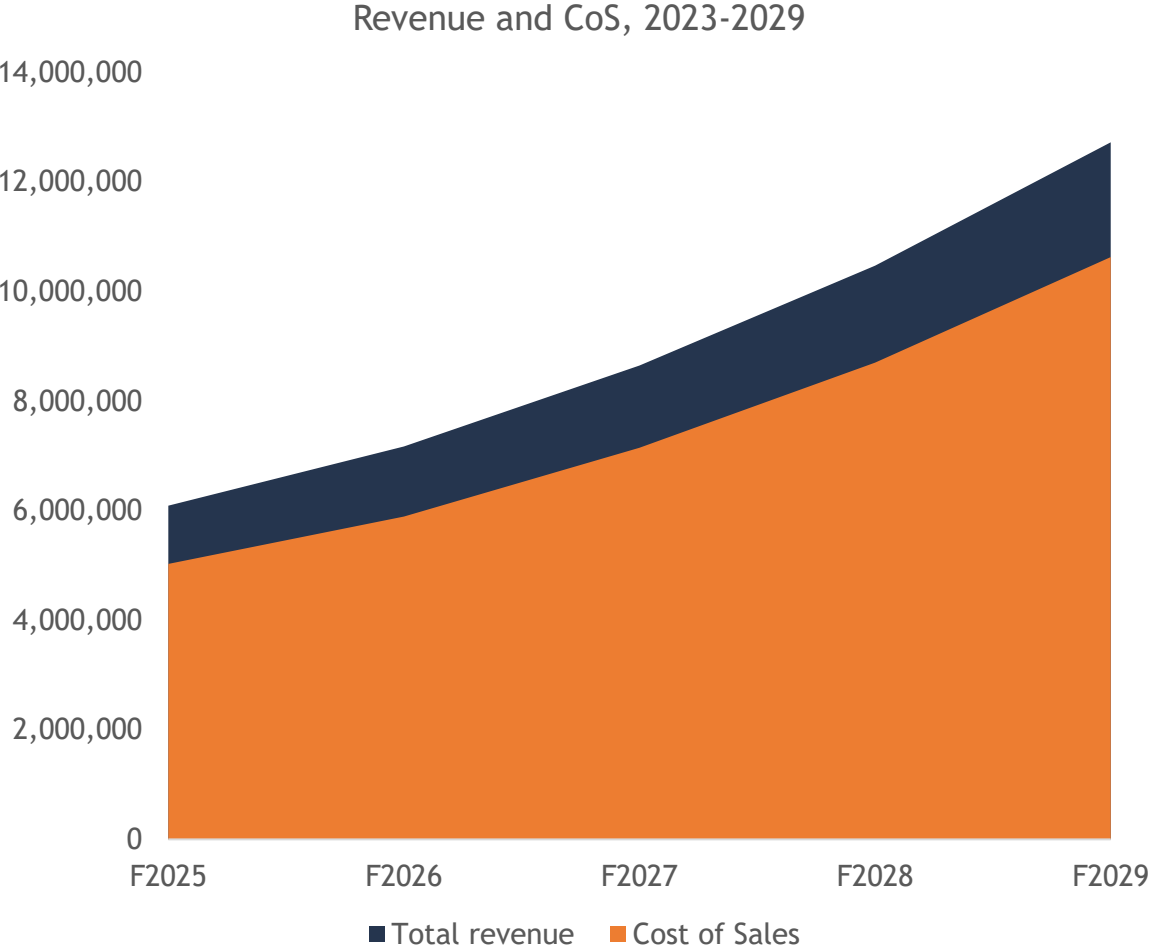
Global supply chain challenges, including delays in shipping or shortages of components, could hinder Shtigen's ability to deliver products on time.

Variability in exchange rates may increase the COGs, affecting pricing and profitability.

Growing scrutiny over the environmental impact of solar panel production and disposal may lead to negative perceptions.

Relying on specific suppliers for crucial components could pose risks if those suppliers face financial or operational issues.

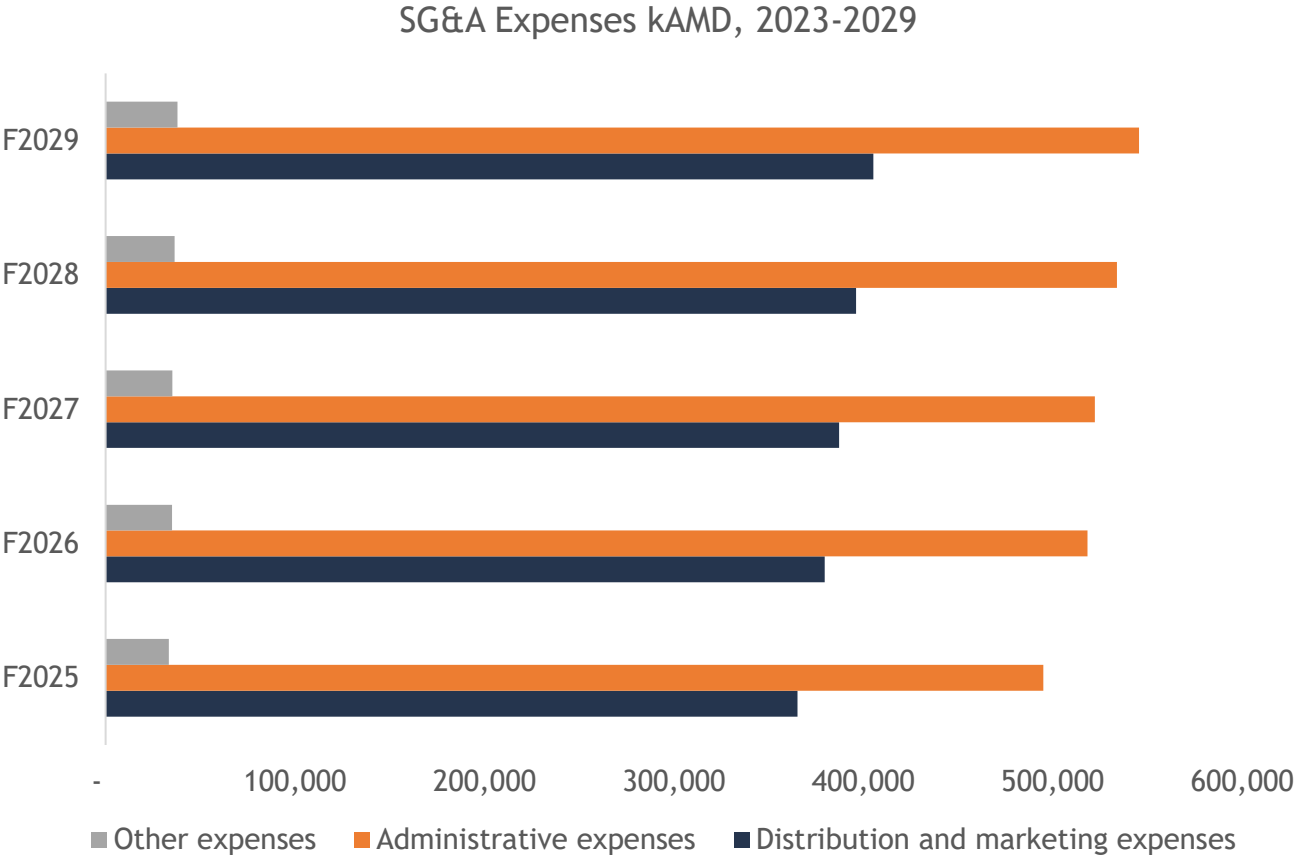
Financial Plan: Revenue and Cost of Sales

In 2023, the total revenue was 4,127,928 kAMD, while the cost of sales amounted to 3,085,679 kAMD. The figures reported for 2024 are initial financial results, indicating continued growth in both revenue and costs. Looking ahead, both total revenue and cost of sales are projected to increase steadily over the next several years, with total revenue forecasted to grow to 13,416,410 kAMD and cost of sales to 10,545,179 kAMD by F2029.

Notably, starting in 2026, the company plans to discontinue the sale of water heaters and focus on increasing the sales of its heat pump products. This strategic shift, combined with the consistent upward trend in revenue and costs, signifies a period of significant growth for the company—reflecting expanding operations and potentially higher market demand.

Financial Plan: Selling, general and administrative expenses 2023-2029

Trends Summary

Across the forecast period from F2025 through F2029, distribution and marketing expenses, administrative expenses, and other expenses are projected to remain relatively flat, showing only modest increases each year. This pattern suggests a measured approach to cost management, with incremental growth aligned to inflationary pressures and the company's ongoing operational requirements.

Financial Plan: Profit and Loss Statement Projection

000 AMD	F2025	F2026	F2027	F2028	F2029
Total revenue	6,092,172	7,171,386	8,650,744	10,473,100	12,726,234
Cost of Sales	(5,027,916)	(5,895,684)	(7,149,230)	(8,701,566)	(10,630,738)
Gross income	1,064,255	1,275,702	1,501,514	1,771,534	2,095,496
Distribution and marketing expenses	(365,331)	(379,615)	(387,236)	(396,208)	(405,350)
Administrative expenses	(495,052)	(518,421)	(522,304)	(533,916)	(545,570)
Other expenses	(33,387)	(34,998)	(35,297)	(36,449)	(37,928)
EBIT	170,485	342,668	556,676	804,961	1,106,649
Finance costs	(93,565)	(93,565)	(93,565)	(93,565)	(93,565)
EBT	76,920	249,103	463,111	711,396	1,013,084
Income tax (expense)/recovery					
Gross margin	17.5%	17.8%	17.4%	16.9%	16.5%
EBIT margin	2.8%	4.8%	6.4%	7.7%	8.7%
EBT margin	1.3%	3.5%	5.4%	6.8%	8.0%

In 2023, the company reported a total revenue of 4,127,928 kAMD and a cost of sales of (3,085,679) kAMD, resulting in a gross profit of 1,042,249 kAMD. The company also had other income of 133,358 AMD.

Overall, the projections indicate a steady increase in total revenue, gross income, EBIT, and EBT over the forecasted years, reflecting growth trends for the company.

Financial Plan: Working Capital Forecast

	Industry average
Accounts Receivable Days	30
Accounts Payable Days	60
Inventory Days	60

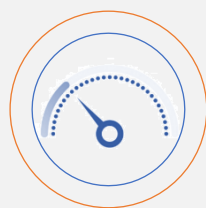
	2025	2026	2027	2028	2029
Accounts Receivable	500,726,438	589,428,969	711,020,027	860,802,757	1,045,991,814
Accounts Payable	826,506,820	969,153,526	1,322,136,984	1,583,769,817	1,902,834,277
Inventory	826,506,820	969,153,526	1,175,215,897	1,430,394,427	1,747,518,580
WC	500,726,438	589,428,969	564,098,940	707,427,367	890,676,117
Change in WC	(217,651,309)	(88,702,531)	25,330,029	(143,328,427)	(183,248,750)

The projections indicate a steady increase in accounts receivable, accounts payable, and inventory over the years. For the calculation of these indicators, the industry average turnover accounts Receivable, Accounts Payable and Inventory Days have been used.

Working capital is also expected to grow consistently, reflecting the company's expanding operations. The changes in working capital show a negative trend, indicating an increase in the amount of capital tied up in the business each year.

Financial Plan: WACC - Cost of Equity

Indicator	Risk Free Rate, US	Inflation	Country Risk premium	Equity Risk premium	Beta (unlevered)	Debt to Equity ratio	Beta (levered)	Size premium	Tax rate, %	Cost of Equity, %
Value	3.50%	2.9%	5.46%	5.5%	54.0%	141.4%	116.6%	2.91%	18.00%	15.37%
Source	Kroll	IMF	Damodaran	Kroll	Damodaran	Damodaran	Calculated	Kroll	Tax Code of RA	

The risk-free rate (RFR) is the return on a risk-free investment, commonly represented by government bonds. In this instance, the RFR was derived from U.S. Treasury bonds, based on Kroll's data.

β (beta) is a measure of a stock's volatility relative to the overall market. A beta greater than 1 indicates higher volatility compared to the market, while a beta less than 1 indicates lower volatility. In this context, beta value was sourced from datasets compiled by A. Damodaran, a professor at NYU Stern Business School, focusing on the recreation sector as assumed relevant.

ERP (Equity Risk Premium) is the difference between the expected return of the market and the risk-free rate. It signifies the additional return investors expect for bearing the higher risk of the stock market. In this instance, ERP was derived from Kroll's data.

Country Risk (CRP) refers to the potential for investment losses due to political, economic, and social factors within a specific country. Assessments of country risk typically draw upon data from international organizations, financial institutions, and other relevant sources. In this context, values of Country Risk Premium (CRP) were sourced from datasets compiled by A. Damodaran.

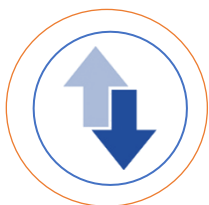

Size Premium (ZP) refers to the additional return that investors expect for investing in smaller companies compared to larger ones. It reflects the potential for higher returns associated with smaller firms, which typically face greater operational risks and may offer greater growth opportunities. In this instance, Size Premium was sourced from Kroll's dataset.

$$\text{Cost of Equity} = \text{CAPM} = \text{RFR} + \beta * \text{ERP} + \text{CRP} + \text{ZP}$$

Financial Plan: WACC - Cost of Debt

Indicator	Cost of Debt (AMD, pre-tax), %	Corporate Profit Tax rate, %	Cost of Debt	Debt/Equity Ratio	WACC
Value	12.99%	18.00%	10.65%	141.4%	13.27%
Source	Central bank of RA	Tax Code of RA	Calculated	Damodaran	Calculated

Cost of Debt (Pre-tax) (Credit rate)

It refers to the effective rate a company typically pays on its borrowed funds, based on the prevailing market rate for loans. It is calculated considering the debt component of the company and is a key factor in determining the company's weighted average cost of capital (WACC), reflecting the risk linked to its debt financing. In the financial model, data published by the Central Bank of the Republic of Armenia was utilized, specifically focusing on loans provided by commercial banks to legal entities for periods exceeding one year.

Corporate tax rate

The corporate tax rate in Armenia is a crucial element for businesses operating within the country. As of the most recent regulations, the standard corporate tax rate in Armenia is set at 18%. This rate applies to the taxable profits of resident companies and the Armenian-source income of non-resident companies. Tax policies are subject to change, so it's important for businesses to stay updated with the latest tax laws and regulations from the Armenian tax authorities

Debt/Equity ratio

The Debt-to-Equity (D/E) Ratio is a financial metric used to assess a company's financial leverage and stability. It is calculated by dividing a company's total liabilities by its shareholders' equity. This ratio indicates the proportion of debt and equity used to finance the company's assets. The ideal D/E ratio varies by industry and is influenced by the company's business model and growth strategy.

As part of the task, the average market size data for the recreational sector from the Damodaran databases was employed.

$$\text{Cost of Debt} = \text{Credit rate} * (1 - \text{Tax Rate})$$

Financial Plan: Valuation Results

	kAMD	2025	2026	2027	2028	2029
EBIT*(1-tax rate)		139,798	280,988	456,475	660,068	907,452
Depreciation		29,188	36,688	28,720	28,720	28,720
CapEx		(37,500)	-	-	-	-
Change in WC		(217,651)	(88,703)	25,330	(143,328)	(183,249)
FCFF		(86,166)	228,973	510,525	545,460	752,923
Terminal Value						7,172,657
	WACC	13.26%				
	Grow rate (g)	2.50%				
	Sensitivity for growth in forecasted period (Sg)	0.00%				
Discount period		0.50	1.50	2.50	3.50	4.50
Discount factor		0.94	0.83	0.73	0.65	0.57
Discounted present value		(80,965)	189,964	373,964	352,777	4,525,787
EV of the Firm, 000 AMD		5,361,528				

Financial Plan: Sensitivity Analysis

Sensitivity analyzes of EV						
WACC		g				
		1.50%	2.00%	2.50%	3.00%	3.50%
	11.26%	6,190,447	6,477,207	6,796,705	7,154,884	7,559,223
	12.26%	5,525,900	5,753,418	6,004,248	6,282,167	6,591,814
	13.26%	4,976,668	5,160,553	5,361,528	5,582,093	5,825,257
	14.26%	4,515,552	4,666,486	4,830,254	5,008,568	5,203,454
	15.26%	4,123,264	4,248,785	4,384,144	4,530,544	4,689,393

The table above shows how Enterprise Value (EV) changes under varying assumptions for the Weighted Average Cost of Capital (WACC) and the long-term growth rate (g): As WACC decreases (moving up the table), EV increases, indicating that a lower cost of capital boosts the company's valuation. As g increases (moving right in the table), EV also rises, reflecting the positive impact of stronger long-term growth assumptions.

The highest EV is \$7,559,223, occurring at the lowest WACC (11.26%) and the highest growth rate (3.50%). The lowest EV is \$4,123,264, observed at the highest WACC (15.26%) and the lowest growth rate (1.50%).

These results illustrate that **both** financing costs and growth expectations **significantly affect** the company's valuation, making them critical factors in financial decision-making.

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	5,361,528	13,840
Net Debt	968,122	2,499
Equity value of the Firm	4,393,406	11,341

Risk Matrix: Shtigen Energy System

Risk category	Risk description	Risk level	Impact	Mitigation Measures
Market Risk	Missed market potential due to lack of awareness or competition from cheaper alternatives.	High	15% revenue loss	Implement targeted marketing campaigns and partnerships with local communities and businesses.
Regulatory Risk	Changes in renewable energy subsidies or tax benefits.	High	Increased installation costs	Stay updated on government policies, lobby for renewable energy incentives, and adjust pricing models accordingly.
Operational Risk	Supply chain disruptions for solar panels and water heaters.	Medium	Delayed projects and cost overruns	Diversify suppliers, maintain strategic inventory, and develop strong relationships with key manufacturers.
Technological Risk	Advancements in solar technology making current offerings obsolete.	High	Reduced competitiveness	Partner with manufacturers for access to the latest technology and offer upgrade options to customers.
Environmental Risk	Extreme weather damaging installed systems.	Low	Repair costs and reputation damage	Use robust materials, implement warranties, and provide insurance coverage for environmental damage.

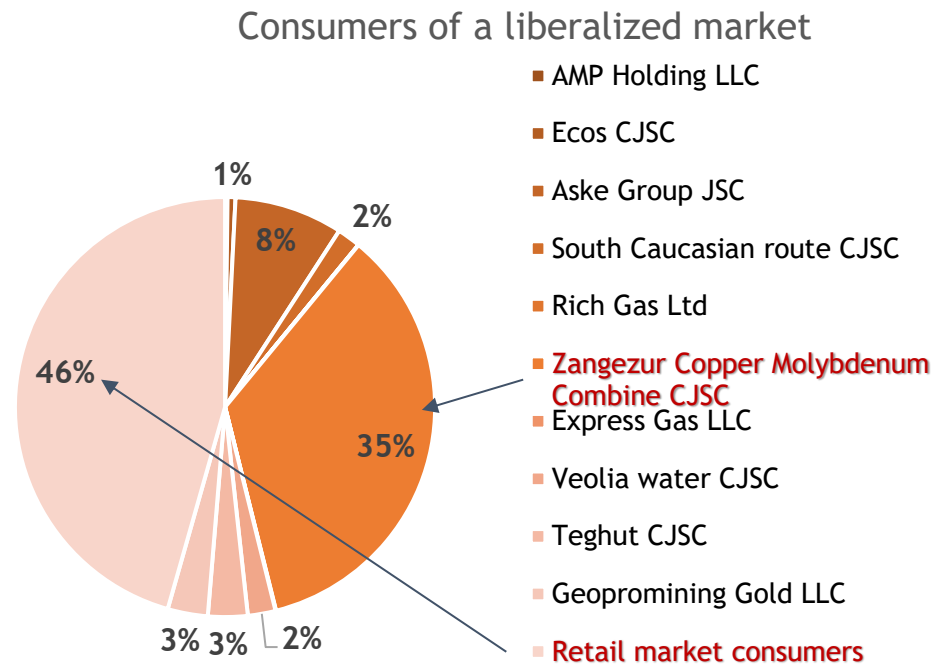

ENEREX

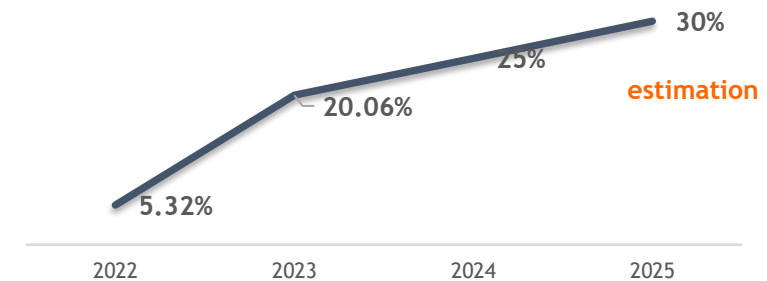
The Transition to a Liberalized Electricity Market

Fostering Competition and Efficiency

As of February 1, 2022, the electricity market transitioned to a more liberalized model, marking a significant shift in its operational framework. This new model introduced greater flexibility and competition, aimed at fostering a more dynamic and efficient energy market. The liberalization process is expected to encourage a diversified range of participants and enhance the overall efficiency and sustainability of electricity distribution and consumption.

Percentage of the domestic electricity consumption met by market-based purchases

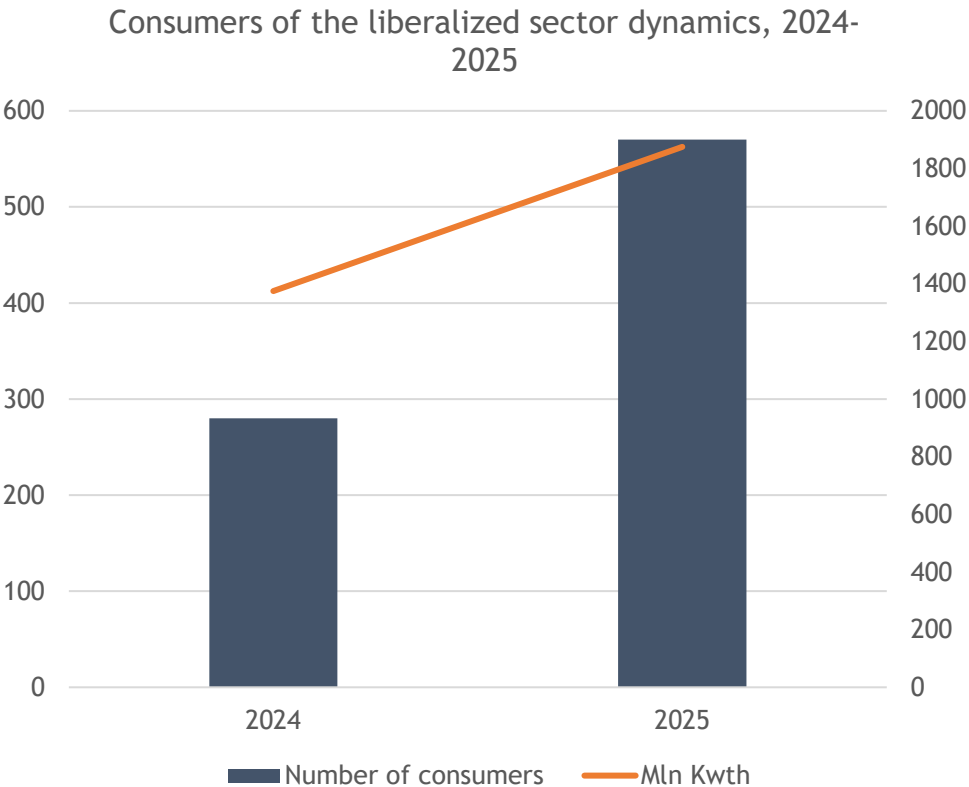

Two years following the launch of the new market model, the electricity system has undergone significant liberalization due to de-monopolization, which replaced monopoly control with increased competition. Currently, approximately 20.1% of domestic electricity consumption is met through market-based purchases, a notable rise from 5.3% in 2022. Projections for 2024 indicate that this share will further grow, reaching an estimated 25%, reflecting the continued expansion of competitive market dynamics in the sector.

Key Participants in Armenia's Liberalized Electricity Market by 2023

The liberalization of the electricity market has played a crucial role in transforming the energy landscape by encouraging competition and enabling the entry of new participants into the system.

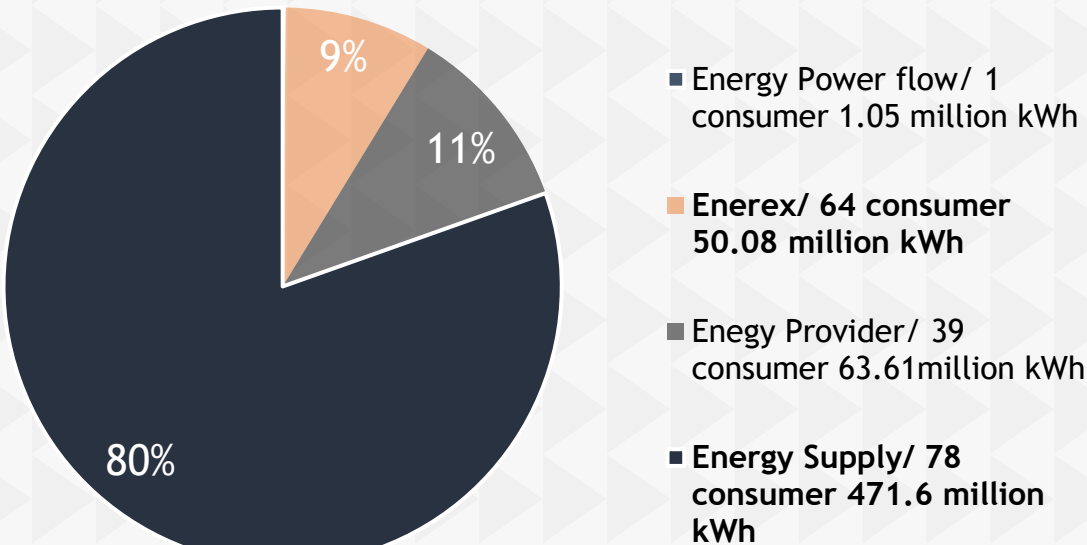
As of the end of 2023, the liberalized electricity market comprises the following key participants:

Source: Public Service Regulatory Commission Report, 2023

Market share of liberalized electricity market, 2023 (million kWh)

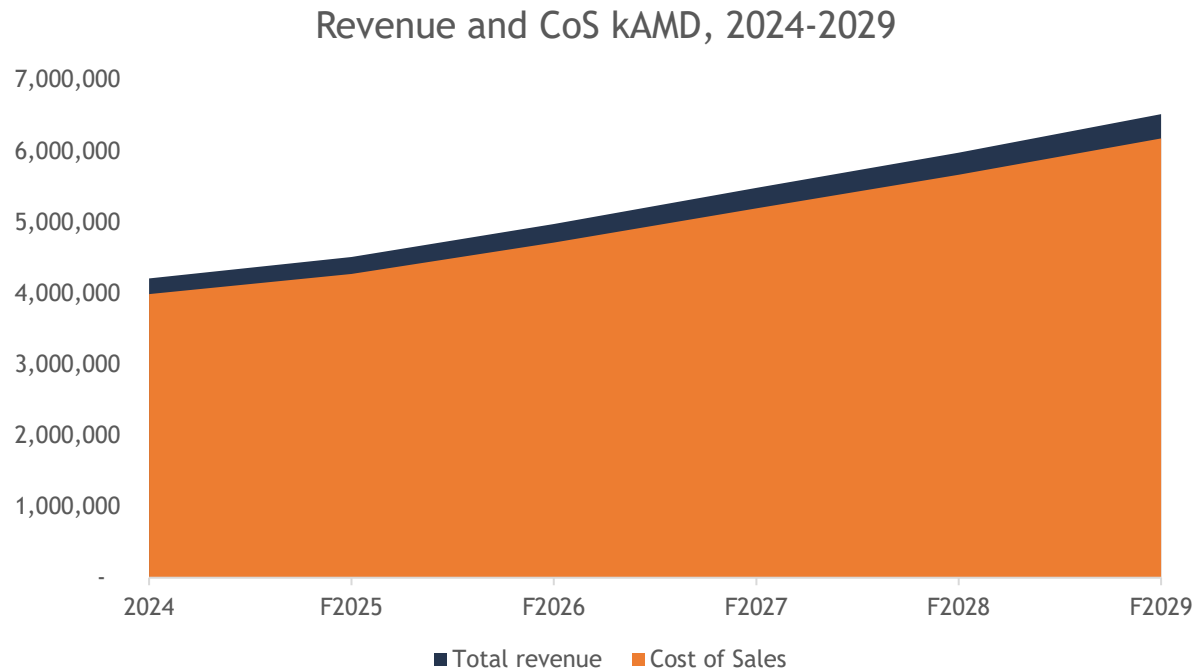
In 2023, out of the 16 supplier organizations licensed by the commission, only 4 are currently operating in the market.

ENEREX offers the most favorable electricity cost to the enterprises, providing the customers an opportunity to choose the option that suits them best. It refers to the electricity tariff, payment, and cost-benefit ratio.

Financial Plan: Revenue and Cost of Sales

In 2023, the total revenue was 1,661,925 kAMD, while the cost of sales amounted to 1,549,471 kAMD. Looking ahead, both total revenue and cost of sales are projected to increase steadily over the next several years.

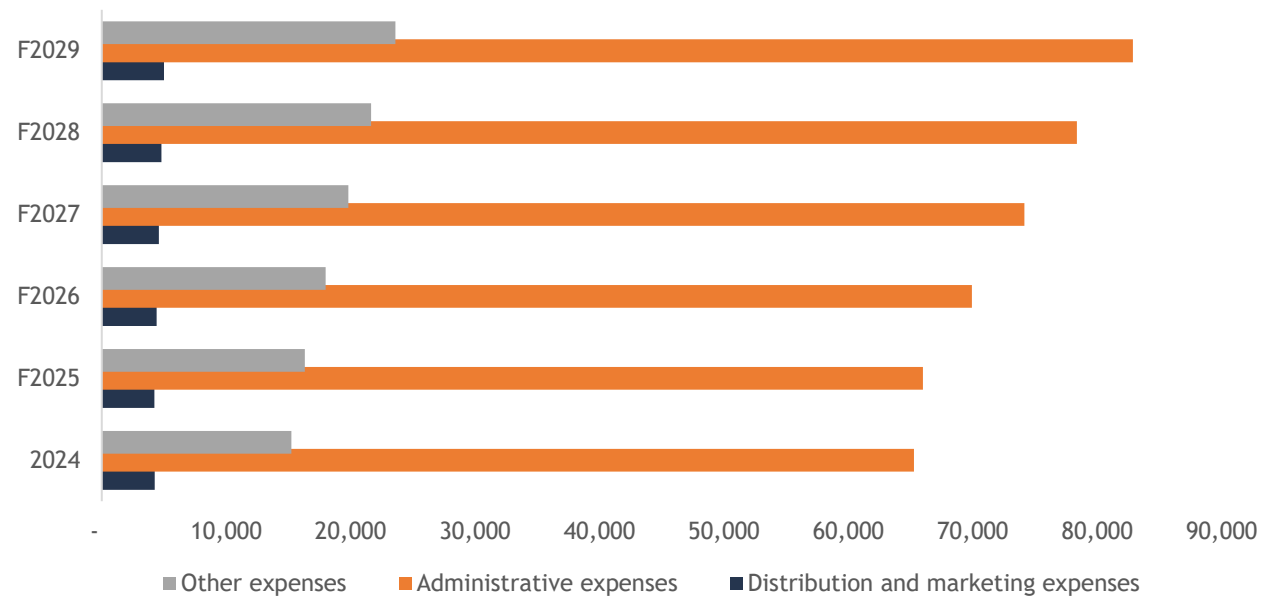
This upward trend continues, with total revenue forecasted to grow to 6,517,856 kAMD and cost of sales to 6,176,082 kAMD by F2029.

The consistent increase in both revenue and costs indicates a period of significant growth for the company, reflecting expanding operations and potentially higher market demand.

Financial Plan: Selling, general and administrative expenses 2024-2029

SG&A Expenses kAMD, 2024-2029

Trends Summary

- Distribution and Marketing Expenses: These expenses show a consistent increase from 2025 to 2029.
- Administrative Expenses: These expenses show a consistent increase from 2025 to 2029.
- Other Expenses: These expenses show a consistent increase in the forecasted period.

Overall, the data indicates that while there are some fluctuations, the general trend for all expense categories is an increase over the forecasted years.

Financial Plan: Profit and Loss Statement Projection

000 AMD	F2025	F2026	F2027	F2028	F2029
Total revenue	4,507,052	4,973,046	5,478,855	5,977,126	6,517,856
Cost of Sales	(4,270,718)	(4,712,276)	(5,191,562)	(5,663,706)	(6,176,082)
Gross profit	236,335	260,770	287,293	313,420	341,774
Other income					
Distribution and marketing expenses	(4,220)	(4,401)	(4,592)	(4,784)	(4,987)
Administrative expenses	(65,991)	(69,940)	(74,161)	(78,374)	(82,876)
Other expenses	(16,312)	(17,999)	(19,830)	(21,633)	(23,590)
EBIT	149,811	168,429	188,710	208,629	230,321
Finance income					
Finance costs					
EBT	149,811	168,429	188,710	208,629	230,321
Tax	(26,966)	(30,317)	(33,968)	(37,553)	(41,458)
Gross margin	5.24%	5.24%	5.24%	5.24%	5.24%
EBIT margin	3.32%	3.39%	3.44%	3.49%	3.53%
EBT margin	3.32%	3.39%	3.44%	3.49%	3.53%

In 2023, the company reported a total revenue of 1,661,925 kAMD and a cost of sales of (1,549,471) kAMD, resulting in a gross profit of 112,454 kAMD. The company also had other income of 133,358 AMD.

Overall, the projections indicate a steady increase in total revenue, gross income, EBIT, and EBT over the forecasted years, reflecting growth trends for the company.

Financial Plan: Working Capital Forecast

	Industry average
Accounts Receivable Days	30
Accounts Payable Days	30
Inventory Days	

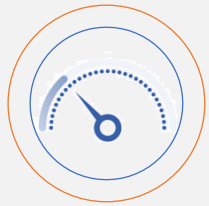
	2025	2026	2027	2028	2029
Accounts Receivable	370,442,652	408,743,522	450,316,838	491,270,623	535,714,210
Accounts Payable	351,017,889	387,310,390	426,703,743	465,510,049	507,623,165
Inventory					
WC	19,424,763	21,433,131	23,613,096	25,760,574	28,091,046
Change in WC	(1,292,645)	(2,008,368)	(2,179,964)	(2,147,478)	(2,330,472)

The projections indicate a steady increase in accounts receivable, accounts payable, and inventory over the years. For the calculation of these indicators, the industry average turnover accounts Receivable, Accounts Payable and Inventory Days have been used.

Working capital is also expected to grow consistently, reflecting the company's expanding operations. The changes in working capital show a negative trend, indicating an increase in the amount of capital tied up in the business each year.

Financial Plan: WACC - Cost of Equity

Indicator	Risk Free Rate, US	Inflation	Country Risk premium	Equity Risk premium	Beta (unlevered)	Debt to Equity ratio	Beta (levered)	Size premium	Tax rate, %	Cost of Equity, %
Value	3.50%	2.9%	5.46%	5.5%	109%	22.54%	129.1%	2.91%	18.00%	16.06%
Source	Kroll	IMF	Damodaran	Kroll	Damodaran	Damodaran	Calculated	Kroll	Tax Code of RA	

The risk-free rate (RFR) is the return on a risk-free investment, commonly represented by government bonds. In this instance, the RFR was derived from U.S. Treasury bonds, based on Kroll's data.

β (beta) is a measure of a stock's volatility relative to the overall market. A beta greater than 1 indicates higher volatility compared to the market, while a beta less than 1 indicates lower volatility. In this context, beta value was sourced from datasets compiled by A. Damodaran, a professor at NYU Stern Business School, focusing on the recreation sector as assumed relevant.

ERP (Equity Risk Premium) is the difference between the expected return of the market and the risk-free rate. It signifies the additional return investors expect for bearing the higher risk of the stock market. In this instance, ERP was derived from Kroll's data.

Country Risk (CRP) refers to the potential for investment losses due to political, economic, and social factors within a specific country. Assessments of country risk typically draw upon data from international organizations, financial institutions, and other relevant sources. In this context, values of Country Risk Premium (CRP) were sourced from datasets compiled by A. Damodaran.

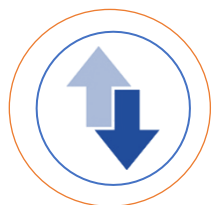

Size Premium (ZP) refers to the additional return that investors expect for investing in smaller companies compared to larger ones. It reflects the potential for higher returns associated with smaller firms, which typically face greater operational risks and may offer greater growth opportunities. In this instance, Size Premium was sourced from Kroll's dataset.

$$\text{Cost of Equity} = \text{CAPM} = \text{RFR} + \beta * \text{ERP} + \text{CRP} + \text{ZP}$$

Financial Plan: WACC - Cost of Debt

Indicator	Cost of Debt (AMD, pre-tax), %	Corporate Profit Tax rate, %	Cost of Debt	Debt/Equity Ratio	WACC
Value	12.99%	18.00%	10.65%	22.54%	16.35%
Source	Central bank of RA	Tax Code of RA	Calculated	Damodaran	Calculated

Cost of Debt (Pre-tax) (Credit rate)

It refers to the effective rate a company typically pays on its borrowed funds, based on the prevailing market rate for loans. It is calculated considering the debt component of the company and is a key factor in determining the company's weighted average cost of capital (WACC), reflecting the risk linked to its debt financing. In the financial model, data published by the Central Bank of the Republic of Armenia was utilized, specifically focusing on loans provided by commercial banks to legal entities for periods exceeding one year.

Corporate tax rate

The corporate tax rate in Armenia is a crucial element for businesses operating within the country. As of the most recent regulations, the standard corporate tax rate in Armenia is set at 18%. This rate applies to the taxable profits of resident companies and the Armenian-source income of non-resident companies. Tax policies are subject to change, so it's important for businesses to stay updated with the latest tax laws and regulations from the Armenian tax authorities

Debt/Equity ratio

The Debt-to-Equity (D/E) Ratio is a financial metric used to assess a company's financial leverage and stability. It is calculated by dividing a company's total liabilities by its shareholders' equity. This ratio indicates the proportion of debt and equity used to finance the company's assets. The ideal D/E ratio varies by industry and is influenced by the company's business model and growth strategy.

As part of the task, the average market size data for the recreational sector from the Damodaran databases was employed.

$$\text{Cost of Debt} = \text{Credit rate} * (1 - \text{Tax Rate})$$

Financial Plan: Valuation Results

	kAMD	2025	2026	2027	2028	2029
EBIT*(1-tax rate)		122,845	138,112	154,742	171,076	188,863
Depreciation		1,746	1,746	1,746	1,746	1,746
CapEx				(731)		
Change in WC		(1,293)	(2,008)	(2,180)	(2,147)	(2,330)
FCFF		123,298	137,850	153,577	170,675	188,279
Terminal Value						1,393,026
	WACC	16.35%				
	Grow rate (g)	2.50%				
	Sensitivity for growth in forecasted period (Sg)	0.00%				
Discount period		0.50	1.50	2.50	3.50	4.50
Discount factor		0.93	0.80	0.68	0.59	0.51
Discounted present value		114,305	109,834	105,166	100,447	799,843
EV of the Firm (Base Case Scenario), 000 AMD		1,229,596				

Financial Plan: Sensitivity Analysis

Sensitivity analyzes of EV						
WACC		g				
		1.50%	2.00%	2.50%	3.00%	3.50%
	14.35%	1,360,589	1,397,663	1,437,865	1,481,607	1,529,380
	15.35%	1,261,429	1,292,296	1,325,564	1,361,525	1,400,521
	16.35%	1,175,748	1,201,734	1,229,596	1,259,544	1,291,822
	17.35%	1,100,989	1,123,079	1,146,656	1,171,875	1,198,915
	18.35%	1,035,205	1,054,143	1,074,275	1,095,718	1,118,605

The table shows how EV changes across different combinations of the Weighted Average Cost of Capital (WACC) and the long-term growth rate (g). Two clear patterns emerge:

- **Lower WACC → Higher EV:** As the cost of capital decreases (toward the top of the table), the company's valuation improves.
- **Higher g → Higher EV:** As growth expectations increase (toward the right), the valuation also rises.

- The **highest EV** (\$1,529,380) occurs at the **lowest WACC (14.35%)** combined with the **highest growth rate (3.50%)**.
- The **lowest EV** (\$1,035,205) appears at the **highest WACC (18.35%)** and **lowest growth rate (1.50%)**.

These results underscore that **both** financing costs and growth assumptions heavily influence a firm's valuation—making them central to financial strategy and decision-making.

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	1,229,596	3,113
Net Debt	5,546	14
Equity value of the Firm	1,224,050	3,098

Risk Matrix: Enerex

Risk category	Risk description	Risk level	Impact	Mitigation Measures
Price Volatility Risk	Fluctuations in electricity prices affecting margins.	High	Profit erosion	Use hedging strategies, develop dynamic pricing models, and diversify revenue sources.
Regulatory Risk	Changes in regulations or tariffs in the liberalized electricity market.	High	Operational disruption	Build strong regulatory relationships, allocate funds for compliance, and create contingency plans for changes.
Competitive Risk	Dominance of large players in the electricity trading market.	Medium	Limited market access	Develop niche offerings, enhance customer service, and focus on building long-term contracts with players.
Technological Risk	Inadequate digital tools for real-time electricity trading and analytics.	Medium	Reduced efficiency	Invest in advanced trading platforms, AI for price forecasting, and data analytics.
Legal and Compliance Risk	Anti-competitive practices by dominant players limiting market opportunities.	High	Legal costs and market loss	Engage legal counsel, maintain robust documentation, and actively participate in industry forums for fair practices.

ANDRON

The Evolving Landscape of Armenia's Automotive and EV Market

In Armenia, *EVs are mainly imported from the USA, Japan, and China*, with limited alternatives available, making switching between brands difficult and costly. Although EVs offer long-term savings on fuel and maintenance, their higher initial cost and lack of product variety in the market limit buyers' choices. The popularity of CNG and LPG vehicles, along with their established infrastructure, poses a strong alternative to EVs. While competition is currently low, it's expected to grow as more models and new entrants enter the market.

The automotive market in Armenia is relatively small, attracting limited attention from global manufacturers. However, many international brands have official dealers and representatives in the country. The growing interest in electric vehicles (EVs) has drawn new players to the market, driven by *government incentives such as tax exemptions and customs duty relief*. Although the EV market is in its early stages, it has been expanding gradually due to *environmental awareness and rising fuel prices*. A major challenge remains the limited charging infrastructure, which is primarily concentrated in Yerevan. The target market includes environmentally conscious individuals, corporate fleets, and car-sharing services.

Government Incentives and Infrastructure Drive Armenia's Growing EV Market

The EV market in Armenia is gradually expanding, with **over 4,330 registered EVs by 2023**, showing steady growth from just a few hundred vehicles in 2018.

This rise is largely driven by the government's incentives, such as the VAT exemption and customs duty waivers for EV imports, which were introduced in 2018. Currently, more than 70 charging stations are installed in Yerevan and other cities, and the government plans to expand the network to at least 200 charging points by 2025. Despite the progress, EVs represent less than 10% of the total vehicle market, indicating potential for further development. The increasing global momentum toward electric mobility, coupled with local policies aimed at reducing greenhouse gas emissions, positions Armenia for continued EV market growth.

On December 28, 2023, the Government decided to allocate 7,400 electric vehicles for import until December 31, 2024, while reserving 600 for companies importing under dealer or distributor contracts to ensure smooth imports. **Currently, 71.4% of cars are imported by individuals, and 28.6% by legal entities.** Most of the vehicles awaiting clearance at 0% duty belong to individuals. The remaining 600 will be available under the same conditions as the 7,400, on a first-come, first-served basis.

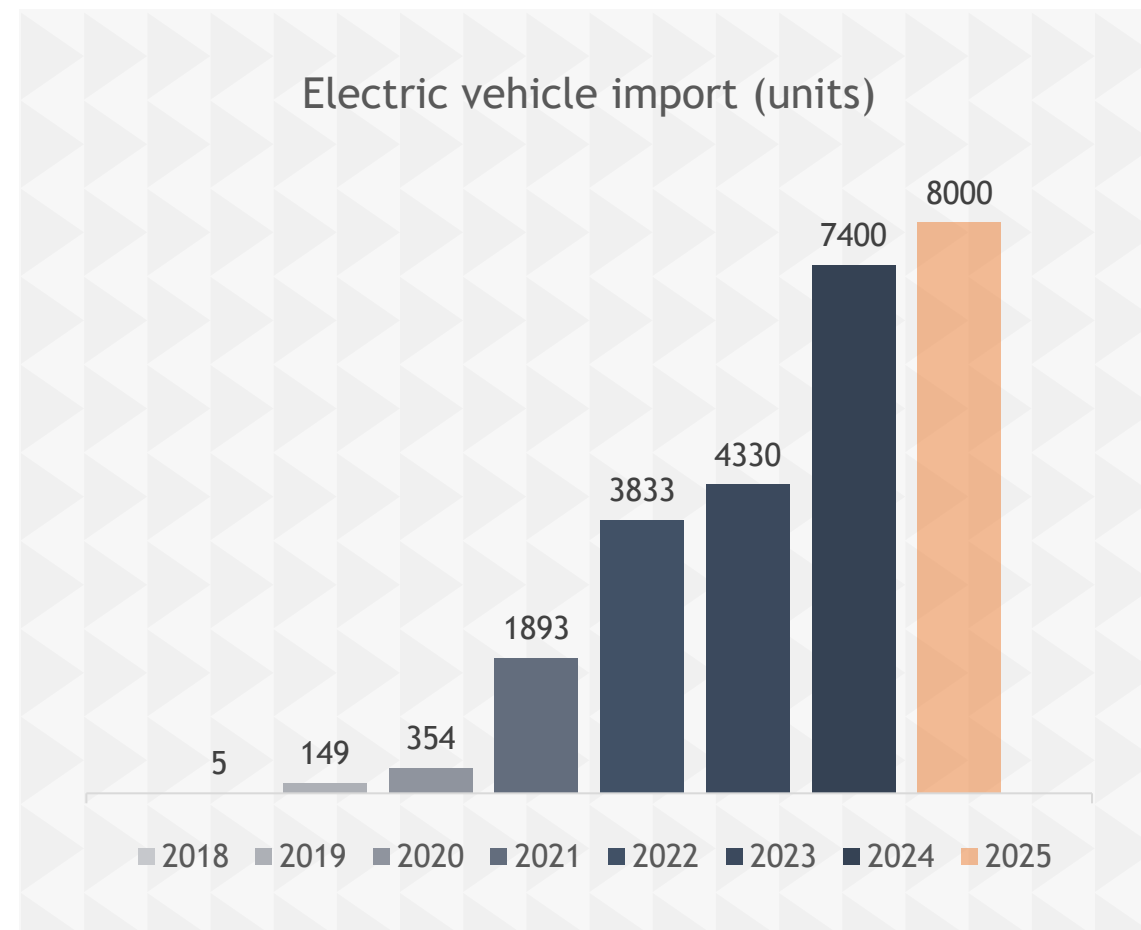
For 2025, the quota increases to 8,000 vehicles. The State Revenue Committee clarified that vehicles must be imported before filing a customs declaration, and VAT exemptions on electric vehicles will remain in effect until January 1, 2026.

The Rise of Electric Vehicles

Government Policies and Market Response

The graph demonstrates a significant increase in electric vehicle (EV) imports from 2018 to 2025, with **only 5 units imported in 2018 rising to a projected 8,000 units by 2025**. This sharp rise is closely linked to various government initiatives aimed at promoting sustainable transportation and reducing carbon emissions. Starting in 2020, the government introduced substantial incentives such as tax reductions for EV buyers, subsidies for manufacturers, and investments in the EV charging infrastructure, which directly correlates with the surge in import quantities.

For instance, **in 2021, when the government implemented new EV-friendly policies, import numbers jumped to 1,893 units, a five-fold increase from the previous year**. As these policies expanded in 2022, the numbers nearly doubled to 3,833 units, and the trend continued into 2023, with 4,330 units imported and 2024 with 7,400 units. The projections for **2025, showing imports of 8,000 units**, suggest that the government's ongoing support, including plans for expanding EV infrastructure and continuing incentives, will further drive EV adoption. This strong correlation highlights the effectiveness of government intervention in encouraging the shift towards greener transport options.

Andron's Electric Vehicle Services

Neta and Gecko Partnerships

Andron serves as the official representative of Neta electric vehicles in Armenia and Georgia, having established a partnership with Hozon, the vehicle manufacturer, in 2020. This collaboration aims to promote electric mobility and green technologies in the region, reflecting Andron's commitment to sustainability.

The company actively engages in fostering Armenian-Chinese business relations, and participating in international exhibitions to highlight the competitive nature of Chinese electric vehicles compared to global brands.

Andron's efforts have significantly contributed to expanding the availability of Neta models in Armenia, thereby enhancing the local electric vehicle market.

Andron is also the representative of Gecko in Armenia.

Andron provides flexibility and accessibility to its diverse customer base. These financial tools help Andron increase sales, build stronger client relationships, and maintain a competitive edge in the market.

Financial instruments

Consumer loans enable to access to high-end products without upfront payment burdens

Leasing options allows businesses to optimize cash flow, reduce capital expenditure, and maintain access to the latest products and equipment.

Special offers for corporate clients by visiting to potential clients' offices, factories, etc.

Direct sales from showroom by targeting individual customers

Andron's Client Base

Private, Business, and Public Sectors

Among individuals, environmentally conscious consumers are leading adoption, attracted by the potential to reduce their carbon footprint and align with global sustainability trends. Additionally, cost-conscious drivers are drawn to EVs for the significant long-term savings on fuel and maintenance, especially given the rising costs of traditional fuel. Tech-savvy consumers, eager to experience cutting-edge automotive technologies such as advanced connectivity and autonomous features, are also early adopters.

On the business side, corporate fleets—particularly within logistics, ride-sharing, and taxi services—are increasingly transitioning to EVs as part of broader corporate sustainability initiatives and efforts to lower operational costs.

Government entities, including municipal bodies and public sector agencies, are incorporating EVs into their vehicle fleets to set an example in sustainable transportation and to align with national environmental policies promoting clean energy solutions.

Andron Electric Vehicle Services Overview

Import and Distribution

- Authorized representative for Hozon Neta brand vehicles.
- Specializing in the import and sale of innovative electric vehicles.

Warranty and Post-Warranty Services

- Comprehensive warranty services for Hozon Neta vehicles, ensuring customer satisfaction and vehicle performance.
- Efficient post-warranty support, providing ongoing maintenance and repairs.

Electric Vehicle Services

- Dedicated service center for electric vehicle repairs and maintenance.
- Availability of genuine spare parts to ensure optimal vehicle functionality and longevity.

NETA V

- A compact, fully electric urban crossover with a range of approximately 400 km.

NETA U/U-II

- A fully electric urban crossover with a range of 400-500 km.

NETA S

- A sedan with a modern design, available in hybrid and fully electric versions.

NETA X

- A fully electric urban crossover with a range of 400-500 km. A new addition to the model lineup. Sales start in 2024.

NETA GT

- A modern sports coupe with a range of up to 580 km. A new addition to the model lineup. Sales start in 2024.

NETA L

- A mid-sized crossover with a modern design, available in hybrid and fully electric versions. A new addition to the model lineup. Sales start in 2025.

Andron's Neta Brand

Competing in Armenia's Diverse EV Market

The Neta V, U 500 PRO, and S models offer a range of specifications designed to attract diverse customer segments, with pricing from \$19,600 to \$51,600 (7.5 million to 21 million AMD). The primary competitors for the Neta brand include **Volkswagen and BYD models**, represented by various dealers.

For example, the Volkswagen ID.4 Crozz and ID.6 Crozz crossovers provide a higher range and power capacity, with rear or 4x4 configurations appealing to customers seeking more premium options. In addition, BYD offers competitive crossover models like the Song Plus EV and Yuan Plus, which boast substantial power, extended driving ranges of over 600 km, and a price range comparable to Neta's lineup.

Neta also faces competition from the **Toyota bZ4X**, a crossover with a robust 4x4 configuration and a range of 415-686 km, targeting consumers who prioritize brand reliability and performance in various terrains. Further, **Zeekr models, specifically the Zeekr X and 001**, offer significant performance features and extended range capacities but are positioned at higher price points.

Lastly, **Leapmotor with the C11, priced similarly to Neta's premium model**, offers competitive performance with a 4x4 configuration, making it an attractive alternative for buyers seeking higher-end features in the crossover category. These competing brands leverage their unique strengths in performance, range, and configuration options, making the Armenian EV market dynamic and challenging for Neta. However, Andron's pricing strategy and warranty offerings for Neta could appeal to budget-conscious consumers looking for dependable yet affordable electric mobility solutions.

Detailed information for prices, car body, warranty can find in appendix 1.

Andron SWOT analysis

S

In-depth understanding of local market dynamics and consumer preferences allows Andron to better tailor its sales and marketing strategies.

Offering competitive pricing compared to Western EV brands positions Andron as an affordable, high-quality alternative.

Offering reliable after-sales service for Neta vehicles strengthens customer trust and encourages positive brand reputation.

Being part of a larger group allows Andron access to Shtigen's resources, such as financial backing, human capital, and industry expertise.

Andron's exclusive representation of Neta in Armenia and Georgia, and Gecko in Armenia, gives it a competitive market edge.

W

Heavy reliance on Neta increases risks related to supply chain and partnership stability.

As a newer player, Andron may struggle to compete against well-established global EV brands.

As a relatively lesser-known subsidiary, Andron may not have the same brand recognition as its parent, which could hinder marketing and sales efforts.

O

Rising interest in electric mobility opens growth avenues in Armenia and Georgia.

Andron has the potential to expand into nearby Eurasian markets to capitalize on EV trends.

Partnering with governments on sustainability initiatives could strengthen Andron's market position.

Andron's green technology focus differentiates it, attracting eco-conscious consumers.

The potential to expand into new regions, particularly in emerging markets, where electric vehicles is gaining traction but is not yet fully established.

T

Insufficient EV charging infrastructure could deter potential buyers and limit EV adoption.

Variations in import duties, shipping costs, or exchange rates could increase vehicle prices, affecting profitability.

Rapid advancements in technology might require constant innovation, which can be costly and difficult to keep up with.

Public concerns around EV battery disposal and environmental impact might impact consumer interest in Andron's products.

Dependence mainly on a single brand like Neta poses a risk if the supplier faces financial or operational challenges.

Financial Plan: Revenue and Cost of Sales

3 Revenue Streams

Import and Sales of NETAs and other EV

Import and Sales of GECKOs

Maintenance Services of Electric Vehicles

Andron generates revenue through three primary streams:

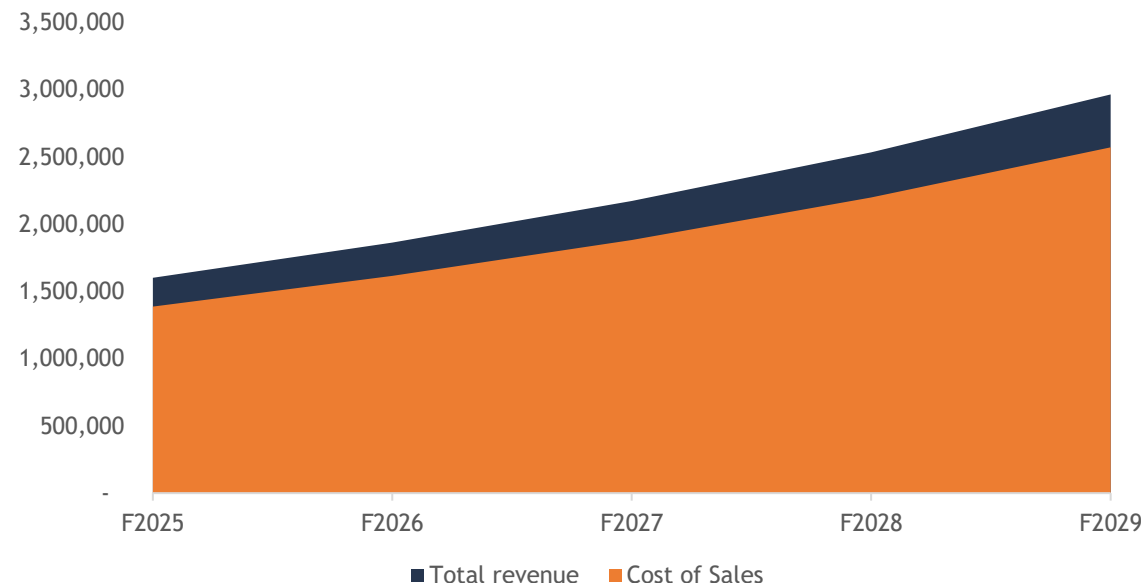
1.Import and Sales of NETA Models: This includes a diverse range of NETA vehicles such as the U, V, X, S Hybrid, and AIA models.

2.Import and Sales of GECKO Electric Trucks: Andron is a key importer and distributor of GECKO's innovative electric trucks.

3.Maintenance Services for Electric Vehicles: Providing comprehensive maintenance services for electric vehicles, ensuring optimal performance and longevity.

Additionally, Andron proudly serves as the official representative of NETA in Armenia, bringing cutting-edge electric vehicle technology to the region.

Revenue and CoS 2025-2029, kAMD

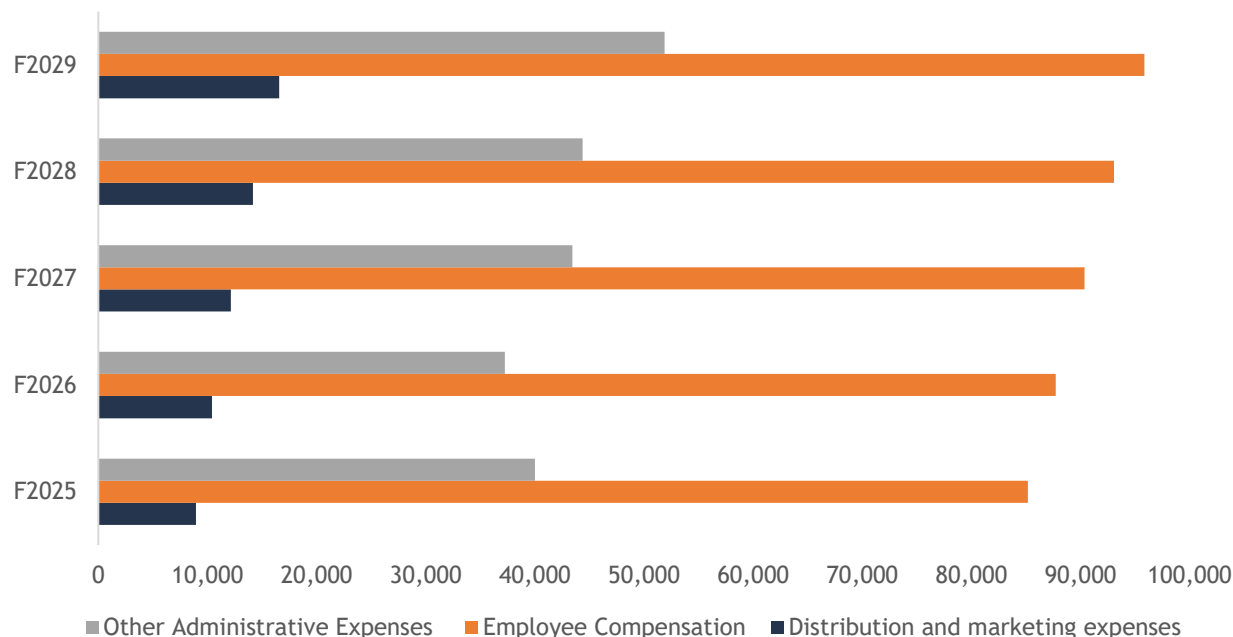

The Cost of Goods Sold (COGS) for electric vehicles includes the purchase price of the vehicles, logistics costs, and other associated expenses. The COGS typically represents about 85%-86% of the company's revenue. The company aims for an annual growth rate of 16%-17%, with revenue projected to double between 2025 and 2029.

Financial Plan: Selling, general and administrative expenses 2023-2029

SG&A and other expenses. 2025-2029, kAMD

Employee compensation represents a significant portion of administrative expenses, ranging from 63.5% to 58.3% of the total across the forecasted years.

The company allocates distribution and marketing expenses to effectively support the sale of its products and services, comprising approximately 6.7% to 10% of total administrative costs.

Other administrative expenses account for the remaining 29.8% to 31.6% of total administrative expenses.

Financial Plan: Profit and Loss Statement Projection

000 AMD	F2025	F2026	F2027	F2028	F2029
Total revenue	1,600,621	1,863,214	2,171,946	2,535,763	2,965,560
Cost of Sales	(1,388,173)	(1,615,913)	(1,883,667)	(2,199,195)	(2,571,946)
Gross profit	212,448	247,301	288,279	336,568	393,614
Other income	1,133	1,319	1,538	1,795	2,100
Distribution and marketing expenses	(8,951)	(10,419)	(12,146)	(14,180)	(16,583)
Employee Compensation	(85,175)	(87,730)	(90,362)	(93,073)	(95,865)
Other Administrative Expenses	(40,016)	(37,264)	(43,439)	(44,376)	(51,897)
EBIT	79,440	113,207	143,870	186,734	231,367
Finance income	-	-	-	-	-
Finance costs	(24,131)	(24,131)	(24,131)	(24,131)	(24,131)
EBT	55,309	89,076	119,739	162,603	207,236
Gross margin	13.27%	13.27%	13.27%	13.27%	13.27%
EBIT margin	4.96%	6.08%	6.62%	7.36%	7.80%
EBT margin	3.46%	4.78%	5.51%	6.41%	6.99%

- Total revenue shows consistent growth over the forecasted period, increasing from **1,600 million in F2025** to **2,965 million in F2029**, indicating a **CAGR of approximately 13%**. This reflects market penetration or expansion strategies.
- The **Cost of Sales** grows proportionally with revenue, maintaining a stable **Gross Margin of 13%** throughout the forecast period. This consistency implies efficient cost management and steady profitability from operations.
- **EBIT (Earnings Before Interest and Taxes)** increases from **79.4 million in F2025** to **231.3 million in F2029**, reflecting operational efficiency as revenue scales.
- The **EBIT Margin** improves from **4.96% in F2025** to **7.8% by F2029**, driven by disciplined cost control and revenue growth.
- **EBT (Earnings Before Tax)** follows a similar trend, growing from **55.3 million in F2025** to **207.2 million in F2029**, with a steady improvement in the **EBT Margin** from **3.46% to 7%**.

Financial Plan: Valuation Results

	kAMD	2025	2026	2027	2028	2029
EBIT*(1-tax rate)		65,140	92,829	117,973	153,122	189,721
Depreciation		1,643	1,643	1,643	1,643	1,643
CapEx						
Change in WC		(42,114)	(67,612)	(78,900)	(92,226)	(107,997)
FCFF		24,669	26,860	40,716	62,539	83,367
Terminal Value						644,111
	WACC	13.27%				
	Grow rate (g)	2.50%				
Discount period		0.94	0.83	0.73	0.65	0.57
Discount factor						
		23,180	22,282	29,820	40,439	415,301
Discounted present value		65,140	92,829	117,973	153,122	189,721
EV of the Firm (Base Case Scenario), 000 AMD	531,022					

Financial Plan: Sensitivity Analysis

		g					
		1.50%	2.0%	2.50%	3.0%	3.50%	
Sensitivity Analysis of EV	WACC	8.27%	902,608	906,135	909,662	913,189	916,716
		10.77%	670,429	672,873	675,317	677,761	680,204
		13.27%	527,434	529,228	531,022	532,815	534,609
		15.77%	431,047	432,415	433,783	435,151	436,519
		18.27%	362,019	363,091	364,164	365,236	366,309

This table illustrates how EV varies under different assumptions for the Weighted Average Cost of Capital (WACC) and the long-term growth rate (g):

- **Lower WACC → Higher EV:** Moving up the table (decreasing WACC from 18.27% to 8.27%) leads to higher valuations.
- **Higher g → Higher EV:** Moving right in the table (increasing g from 1.50% to 3.50%) also boosts EV.

- The **highest EV**, \$916,716, occurs at the **lowest WACC (8.27%)** and the **highest growth rate (3.50%)**.
- The **lowest EV**, \$362,019, appears at the **highest WACC (18.27%)** and the **lowest growth rate (1.50%)**.

These outcomes reinforce that **both** the cost of capital and long-term growth expectations significantly drive a company's valuation—key considerations in strategic financial planning.

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	531,022	1,344
Net Debt	450	1
Equity value of the Firm	530,572	1,343

Risk Matrix: Andron

Risk category	Risk description	Risk level	Impact	Mitigation Measures
Market Risk	Slow adoption of EVs due to insufficient public charging infrastructure.	High	Reduced sales	Partner with governments to expand charging networks and offer incentives for home charging station installation.
Brand Dependence Risk	Over-reliance on a single EV brand (Netta).	Medium	Business disruption	Diversify product portfolio by onboarding additional EV brands.
Competitive Risk	Entry of new EV brands in the market offering lower-cost alternatives.	Medium	Loss of market share	Offer competitive pricing, focus on premium services, and develop customer loyalty programs.
Technological Risk	Rapid advancements in EV technology making older models less desirable.	High	Inventory obsolescence	Regularly update product lineup, negotiate flexible inventory terms with manufacturers, and offer trade-in options.
Regulatory Risk	Changes in EV import duties or government incentives for EV purchases.	Medium	Increased cost of sales	Monitor regulatory updates, advocate for stable EV policies, and adapt pricing structures as needed.

***BUSINESS VALUATION RESULTS
SHTIGEN GROUP***

Valuation Results: Shtigen Group

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	5,361,528	13,840
Net Debt	968,122	2,499
Equity value of the Firm	4,393,406	11,341

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	1,229,596	3,113
Net Debt	5,546	14
Equity value of the Firm	1,224,050	3,098

Valuation results	kAMD	kUSD
EV of the Firm	531,022	1,344
Net Debt	450	1
Equity value of the Firm	530,572	1,343

HIGH LEVEL HIRING PLAN 3-5 YEARS

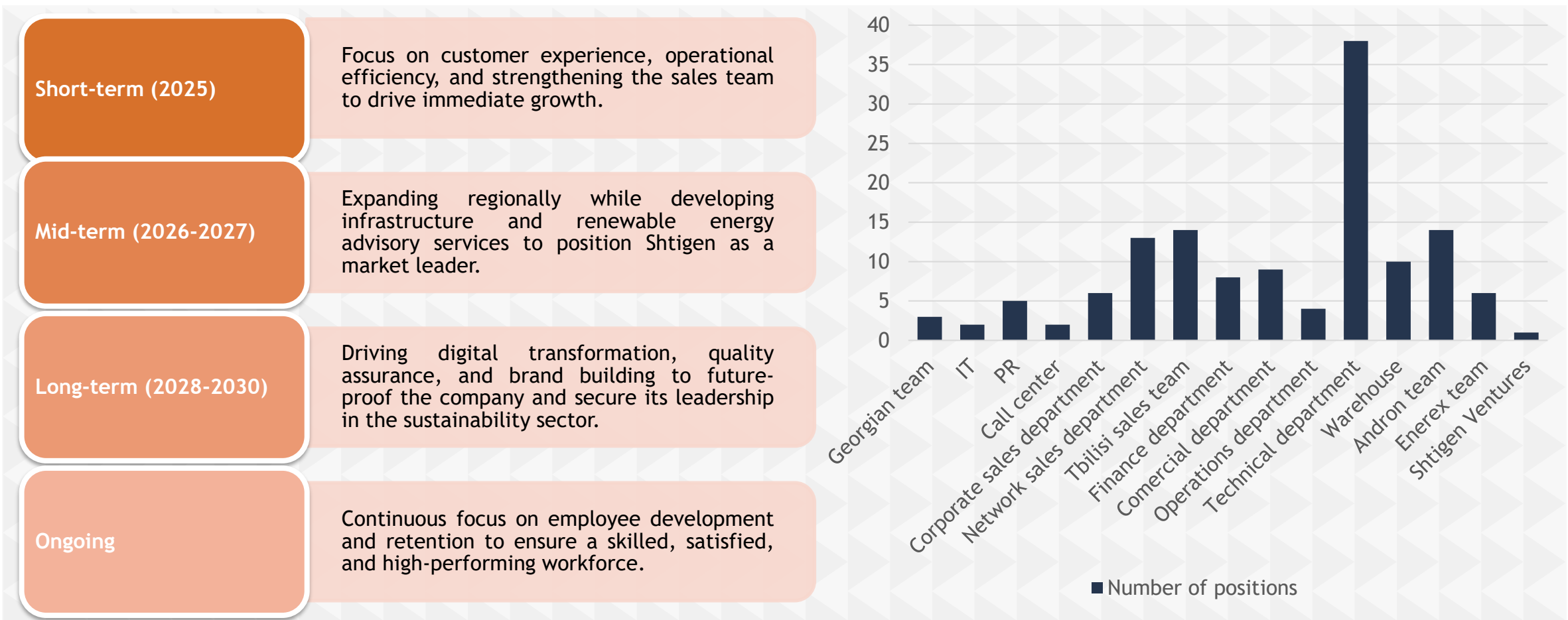
High-Level Hiring Plan for Shtigen Group of Companies (2025-2030)

Strategic Hiring Goals

Business Growth and Expansion	Build diverse and dynamic teams to drive both local market dominance and international growth into emerging regions.
Operational Excellence	Strengthen technical expertise and optimize administrative processes for seamless, high-quality service delivery.
Organizational Development	Enhance governance structures and leadership to foster innovation and accountability across the Group.
Digital Transformation	Implement advanced digital tools and systems to improve efficiency, scalability, and decision-making.
Customer Engagement	Elevate customer satisfaction and loyalty through tailored interactions and a strong brand presence.

Strategic Phasing (Time-Based Approach)

Hiring plan is divided into clear time periods—2025, 2026-2027, 2028-2030, and ongoing—to match hiring needs with the company’s growth milestones:

Alignment with Business Priorities

Each Focus Area aligns with Shtigen's key objectives:

Operational Support: Improve service delivery, particularly in EV repairs and renewable energy solutions. Ensure high-quality service and maintenance to enhance customer satisfaction and foster loyalty.
Regional Expansion: Hire market-focused roles to facilitate entry into new markets like Central Asia, Eastern Europe, and Gulf countries.
Infrastructure Development: Focus on building charging station networks and logistics support for sustainable infrastructure growth.
Digital Transformation: Invest in ERP systems, AI-driven CRMs, and data tools to optimize operations and enhance customer experience.
Branding and Quality Assurance: Build a strong brand reputation and ensure operational excellence through rigorous quality assurance.

High-Level Hiring Plan for Shtigen Group of Companies (2025-2030)

Year	Business Priority	Hiring Focus	Roles Needed	Impact
2025	Strengthen Customer Experience	Support and Communication Functions	Call Center Agents, PR Officers, Feedback Analysts	Improves customer engagement, faster response times, and enhances brand perception.
2025	Accelerate Sales & Market Expansion	Sales Force & Regional Teams	Corporate Sales Executives, Network Sales Managers, Georgian Team	Drives revenue growth through B2B sales and regional market penetration (e.g., Georgia).
2025-2026	Optimize Operations for Efficiency	Operational & Technical Capacity	Operations Assistants, Warehouse Coordinators, Installation Techs	Balances warehouse staffing, supports operations, and addresses service delivery challenges.
2026-2027	Expand Renewable Energy & EV Business	Technical Teams & Industry Expertise	Renewable Energy Advisors, EV Repair Specialists, Project Managers	Positions Shtigen as a leader in sustainable energy and EV infrastructure growth.
2026-2027	Diversify Innovation & Growth (Ventures)	Business Development & Innovation Focus	Business Development Managers, Shtigen Ventures Analysts	Drives new revenue streams and innovation projects to ensure diversification and market leadership.
2027-2030	Implement Digital Transformation	IT & Business Digitalization	IT System Analysts, Business Digitalization Experts, CRM Specialists	Enables automation, efficiency, and data-driven decision-making for future scalability.
2028-2030	Build Operational Excellence	Quality Assurance & Compliance	QA Specialists, Internal Auditors	Ensures compliance, enhances quality, and improves operational transparency.
Ongoing	Retain & Develop Talent	Employee Retention & Development Programs	HR Specialists, Trainers, Wellness Program Managers	Boosts workforce morale, reduces turnover, and upskills employees for long-term growth.

***HIGH LEVEL MARKETING PLAN
3-5 YEARS***

Marketing Goals and Objectives

Strategic Focus Areas

1. Corporate Sales Development (B2B)

- ▶ Establish a dedicated **Corporate Sales Division** with a clear focus on:
 - Hybrid solar plants for industries (factories, farms, logistics hubs, etc.).
 - Tailored renewable energy solutions for large businesses and government entities.
 - Energy efficiency audits and consulting services.

2. Product Diversification

- ▶ **Wind Energy Solutions:**
 - Launch small to medium wind turbine offerings alongside existing solar portfolios.
 - Develop bundled renewable energy solutions (solar + wind + storage systems).

3. Regional Expansion

- ▶ Leverage the company's foothold in Georgia to target **Central Asia** as the primary growth market.
 - **Priority Countries:** Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, and Turkmenistan.
 - Focus on countries with aggressive renewable energy targets or underdeveloped infrastructure.
- ▶ Build partnerships with **local distributors, construction firms, and government agencies** to accelerate market entry.

Corporate Sales Development (B2B)

Objective: Strengthen corporate sales by creating a dedicated division focused on serving industrial and large-scale clients with tailored renewable energy solutions.

Action Plan

Establish a Corporate Sales Division	Train a specialized team of corporate account managers with expertise in hybrid solar systems, energy efficiency, and wind energy.
	Develop a Corporate Sales Playbook with clear strategies for client acquisition, project customization, and ROI-driven pitches.
Focus Areas for Sales	Hybrid Solar Plants: Target factories, farms, logistics hubs, and industrial complexes by emphasizing the cost and energy independence benefits.
	Tailored Renewable Energy Solutions: Provide end-to-end consulting, design, and installation services for large businesses and government entities.
	Energy Efficiency Audits: Offer consulting services to identify opportunities for energy savings, boosting credibility and creating sales opportunities.
Industry-Specific Targeting	Agriculture: Solar-powered irrigation systems and hybrid energy solutions for remote farming operations.
	Manufacturing: Custom energy solutions for reducing operational costs.
	Logistics and Warehousing: Hybrid solar and wind solutions to ensure uninterrupted power supply.
Corporate Marketing Strategy	Host B2B seminars and webinars showcasing successful renewable energy implementations.
	Develop case studies and testimonials from existing corporate clients to build trust.
	Create LinkedIn ad campaigns targeting decision-makers in industries like manufacturing, agriculture, and real estate.

Product Diversification

Objective: Expand the product portfolio to include wind energy solutions and bundled renewable systems, enhancing market offerings and driving innovation.

Wind Energy Solutions	Introduce small to medium-sized wind turbines suitable for industrial and rural settings.
	Position wind energy as a complementary solution to solar power for hybrid systems.
Bundled Renewable Energy Solutions	Develop and market integrated solutions combining solar, wind, and battery storage systems to ensure reliability and energy independence.
	Highlight bundled solutions as cost-effective and scalable for diverse client needs.
Marketing for Diversification	Launch targeted campaigns emphasizing the versatility and benefits of wind energy.
	Create explainer videos and infographics demonstrating the synergy between solar, wind, and storage solutions.
	Partner with renewable energy forums to increase visibility for new product offerings.
Demonstration Projects	Establish pilot installations showcasing hybrid solar-wind systems.
	Use these projects as proof points for sales pitches and marketing materials.

Regional Expansion

Objective: Leverage Shtigen’s presence in Georgia to penetrate Central Asia, focusing on markets with high growth potential and renewable energy demand.

Market Prioritization	Kazakhstan: Target industrial clients in mining and manufacturing with hybrid solar-wind solutions.
	Uzbekistan: Leverage government renewable energy initiatives to partner on public-private projects.
	Kyrgyzstan: Focus on rural electrification projects and small-scale energy solutions.
	Turkmenistan: Collaborate with state entities to address energy shortages using hybrid systems.
Partnership Development	Build alliances with local distributors, construction firms, and energy consultants to streamline market entry.
	Engage with government agencies and NGOs to align with regional energy policies and secure contracts.
Localized Marketing Campaigns	Adapt marketing materials to local languages and cultural contexts.
	Create region-specific success stories to build credibility and resonate with the target audience.
Participation in Regional Events	Showcase products and solutions at renewable energy expos and trade fairs in Central Asia.
	Host co-branded workshops and seminars with local partners.
Digital Outreach	Launch Google Ads campaigns targeting renewable energy queries in Central Asian markets.
	Leverage social media to educate and generate interest in hybrid solar-wind systems.

Unique Selling Proposition (USP)

"Empowering a Sustainable Future with Accessible and Innovative Renewable Energy Solutions."

Shtigen Group is the trusted partner for renewable energy transformation, providing innovative, reliable, and eco-friendly solutions to empower individuals and businesses towards energy independence and sustainability. Company's holistic approach, from consultation to implementation and aftercare, redefines how communities harness the power of nature.

Shtigen Group of Companies leads the renewable energy market by offering cutting-edge energy efficiency solutions tailored to residential, commercial, and industrial needs. Combining affordability with superior technology and comprehensive support, Shtigen ensures a seamless transition to renewable energy for every customer.

Brand Values

At Shtigen, the core values are deeply embedded in the company's mission to drive a sustainable and innovative future.

Sustainability stands at the forefront, with a steadfast commitment to reducing carbon footprints and promoting environmental conservation.

The company consistently invests in **Innovation** to remain a leader in the renewable energy sector, ensuring it stays ahead with cutting-edge technologies.

Reliability is built into every aspect of operations, offering customers quality products and dependable services that cultivate long-term trust.

Lastly, **Empowerment** is central to Shtigen's approach, as it enables communities and businesses to take control of their energy needs and future, fostering a sense of independence and responsibility towards sustainable energy solutions. These values guide the company in creating a cleaner, greener world through every action and decision.

Product Strategy

High-quality renewable energy solutions, including solar panels, inverters, batteries, and energy-efficient systems. All products are designed with cutting-edge technology, durability, and efficiency to meet residential, commercial, and industrial energy needs.

Key Benefits

Energy Independence: Reduces reliance on traditional energy sources.

Cost Savings: Long-term financial benefits through lower energy bills and government subsidies.

Environmental Impact: Contributes to a greener environment by reducing carbon footprints.

Ease of Use: User-friendly systems backed by professional installation and support.

Shtigen Group of Company positioned as a trusted provider of sustainable and innovative energy solutions that cater to Armenia's unique climate and energy requirements, empowering customers to make eco-conscious and economically sound decisions.

Pricing Strategy

A value-based pricing strategy that reflects the high quality and long-term benefits of the products and services, while remaining competitive and accessible to a broad audience.

Tiered Pricing: Options for residential, commercial, and industrial customers to suit varying budgets and needs.

Government Subsidy Integration: Collaboration with state programs to make renewable energy solutions more affordable.

Flexible Payment Plans: Installment options and partnerships with banks to offer consumer loans and leasing options.

Competitor Positioning: Slightly higher than discount competitors, but justified by superior quality, service, and long-term savings.

Distribution Strategy

Channels

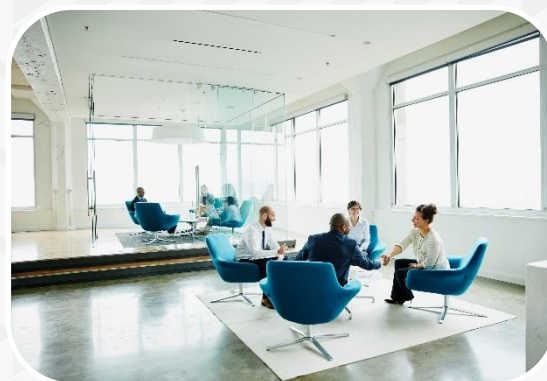
Direct Sales

Through a dedicated sales team offering personalized consultations and energy assessments.

Retails

Physical locations for customers to experience products and consult with experts.

Partnerships

Collaborations with local businesses, construction firms, and architects to integrate solutions into new and existing projects.

Government and Corporate Sales

Tailored solutions for state-run institutions and businesses seeking to enhance energy efficiency.

Promotion Strategy

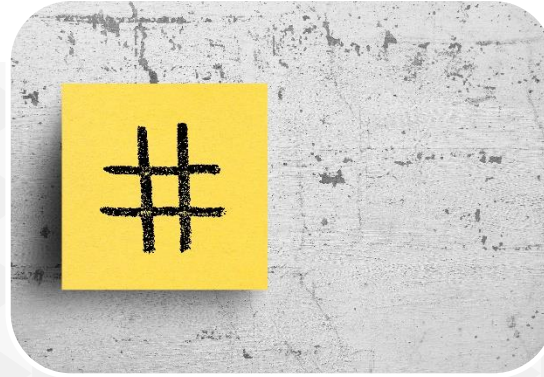
Advertising

- **Targeted Digital Ads:** Campaigns on social media platforms, and local websites to reach eco-conscious and cost-saving audiences.
- **Traditional Media:** Advertisements on television, radio, and in local newspapers to engage a wider audience.

Public Relations

- **Thought Leadership:** Publishing articles, white papers, and case studies on renewable energy trends and their benefits to Armenia.
- **Media Outreach:** Collaborating with local and international media to highlight the company's projects and impact.

Social Media and Content Marketing

- Regular posts showcasing success stories, testimonials, and energy tips on platforms like Facebook, Instagram, LinkedIn, and YouTube.
- Educational content including blogs, infographics, and videos to increase awareness about renewable energy and its benefits.

Events and Partnerships

- Hosting seminars, workshops, and trade shows to demonstrate products and educate communities.
- Partnering with influencers, industry experts, and environmental organizations to amplify reach.

Corporate National Responsibility (CNR)

At the heart of Shtigen Group's operations are deeply rooted values inspired by Corporate National Responsibility.

Shtigen Group places a strong emphasis on programs rooted in its Corporate National Responsibility initiative. These programs are designed to inspire exemplary conduct, nurture innovative thinking, preserve both national and universal cultural values, support the growth of educational ecosystems, promote the spread of knowledge, and play a key role in developing high-quality human capital.

The recent CNR projects were:

1. Sunrise in Artsakh: In 2022-23, Shtigen Group of companies implemented the "Sunrise in Artsakh" project, installing solar water heaters and stations in over 200 homes, educational institutions, and medical centers.
2. Sunrise in Armenia: In 2024, in collaboration with Telcell, the company installed the following at the Noyemberyan State College:
3. In 2023, the company signed a memorandum of cooperation with the VIVA Foundation to launch the Vivasunrise program. Initially implemented in Artsakh, the program has since expanded, with VIVA's support, to install solar water heaters for our compatriots displaced from Artsakh and now living in Armenia.
4. Partnership with Awesome Nature Armenia. Joint competition was announced for the most innovative and community driven ideas in the field of alternative energy. As a result, 2 dozen of applicants from various regions of Armenia were awarded grants of 300,000 AMD each.

HIGH LEVEL SALES PLAN 3-5 YEARS

Sales Objectives

The sales objectives for Shtigen Group focus on achieving sustainable growth by capitalizing on market opportunities, government support, and customer-centric strategies. The vision emphasizes expanding both corporate and retail sales through targeted efforts such as building strong relationships with energy-intensive industries and enhancing digital and remote sales channels. By fostering long-term connections with existing clients and attracting new ones, the group aims to strengthen its market presence. Shtigen aspires to lead in providing innovative energy solutions, delivering tailored services to meet diverse customer needs, and maintaining high standards of excellence across all sales channels.

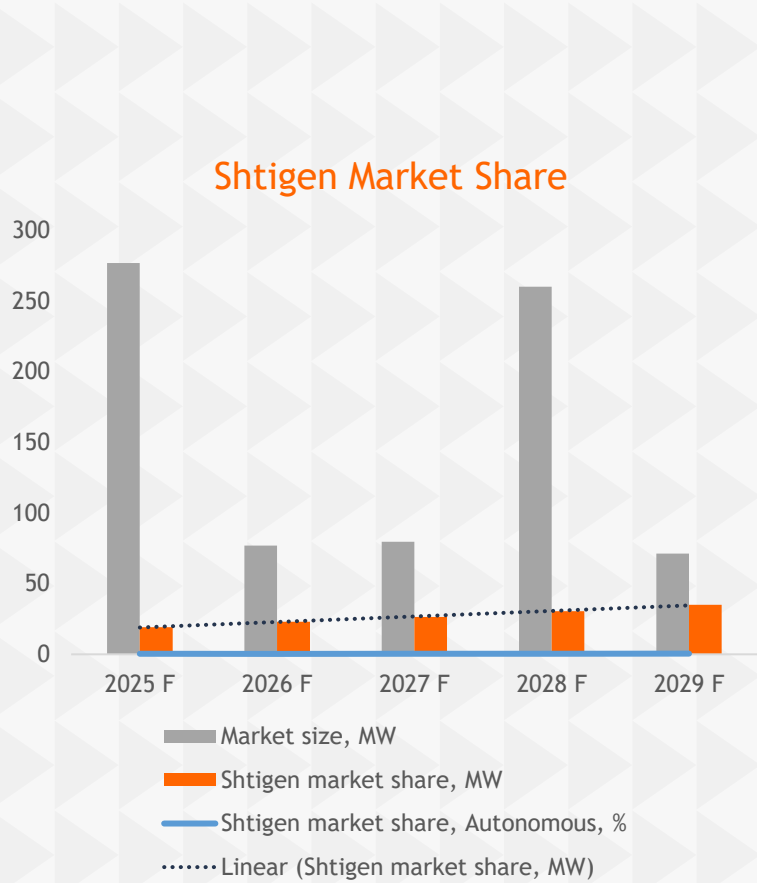
Shtigen Sales Plan for upcoming 5 years

	2025	2026	2027	2028	2029
Corporate Sales Revenue	1,905,035,454	2,215,664,904	2,548,014,639	2,930,216,835	3,369,749,360
PV	1,846,387,420	2,215,664,904	2,548,014,639	2,930,216,835	3,369,749,360
Water	58,648,034	-	-	-	-
Retail Sales Revenue	2,117,136,210	2,264,720,887	2,604,429,020	2,995,093,373	3,444,357,379
PV	1,887,267,406	2,264,720,887	2,604,429,020	2,995,093,373	3,444,357,379
Water	229,868,805	-	-	-	-
Heat Pump	1,000,000,000	1,300,000,000	1,690,000,000	2,197,000,000	2,856,100,000
B2B	1,000,000,000	1,300,000,000	1,690,000,000	2,197,000,000	2,856,100,000
Maintenance	70,000,000	91,000,000	118,300,000	153,790,000	199,927,000
Other	-	-	-	-	-
Total Revenue	6,092,171,664	7,171,385,790	8,650,743,659	10,473,100,208	12,726,233,739
Revenue Growth	7%	18%	21%	21%	22%

PV Sales (both corporate and retail) are the dominant revenue drivers, representing most of the total revenue growth.

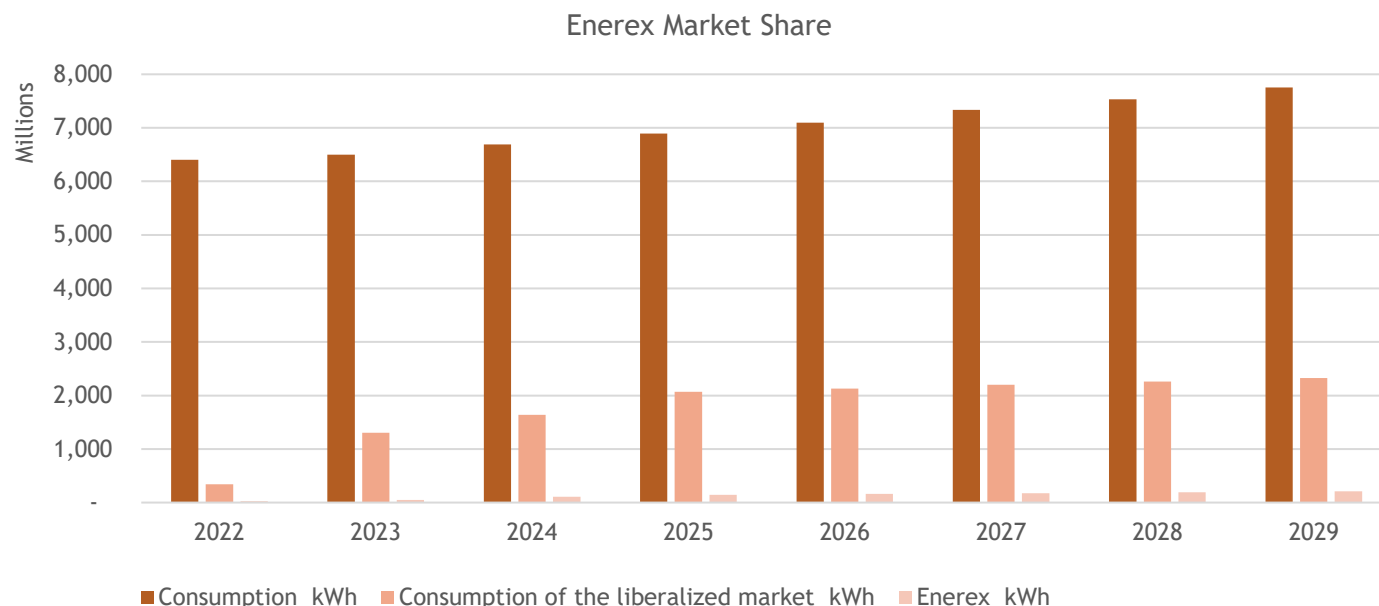
From 2026 onward, the **water-heater** product line is discontinued. In contrast, **heat pump sales grow sharply** each year, starting at \$1 billion in 2025 and more than doubling to \$2.86 billion by 2029. This helps drive an overall revenue increase from \$6.09 billion to \$12.73 billion across the five-year span.

Other revenue streams like B2B, Maintenance, contribute to diversification but remain smaller components.

Shtigen’s market share (measured in MW) is expected to increase steadily, reaching 35 MW by 2029. In percentage terms, the share is projected to rise from 16.5% in 2024 to 49% by 2029, indicating a robust growth trajectory and greater market dominance. These figures apply exclusively to autonomous solar plants.

Enerex Sales Plan for upcoming 5 years

Enerex's sales grew from 23.12 million kWh in 2022 to 50.09 million kWh in 2023, showing a rapid expansion in absolute terms.

Enerex's energy sales is forecasted to grow steadily year-on-year, surpassing 100 million kWh by 2024 and reaching a projected 209.81 million kWh by 2029.

Enerex's market share began at **6.79% in 2022**, representing a strong foothold in the emerging liberalized market. Despite initial challenges, Enerex is projected to recover its market position and steadily grow its share, reaching **9% by 2029**.

1. Total Energy Consumption (kWh)

- The total energy consumption shows consistent growth:

- From 6.40 billion kWh in 2022 to 7.76 billion kWh by 2029.

- Annual growth rate:

- 3% per year until 2026, slowing slightly to 2.69% in 2027, then back to 3% from 2028 to 2029.

2. Liberalized Market

- The percentage of energy consumption from the liberalized market grows significantly:

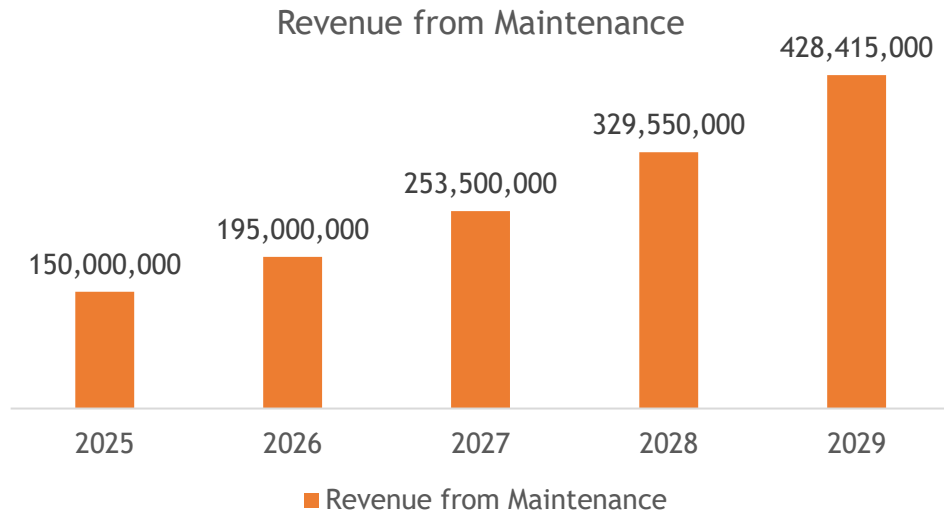
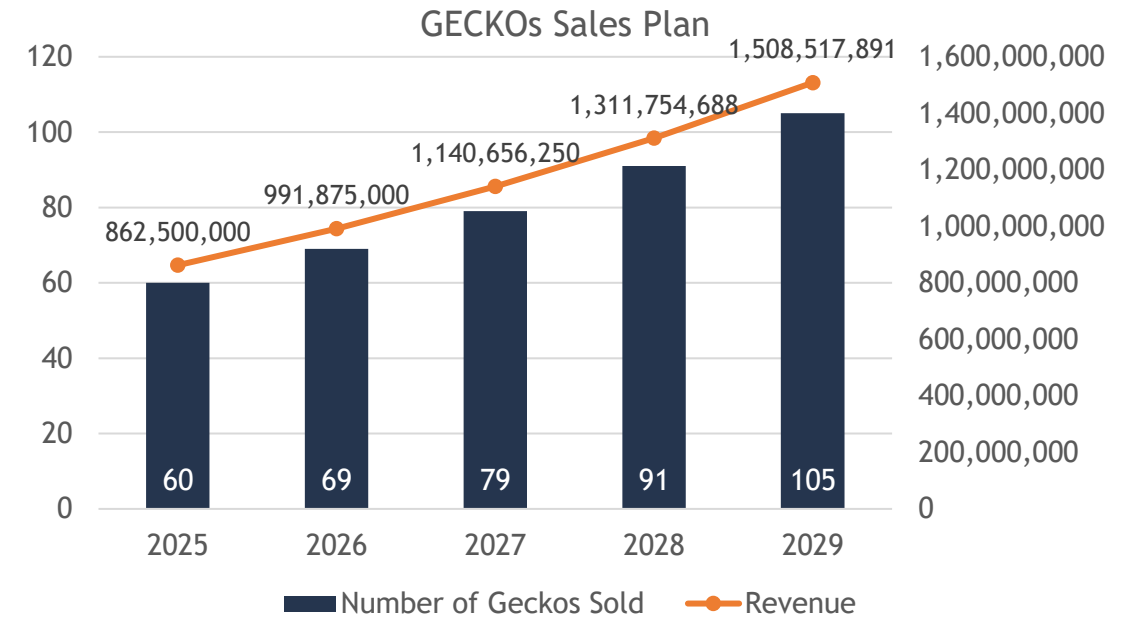
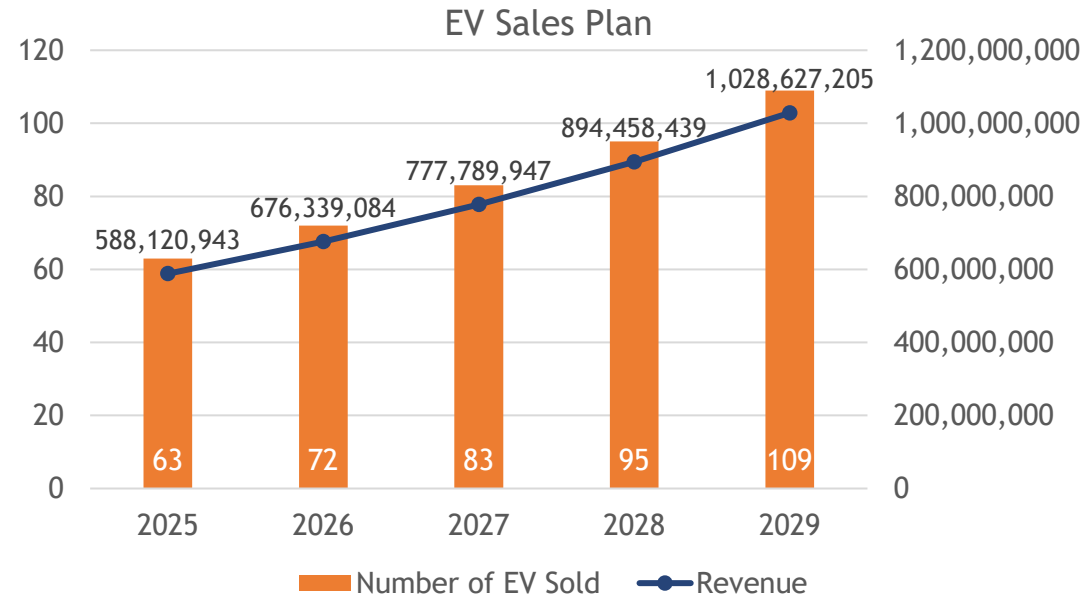
- From 5.32% in 2022 to 30% by 2025, maintaining this level through 2029.

- Energy consumption in the liberalized market (kWh):

- Starts at 340.73 million kWh in 2022, reaching 2.33 billion kWh in 2029.

Sources: <https://www.energyoperator.am/Reports/2023-2032.pdf>
https://erranet.org/wp-content/uploads/2024/07/Armenia_PSRC_Annual_Report_2023_in_Armenian.pdf

Andron Sales Plan for upcoming 5 years

- NETA and EV sales show a year-over-year increase, beginning with 28 units in 2022 and growing to 109 units by 2029.
- Correspondingly, the revenue from NETA sales increases from approximately 398.56 million AMD in 2022 to 1.03 billion AMD in 2029, reflecting a growth trend.
- GECKO sales start later, with projections beginning in 2025 (60 units). The sales rise to 105 units by 2029.
- Revenue from GECKO follows a similar upward trajectory, starting at 862.5 million AMD in 2025 and reaching 1.51 billion AMD in 2029.
- Revenue from maintenance services grows steadily, reaching **428.4 million AMD** by 2029.
- This steep rise corresponds to an increase in the number of vehicles sold, as more customers require regular maintenance.

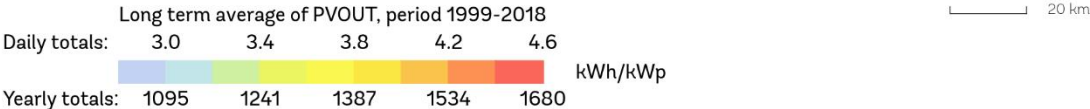
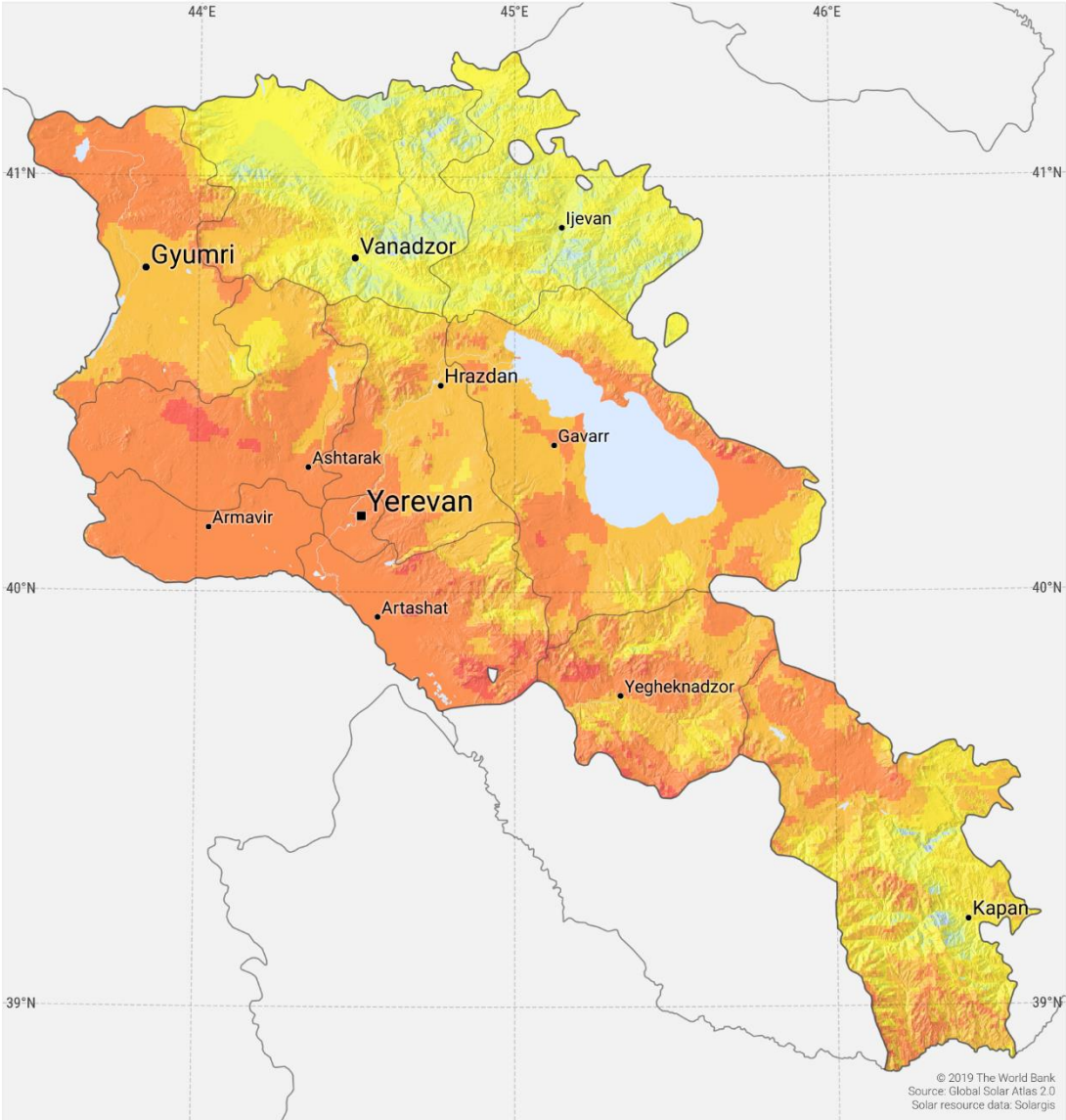
APPENDIX

Appendix 1. Competitors

Mark	Body	Tow truck	Power	Battery	Parameters	Market price		Other price	Warranty	Seller
						\$	AMD			
Neta V	sub-crossover	front	95 PS/70 kW/150 N.m	37-27 kWh	401 km	19600 \$	8 000 000 AMD		3 year or120 000 km, 8 year or150 000 km	Andron
Neta U 500 PRO/ Neta II U 500 PRO	crossover	front	163 PS/120 kW/210 N.m	66 kWh	500 km	27000- 28 750 \$	11 000 000- 11 700 000 AMD		3 year or120 000 km, 8 year or150 000 km	Andron
Neta S	hatchback	4x4	462 PS/340 kW/640 N.m	88-91 kWh	715 km	51 600 \$	21 000 000 AMD		3 year or120 000 km, 8 year or150 000 km	Andron
Honda e:NS1, e:NP1	crossover	front	204 PS./150 kW/310 N.m	53,6/68,8 kWh	420-510 km	22000 \$	8 954 000 AMD	19 600 \$	3 year or150 000 km/ Elmotors	Elmotors, Dealers
Volkswagen ID.4 Crozz	crossover	rear or4x4	170,204-306 PS/125,150-225 kW/310-460 N.m	55/84,8 kWh	400-550-601 km	28000-37000 \$	11 396 000- 15 059 000 AMD		3 year or150 000 km/ Elmotors	Dealers
Volkswagen ID.6 Crozz	crossover	rear or4x4	180,204-313 PS./132,150-225 kW/310-472 N.m	62/84,8 kWh	480-560-601 km	30000-32500 \$	12 210 000- 13 227 000 AMD		3 year or150 000 km/ Elmotors	Dealers
Toyota bZ4X	crossover	front ևս 4x4	204-218 PS/150-160 kW/266-337 N.m	71,4 kWh	415-686 km	26000-29000 \$	10 580 000- 11 803 000 AMD			EcoMotors, Dealers
BYD Song Plus EV	crossover	front	184 PS/135 kW/280 N.m	71,7/87 kWh	505-605 km	25000-30000 \$	10 175 000- 12 210 000 AMD			Dealers
BYD Song Plus L	crossover	rear or4x4	204-313 PS/150-230 kW	71-82 kWh	550-662 km	30760-35750 \$	12 600 000- 14 550 000 AMD		by order	Dealers
BYD Yuan Plus	crossover	front	204 PS/150 kW/310 N.m	50/60,48 kWh	430-510 km	20842-24200 \$	8 483 000- 9 849 000 AMD			Dealers
BYD Dolphin	hatchback	front	95-177 PS/70-130 kW/180-290 N.m	30-45 kWh	300-405 km	19500-23000 \$	7 936 000- 9 361 000 AMD			Elmotors, Dealers
BYD Seal	sedan	rear or4x4	204-530 PS/150-390 kW/310-670 N.m	61,4-82,5 kWh	550-679 km	37900-42000 \$	15 425 000- 17 100 000 AMD		by order	Dealers
Zeekr X	crossover	rear or4x4	200-428 PS/200-315 kW/ 343 N.m	66 kWh	500-560 km	27200-29750 \$	11 100 000- 12 100 000 AMD		3 year or100 000 km	Dealers, Muran Ltd
Zeekr 001	liftback	rear or4x4	272-544 PS/200-400 kW/384-768 N.m	86-100 kWh	526-712 km	36150-46300 \$	14 714 000- 18 845 000 AMD		3 year or100 000 km	Dealers, Muran Ltd
Geely Geometry C	crossover	front	201 PS/150 kW/310 N.m	70 kWh	485 km	31000-36100 \$	12 700 000- 14 700 000 AMD		5 year or150 000 km	Muran Ltd
Leapmotor C11	crossover	rear or4x4	272 PS/200 kW/360 N.m	69,2 kWh	502 km	34000-37900 \$	13 838 000- 15400 000 AMD		8 year or120 000 km for batteries	LEAPMOTOR

Appendix 2. Competitors

Company	Solar Panels	Water Heaters	Solar Batteries	Heating & Cooling Systems	Air Purifiers	Other Services/ Products
Shtigen Energy Systems	✓	✓	✓	✓	✓	Construction of large solar plants, Export expertise
SolarOn	✓	Limited	Limited	Not specified	Not specified	Focus on residential and commercial installations
Helios Energy	✓	Not specified	Not specified	Not specified	Not specified	Residential and commercial solar solutions
SunTek	✓	Limited	Not specified	Not specified	Not specified	Solar installations
EcoVille	✓	✓	Limited	Not specified	Not specified	Focus on eco-friendly solar solutions
Shen Holding	✓	✓	Limited	Not specified	Not specified	Active in rural and eco-friendly projects
Arpi Solar	✓	Limited	Limited	Not specified	Not specified	Offers a range of solar solutions across Armenia
Green Energy Armenia	✓	Not specified	Limited	Not specified	Not specified	Focuses on renewable energy
AEN Solar	✓	Not specified	Not specified	Not specified	Not specified	Provides residential solar solutions
Smart Energy	✓	Not specified	Limited	Not specified	Not specified	Specializes in energy solutions
SolarLand	✓	Not specified	Not specified	Not specified	Not specified	Residential and commercial installations
Hybrid Solar Systems	✓	Limited	✓	Not specified	Not specified	Hybrid solar systems
SunCity	✓	Not specified	Limited	Not specified	Not specified	Residential solar systems
Energize Global Services	✓	Not specified	✓	Not specified	Not specified	Solar solutions with tech-focused approach
Rubinar	✓	Not specified	Not specified	Not specified	Not specified	Solar installations, lightning solutions

Photovoltaic power potential, Armenia

Solar Resource Map